

PROGRAM ROZWOJU STRATEGIA ROZWOJU GMINY GORZKOWICE

NA LATA 2015 – 2021

Urząd Gminy Gorzkowice
ul. Szkolna 3
97 -350 Gorzkowice
tel/fax: 44 681 80 06
e-mail: gmina@gorzkowice.pl
www.gorzkowice.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	5
I. Raport stanu. Analiza i diagnoza strategiczna.....	6
1. Przestrzeń i środowisko.....	6
1.1 Położenie administracyjne i geograficzne.....	6
1.2 Położenie komunikacyjne.....	8
1.3 Walory przyrodnicze.....	9
1.4 Walory kulturowe.....	10
2. Społeczeństwo.....	18
2.1 Demografia.....	18
2.2 Wykształcenie mieszkańców.....	22
2.3 Gospodarstwa domowe oraz źródła ich utrzymania.....	23
2.4 Mieszkalnictwo.....	24
2.5 Struktura zatrudnienia i rynek pracy.....	24
2.6 Bezrobocie.....	25
3. Gospodarka.....	26
3.1 Rolnictwo.....	26
3.2 Przedsiębiorczość.....	29
3.3 Turystyka.....	30
4. Infrastruktura techniczna.....	34
4.1 Infrastruktura transportowa i komunikacyjna.....	34
4.2 Gospodarka wodno-ściekowa.....	40
4.3 Infrastruktura elektroenergetyczna i gazowa.....	42
4.4 Gospodarka odpadami.....	43
4.5 Infrastruktura telekomunikacyjna.....	44
5. Infrastruktura społeczna.....	45
5.1 Infrastruktura edukacyjna.....	45
5.2 Infrastruktura sportowa.....	49
5.3 Infrastruktura kultury.....	50
5.4 Infrastruktura ochrony zdrowia i opieki społecznej.....	53
5.5 Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego.....	58
5.6 Stowarzyszenia i Organizacje pozarządowe.....	59
6. Jakość rządzenia.....	65
6.1 Analiza zdolności inwestycyjnej.....	65
6.2 Jakość kapitału społecznego w gminie.....	67
6.3 Praktyka planowania strategicznego i promowania gminy.....	68
7. Podsumowanie analizy i diagnozy.....	68
7.1 Analiza SWOT/TOWS.....	68
8. Wnioski z konsultacji społecznych i badań ankietowych.....	72
II. Rozwój strategiczny w latach 2015 – 2021.....	73
1. Wizja rozwoju.....	73
2. Misja oraz cele strategii.....	73
2.1 Misja rozwoju.....	74
2.2 Cele strategiczne.....	74
2.3 Cele operacyjne.....	76
2.4 Kierunki działań i zadania w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych.....	77

2.5 Zgodność celów z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi.....	82
3. System wdrażania i finansowania Strategii.....	88
3.1 Kluczowe instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii.....	88
3.2 Główne źródła finansowania Strategii.....	89
3.3 System monitorowania i oceny realizacji strategii.....	90

Załączniki

1. Spis obrazów.....	91
2. Spis tabel.....	91
3. Spis wykresów.....	92
4. Bibliografia.....	93

Przy opracowywaniu programu rozwoju pn. „ Strategia Rozwoju Gminy Gorzkowice na lata 2015 – 2021” korzystano z wiedzy i informacji udostępnianych przez:

- ***Pracowników Urzędu Gminy Gorzkowice***
- ***Kierowników Referatów*** – Organizacyjnego; Finansowo - Budżetowego; Gospodarki Komunalnej; Planowania, Realizacji Inwestycji i Budownictwa oraz Ochrony Środowiska; Służb Technicznych i Obsługi Techniczno – Gospodarczej; Urzędu Stanu Cywilnego
- ***Przedstawicieli Instytucji Gminnych***
- ***Przedstawicieli Organizacji Pozarządowych z terenu Gminy***
- ***Dyrektora Domu Kultury w Gorzkowicach***
- ***Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Gorzkowicach***
- ***Dyrektora Administracji Placówek Oświatowych w Gorzkowicach***
- ***Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach***
- ***Radnych Gminy Gorzkowice***
- ***Sołtysów Gminy Gorzkowice***
- ***Mieszkańców Gminy Gorzkowice***

WSTĘP

Program rozwoju pn. „ Strategia Rozwoju Gminy Gorzkowice na lata 2015-2021” to dokument, który ujmuje główne cele i priorytety w horyzoncie długookresowym. Jego konstruowanie jak i realizacja odbywa się przy czynnym uczestnictwie lokalnych liderów, aktorów sceny życia publicznego i prywatnego. Plan strategiczny stanowi własność całej społeczności lokalnej. Jest wyrazem konsensusu wszystkich mieszkańców co do wizji przyszłości gminy. Konieczność posiadania aktualnej Strategii Rozwoju Gminy podyktowana jest nie tylko względami praktycznymi „dobrego rządzenia”, ale również wynika z uregulowań prawnych, zawartych między innymi w ustawie o samorządzie gminnym czy też ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której strategię gmin i powiatów zostały zaliczone – obok strategii rozwoju kraju, strategii sektorowych oraz strategii wojewódzkich – do kluczowych dokumentów planistycznych, na podstawie których powinna być prowadzona polityka rozwoju kraju¹. Strategia rozwoju gminy stanowi również formalną podstawę do przygotowania wniosków o dofinansowanie zadań z funduszy unijnych (perspektywa finansowa na lata 2014- 2020) oraz krajowych i regionalnych.

Prace nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Gorzkowice składały się z kilku faz.

Budowę Strategii Rozwoju Gminy rozpoczęto od zebrania danych niezbędnych do opracowania fazy diagnostycznej (analizy obecnego stanu i uwarunkowań rozwoju). Następnie rozpoczęto proces badania aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej gminy. Wyniki działań z poprzednich etapów porównano z wynikami prowadzonej równolegle diagnozy obecnego stanu gminy, co z kolei pozwoliło ustalić priorytetowe kierunki rozwoju gminy, które nie kolidowały z wynikami diagnozy obecnego stanu gminy, a równocześnie były akceptowane przez mieszkańców Gminy. W tym etapie nakreślono główne cele strategiczne.

Strategia musi zdefiniować to, co w kategoriach ekonomicznych, jest pożądane i co należałoby osiągnąć na danym terytorium w określonym czasie. Wizja musi również przyciągnąć do współpracy i wywoływać poparcie miejscowej społeczności. Lokalna strategia jest najlepszym sposobem wyrażenia perspektywicznych celów rozwoju. Strategia ułatwia uporządkowanie działań średnio i krótkookresowych zgodnie z przyjętymi celami oraz ułatwia proces podejmowania decyzji.

Strategia rozwoju gminy nie jest dokumentem zamkniętym. W zależności od zaistniałych okoliczności możliwa jest weryfikacja powziętych założeń, w szczególności zaś konkretyzacja wstępnych celów rozwoju, dostosowanie ich do realnych możliwości jak również wprowadzenie zmian na podstawie głębokich analiz. Niniejsza strategia jest kompleksowym dokumentem określającym politykę społeczno - gospodarczą na lata 2015-2021.

Podczas przygotowywania strategii wykorzystano m. in. dane opracowane przez pracowników Urzędu Gminy Gorzkowice, dane statystyczne opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny, dane z Powiatowego Urzędu Pracy oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Niezwykle ważnym elementem przygotowania dokumentu było także przeprowadzenie badania ankietowego wśród osób zamieszkałych na terenie Gminy Gorzkowice. Ankiety stanowiły źródło oceny poziomu życia i jakości oferowanych usług publicznych. Przedstawione w Strategii cele wynikają z oczekiwań mieszkańców. Dla Urzędu Gminy priorytetem podczas opracowywania dokumentu było pogodzenie możliwości finansowych i organizacyjnych Gminy z potrzebami wszystkich mieszkańców.

Realizacja strategii zaczyna się od momentu przyjęcia przez Radę Gminy stosownej uchwały i odbywa się przy czynnym udziale całej społeczności lokalnej.

¹Art. 9 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz. U. Nr 227,poz. 1658

I RAPORT STANU. ANALIZA I DIAGNOZA STRATEGICZNA

1. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

1.1 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE

Gmina Gorzkowice położona jest w południowej części powiatu piotrkowskiego w województwie łódzkim w odległości ok. 26 km od Piotrkowa Trybunalskiego i ok. 65 km od Łodzi. Gmina Gorzkowice zajmuje obszar 10.218 ha, a zamieszkuje w niej 8725 osoby².

Obraz 1. Położenie Gminy Gorzkowice

źródło: www.gminy.pl

Gmina Gorzkowice graniczy z gminami: po stronie południowej z gminą Kodrąb, po stronie południowo-wschodniej z gminą Masłowice, po stronie wschodniej z gminą Łęki Szlacheckie, od północy z gminą Rozprza, a od strony zachodniej z gminą Kamieńsk i gminą Gomunice. Teren gminy położony jest na średniej wysokości 220 m n.p.m. Główna rzeka Prudka (dopływ Łuciąży) ma tu swój bieg środkowy. Kilkanaście kilometrów od granicy gminy znajduje się Kopalnia Odkrywkowa Węgla Brunatnego oraz Elektrownia Bełchatów i Elektrownia Wiatrowa w Kamieńsku.

Gmina ma charakter rolniczy. Powierzchnia użytków rolnych stanowi 78% całkowitego obszaru gminy, lasy i grunty leśne zajmują 15%, i skupiają się we wschodniej części gminy.

² Dane: Urząd Gminy Gorzkowice, Ewidencja Ludności stan na dzień 31.12.2014r

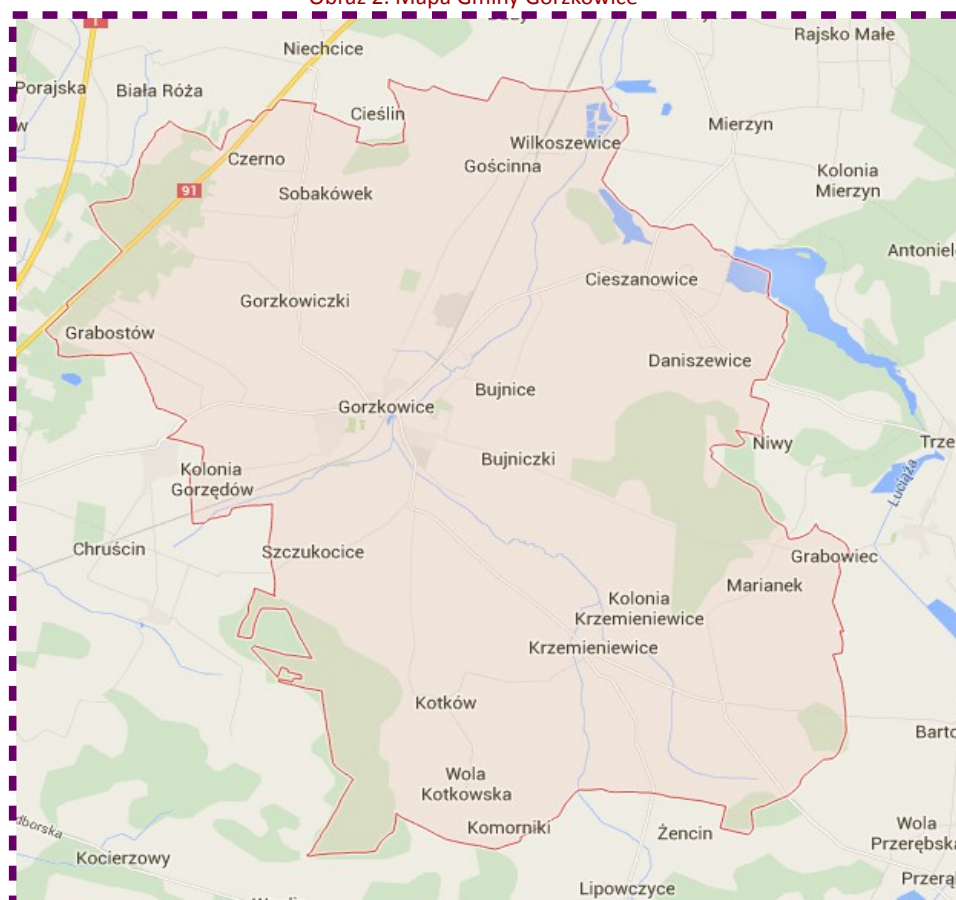
Tabela 1. Podstawowe dane o Gminie Gorzkowice

DANE O GMINIE GORZKOWICE	
Województwo	łódzkie
Powiat	Piotrkowski
Powierzchnia	10 218 ha
Liczba mieszkańców	8725
Liczba sołectw	21
Użytki rolne	7993 ha
Lasy	1640 ha

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Na terenie gminy położonych jest 21 sołectw, w skład których wchodzi 52 miejscowości. Największą miejscowością są Gorzkowice, w których znajduje się siedziba urzędu oraz wiele instytucji publicznych (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Przedszkole Samorządowe, Szkoły itd.) Najdalej położona na południowy-wschód miejscowość od siedziby gminy to Krosno- Dąbrowy – 12 km.

Obraz 2. Mapa Gminy Gorzkowice

źródło: www.google.pl/maps

Obraz 3. Mapa Gminy Gorzkowice - Sołectwa

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

1.2 POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE

Przez obszar gminy (w części północno - zachodniej) przebiega droga krajowa nr 91 relacji Głuchów - Piotrków Trybunalski - Częstochowa - Katowice oraz sześć dróg powiatowych o łącznej długości 35,1 km (stan na sierpień 2012 r. - ZDP w Piotrkowie Tryb.) o następujących numerach i relacjach:

- **1513E** – Gorzkowice – Ręčno – Łęg Ręczyński – **dł. 7,3 km**,
- **1514E** – Laski – Niechcice – Gorzkowice – **dł. 5,1 km**,
- **1515E** – Wroników – Kęszyn – Mierzyn – Cieszanowie – **dł. 0,7 km**,
- **3915E** – Masłowice – Gorzkowice – Kamieński – Łękiński – Brudzice – **dł. 13,1 km**,
- **3923E** – Sekursko – Żytno – Kodrąb – Krzemieniewice – **dł. 2,8 km**,
- **3925E** – Łowicz – Dmenin – Antoniów – Plucice – **dł. 6,1 km**.

Drogi te posiadają jezdnie dwupasmowe o szerokości jezdni w granicach 5,0 – 6,0m o nawierzchni bitumicznej w zróżnicowanym stanie technicznym.

W relacjach zewnętrznych obok wymienionej drogi nr 91 ważne znaczenie odgrywa również droga krajowa nr 1 położona na obszarze sąsiadującej z gminą Gorzkowice, gminy Kamieński. Jej znaczenie wzrośnie po realizacji planów przebudowy tej drogi na autostradę A-1. Obecnie droga ta posiada dwie jezdnie po dwa pasy ruchu w każdym kierunku.

Przez teren gminy, z północy na południe, przebiegają tory kolejowe magistrali z Warszawy na Śląsk obsługujące zarówno ruch towarowy, jak i osobowy. Znajduje się tu także stacja kolejowa Gorzkowice.

Obraz 4. Dworzec PKP w Gorzkowicach

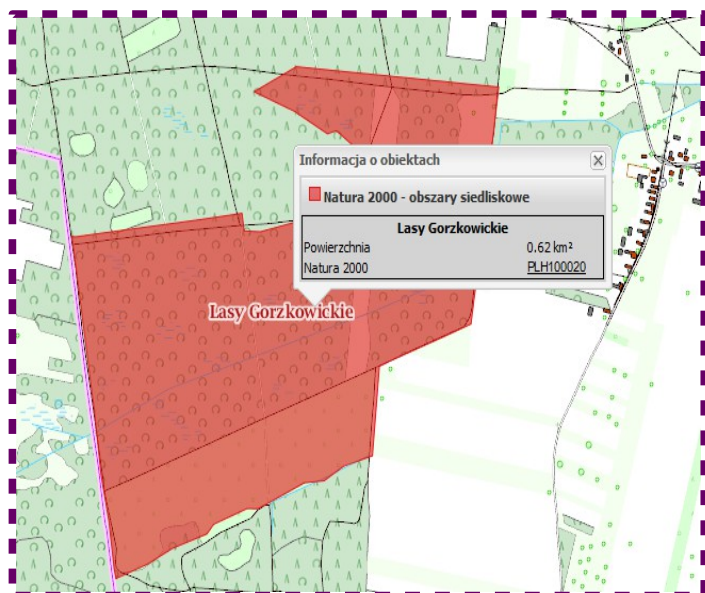
źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

1.3 WALORY PRZYRODNICZE

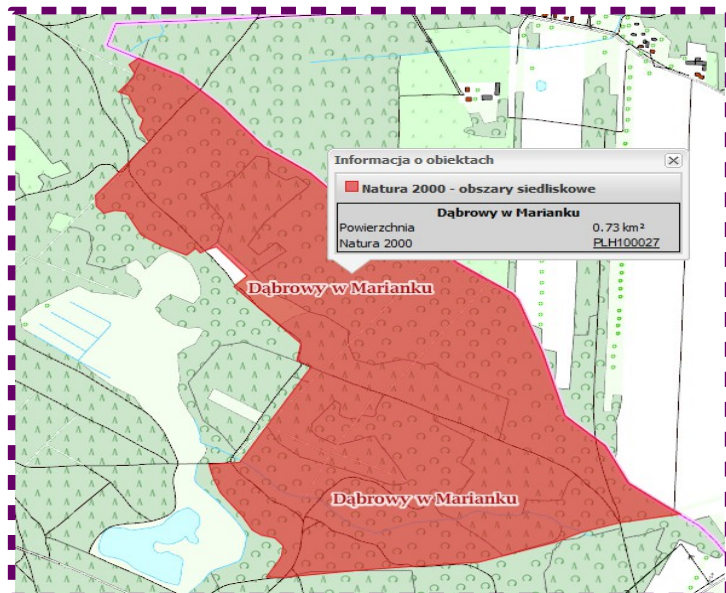
Na obszarze gminy Gorzkowice istnieją obszary objęte ochroną:

Obszar Chronionego Krajobrazu „Doliny Widawki”, Sulejowsko - Spalski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 (Dąbrowy w Marianku, Lasy Gorzkowickie fragment uroczyska leśnego Szczukocice)³.

Obraz 5. Mapa obszaru terenów Lasów Gorzkowickich

Obraz 6. Mapa obszaru terenów Dąbrów w Marianku

źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

³ Strategia Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020

Gmina, podobnie jak całe województwo łódzkie jest bardzo słabo zalesiona. Lasy zajmują ok. 15% powierzchni gminy, w większości są to lasy sosnowe. Kondycja terenów leśnych na terenie Gminy Gorzkowice nie jest dobra. Na skutek przejścia trąby powietrznej 15.08.2008 roku prawie całkowitemu zniszczeniu uległ Las Leonów.

Do roślin chronionych, które występują na obszarze Gorzkowic możemy zaliczyć: zawilec wielokwiatowy, sasankę łąkową, grązel żółty, pantofelki oraz cisy. Najpospolitsze zwierzęta chronione to: jeże, zające, dziki, jaskółki, wróble, jastrzębie, zaskrońce, ropuchy i padalce.

Na terenie gminy znajduje się 14 użytków ekologicznych (w większości bagna, pastwiska) oraz liczne pomniki przyrody zlokalizowane głównie na terenie miejscowości Gościnna, Żuchowice, Sobakówek, Cieszanowice, Szczepanowice, Kotków.⁴

Gmina nie jest bogata w zasoby naturalne. Na terenie gminy występują kruszywa naturalne: piaski i żwiry w Daniszewicach i Kopaninie. Żłóża w Daniszewicach są obecnie eksploatowane na podstawie udzielonej koncesji.

W północno -wschodniej części gminy znajduje się zbiornik retencyjny Cieszanowice o powierzchni 217 ha. Stanowi element zabezpieczenia przeciwpowodziowego oraz pełni funkcje rekreacyjne. Wody ze zbiornika wykorzystywane są do potrzeb nawadniania pól uprawnych.

1.4 WALORY KULTUROWE

Na terenie Gminy Gorzkowice znajdują się liczne obiekty kultury materialnej. W *rejestrze zabytków nieruchomych* województwa łódzkiego znajduje się:

Fortalicja ziemna z XVII wieku, na której prawdopodobnie stał nigdy nie ukończony zamek. Według legendy miała wysadzić go w powietrze w czasie potopu szwedzkiego jego właścicielka Sadowska po to, by pod gruzami pogrzebać szwedzki sztab wojskowy, uczujący po zdobyciu fortalicji.

O zamku w Gorzkowicach nie zachowały się do dnia dzisiejszego jakiejkolwiek wzmianki historyczne. Należy przypuszczać, iż obiekt ten prawdopodobnie nigdy nie został ukończony i nigdy nie był użytkowany. Współczesne badania dają podstawy do przypuszczeń, iż gorzkowicki zamek miał być wyjątkową na współczesnej ziemi łódzkiej budowlą w typie „palazzo in fortezza”. Pozostałości zamku znajdują się na wyniosłym nasypie ziemnym o wymiarach 120 x 90 metrów znajdującym się na południowo – wschodnim krańcu miejscowości, gdzie przekopem odcięto naturalny garb, tworząc prostokątny kopiec. Analizy architektoniczne wykazały, że w północnej części wspomnianego nasypu rozpoczęto wznoszenie prostokątnego, kamiennego, dwutraktowego budynku o wymiarach 13 x 27 metrów, wbudowanego w kurtynę bramową. Naroża kopca zostały sztucznie wydłużone, co może wskazywać na to, iż planowano tu wzniesienie przynajmniej czterech bastionów. Nowożytna fortalicja w Gorzkowicach jest obiektem zabytkowym o bardzo dużej wartości historycznej i naukowej, stanowi unikalny przykład XVII wiecznej architektury obronnej. Na jej terenie znajdują się warstwy kulturowe, co potwierdziły badania archeologiczne prowadzone na tym terenie.

⁴ Urząd Gminy Gorzkowice, Referat Ochrony Środowiska - Pomniki Przyrody na terenie Gminy Gorzkowice

Obraz 7. Fortalicja ziemna z XVII wieku, obecnie Kompleks Rekreacyjno – Sportowy „Kopiec”

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Obraz 8. Bujnice – Park Dworski pocz. XX, nr rej.: 289 z 31.08.1983 i z 14.07.1995

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Obraz 9. Cieszanowice – Park Dworski, pocz. XIX, nr rej.: 295 z 31.08.1983

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Obraz 10. Czerno – Kaplica pw. Św. Trójcy, nr rej.: 157-IX-3 z 02.05.1947 i z 24.01.1962

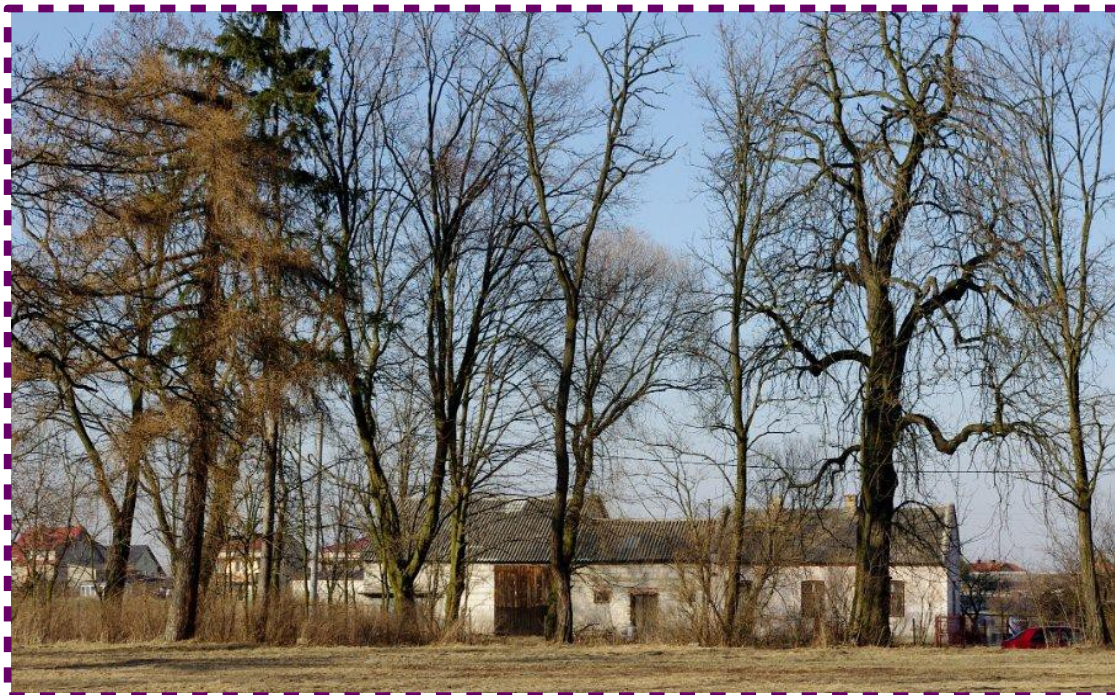

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Kaplica położona jest na wzniesieniu zwanym Jasną Górką, dziś porośłym lasem iglastym. Kaplica składa się z dwóch części. Starsza, część kościółka, to dziś prezbiterium ze sklepieniem łukowym i oknami - lunetami. Młodsza część kaplicy mająca kształt prostokąta z drewnianym stropem belkowym jest z XVII wieku. Nad kaplicą mieli pieczę właściciele wsi Czerno - Julianna i Emmanuel Czerni - Schwarzeneberg (1842 r.), których marmurowe sarkofagi znajdują się w krypcie pod posadzką kaplicy. Po zniszczeniach wojennych w latach 1958-63 kaplica została odremontowana staraniem ks. prob. Bolesława Kobierskiego. Kolejny gruntowny remont Kaplicy został przeprowadzony przy wsparciu konserwatora zabytków z Piotrkowa Trybunalskiego, a staraniem obecnego proboszcza ks. Ryszarda Bryłki w 2012r. Wymieniono wtedy drewniany strop całe wiązania dachowe, kaplicę przykryto czerwoną dachówką wybudowano nową wieżyczkę - dzwonnice. W Czernie na Jasnej Górze co niedziela i w większe święta odprawiana jest dla okolicznych mieszkańców Msza Święta.⁵

⁵ Źródło: www.parafia-gorzkowice.pl

Obraz 11. Gościnna – Park Dworski, Gościnna - park dworski, XIX, nr rej.: 307 z 31.08.1983 i z 14.09.1993

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Obraz 12. Kotków – Park Dworski, XIX, nr rej.: 379 z 10.11.1986

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Obraz 13. Sobaków – Park, XIX, nr rej.: 215/p-II-25 z 27.11.1948 oraz 427 z 08.12.1992r.

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Obraz 14. Sobakówek – Park Dworski, nr rej.:25/P-IX-10 z 27.11.1948 oraz 406 z 13.06.1989

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Obraz 15. Szczepanowice – Park, 237/P-IX-33 z 09.01.1950 i z 18.12.1995

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Obraz 16. Żuchowice – Park Dworski, pocz. XIX, nr rej.: 330 z 31.08.1983

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

W ewidencji konserwatorskiej znajduje się:

Kościół pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa, wzniesiony w latach 1896 – 98 przez Konstantego Wojciechowskiego. Kościół dzieli się na trzy nawy, posiada pięć marmurowych ołtarzy, piękną, rzeźbioną ambonę, a naprzeciwko niej dużą figurę św. Piotra w okowach. Wielki ołtarz zbudowano z ciemnego marmuru kieleckiego, podobnie i mensy czterech bocznych ołtarzy o nastawach z drewna dębowego. Tabernakulum wykonano z brązu, a piękną białą chrzcielnicę z marmuru kararyjskiego. Kościół posiada osiemnasto - głosowe organy rigeriowskie, kolorowe witraże, posiada terakot, umeblowanie w zakrystii dębowe. Polichromie kościoła wykonał Noskowski artysta-malarz z Warszawy, przy której pracował dwa lata. W zabytkowym wyposażeniu wnętrza obecnej świątyni należy wyróżnić jeszcze obraz „Ecce Homo” sprzed 1798r oraz drewniany krucyfiks i rokokową ramę z XVIII w. W dniu 11 XI 1902 r. odbyła się uroczysta konsekracja kościoła. W roku 1975 przystąpiono do generalnego remontu kościoła. W 2007 roku w zachodniej części kościoła została otworzona kaplica całodziennej adoracji Najświętszego Sakramentu.

W obrębie kościoła znajdował się zespół kościelny. Budynki wchodzące w jego skład powstawały na przestrzeni lat 1896 – 1925. Jako pierwszy powstał budynek kościoła. Następnie były budowane kolejne budynki: dom parafialny (1896r.), dwa budynki gospodarcze, plebania (1902r.) oraz organistówka (1910r.). Zabudowa miała służyć prowadzeniu gospodarstwa i obsłudze służby kościelnej. Obecnie zabudowania gospodarcze są nieużytkowane, a w dawnym domu parafialnym zlokalizowane są sklepy.

Obraz.17 Kościół w Gorzkowicach

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Cmentarz rzymsko – katolicki z XIX wieku - o powierzchni 3,73 ha, który został założony w II poł. XIX w. Na terenie cmentarza nie ma obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Najstarszy nagrobek to grób powstańca z 1862 r. Uwagę zwraca kaplica a także groby rodzinne i kaplice grobowe (Kulejowskich, Żakowskich i in.). Dominują nagrobki w stylu neoklasycystycznym, zbudowane przede wszystkim z piaskowca. W roku 2012 rozpoczęto budowę kaplicy cmentarnej.

Obraz 18 Cmentarz rzymsko – katolicki

Obraz 19. Gorzkowice – Kaplica cmentarna

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Mimo że Gmina Gorzkowice jest uboga w pamiątki z przeszłości, historia Gorzkowic i kraju jest kultywowana i stale obecna w świadomości mieszkańców. Najlepszym tego dowodem są pomniki Ochrony Pamięci Narodowej znajdujące się w centrum miejscowości, a mianowicie:

- Pomnik Żołnierzy Armii Krajowej i Konspiracyjnego Wojska Polskiego z rejonu Gorzkowic walczących o wolną Polskę i ich dowódców.
- Pomnik postawiony w 1985 roku w 40-tą rocznicę zwycięstwa nad faszyzmem w hołdzie walczącym i poległym o wyzwolenie Ojczyzny.

Obraz 20. Gorzkowice – Pomnik ku czci walczących w obronie Ojczyzny z 1985r.

Obraz 21. Gorzkowice – Pomnik Żołnierzy AK i Konspiracyjnego Wojska Polskiego

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

2. SPOŁECZEŃSTWO

2.1 DEMOGRAFIA

Za podstawę opracowania informacji przyjęto dane demograficzne dotyczące Gminy Gorzkowice za okres 2010-2014. Ludność gminy Gorzkowice wg. danych na dzień 31.12.2014r. wynosiła 8725 osób co stanowi blisko 0,35% mieszkańców województwa łódzkiego i 9,65% mieszkańców powiatu piotrkowskiego. Gęstość zaludnienia w gminie Gorzkowice wynosi około 85,3 osób/ km². Porównując liczbę ludności gminy Gorzkowice w latach 2010-2014 odnotowano nieznaczny wzrost.

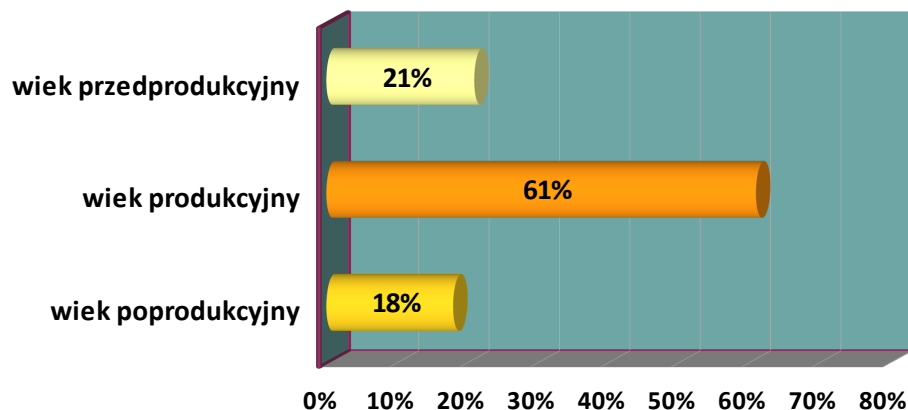
Tabela 2. Struktura ludności w Gminie Gorzkowice w latach 2010 - 2014

Lata	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2010	8698	4414	4284
2011	8682	4403	4279
2012	8671	4406	4265
2013	8606	4383	4223
2014	8725	4458	4267

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Ewidencja Ludności

Ponadto dokonano zestawienia liczby mieszkańców w 2014 roku z podziałem na liczbę mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Z poniższego wykresu wynika, iż około 61% ogólnej liczby ludności to ludność w wieku produkcyjnym, tj. mężczyźni w wieku 18 – 65 oraz kobiety w wieku 18 – 60.

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na wiek

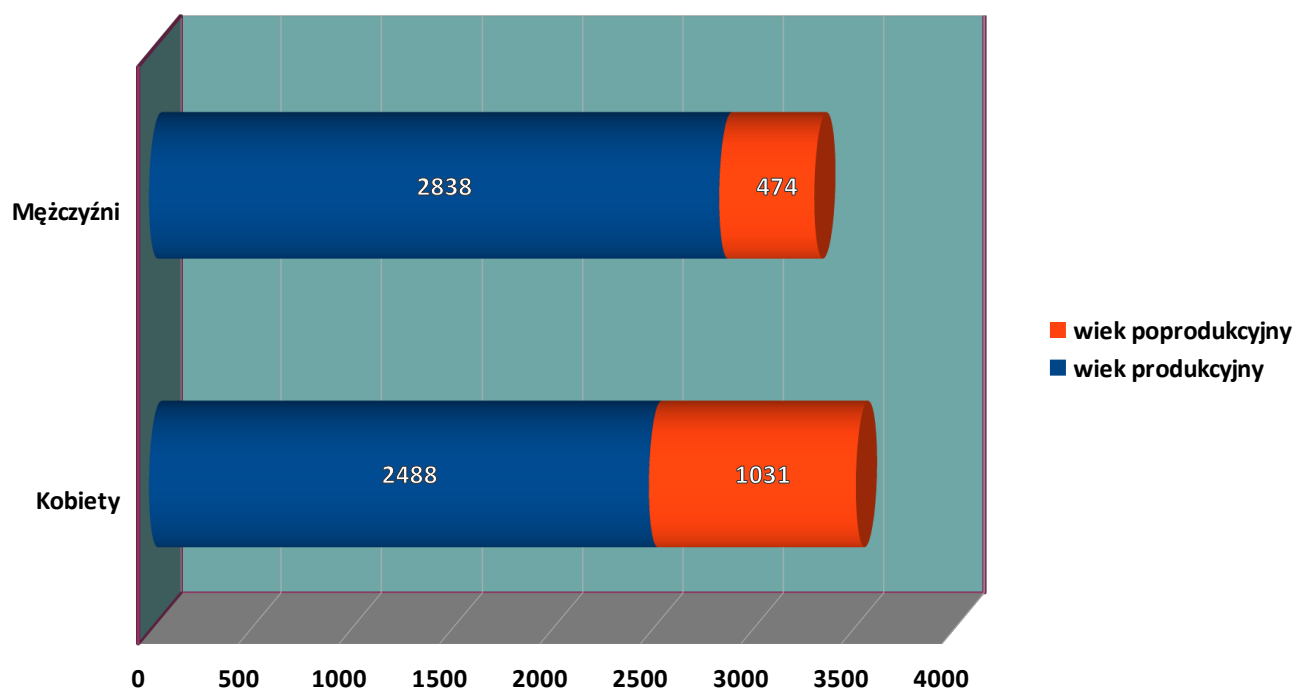
źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Ewidencja Ludności

Tabela 3. Statystyka mieszkańców wg wieku i płci (stan na 31.12.2014r.)

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0 - 2	130	126	256
3	45	45	90
4 - 5	106	111	217
6	45	49	94
7	53	56	109
8 - 12	237	241	478
13 - 15	169	156	325
16 - 17	105	99	204
18	65	56	121
19 - 65	2838		2838
19 - 60		2488	2488
> 65	474		474
> 60		1031	1031
Ogółem	4267	4458	8725

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Ewidencja Ludności

Wykres 2. Struktura w ujęciu produkcyjnym wg płci w 2014r.

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Ewidencja Ludności

Analiza przedziałów wiekowych ludności gminy Gorzkowice pozwala na stwierdzenie, iż najliczniej reprezentowaną grupę stanowią mężczyźni w wieku 19 – 65. Następne w kolejności (wg liczebności przedziału wiekowego) są kobiety w wieku 19-60 oraz grupy wiekowe: 8-18 lat i 0-7 lat. Liczebność grupy najstarszej (w wieku poprodukcyjnym) wynosiła w roku 2014 – 1505 osób. W ujęciu procentowym osoby w tym wieku stanowią 17,2% ogólnej liczby mieszkańców gminy. Taka sytuacja jest odzwierciedleniem ogólnopolskiego trendu starzenia się społeczeństwa. Strukturę przedziałów wiekowych ludności Gminy Gorzkowice z podziałem na sołectwa i miejscowości przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Struktura ludności w Gminie Gorzkowice z podziałem na miejscowości i sołectwa

<u>SOŁECTWO</u>	<u>NAZWA MIEJSCOWOŚCI</u>	<u>LICZBA MIESZKAŃCÓW</u>
Bujnice	Bujnice	61
	Kolonia Bujnice	37
	Bujnice Zakład Rolny	139
Bujniczki	Bujniczki	209
	Kolonia Bujniczki	53
	Kopanina	27
	Pieńki Gorzkowskie	50
Cieszanowice	Cieszanowice	295
Daniszewice	Daniszewice	130
Gorzkowiczki	Gorzkowiczki	357
	Bukowina	57
	Józefina	68
	Pieńki Stolarskie	15
	Porosło	29
Gościnna	Gościnna	353
Grabostów	Grabostów	179
Kotków	Kotków	111
	Kolonia Kotków	29
Krosno	Krosno	179
	Krosno - Biadów	14
	Krosno - Bugaj	9
	Krosno - Dąbrowy	35
	Krosno - Ludwików	3

	Krosno - Huby	15
Krzemieniewice	Krzemieniewice	138
	Rdułtowiec	45
	Góry Rdułtowskie	12
	Rogów	6
Kolonia Krzemieniewice	Kolonia Krzemieniewice	106
	Białek	19
Marianek	Marianek	51
	Grabowiec	12
	Sosnowiec	4
Plucice	Plucice	170
	Kolonia Plucice	192
	Ryszardów	73
Sobaków	Sobaków	163
	Poręba Sobaków	20
Sobakówek	Sobakówek	153
	Czerno	181
Szczepanowice	Szczepanowice	363
	Kamienny Most	14
Szczukocice	Szczukocice	234
	Borzęcin	30
Wilkoszewice	Wilkoszewice	214
	Jadwinów	70
Wola Kotkowska	Wola Kotkowska	72
	Komorniki	9
Żuchowice	Żuchowice	135
	Kolonia Żuchowice	161
Gorzkowice	Gorzkowice	3424
	Kolonia Gorzędów	82
RAZEM		8607

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Ewidencja Ludności

Tabela 5. Urodzenia i zgony w latach 2010 – 2014 na terenie gminy Gorzkowice

ROK	URODZENIA	ZGONY
2010	101	71
2011	100	86
2012	82	89
2013	85	116
2014	88	102

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice ; Ewidencja Ludności

Razem w całej Gminie Gorzkowice w 2014r. urodziło się **88** dzieci czyli jedynie o 3 więcej niż w roku 2013 i o 13 mniej niż w roku bazowym 2010.

2.2 WYKSZTAŁCENIE MIESZKAŃCÓW

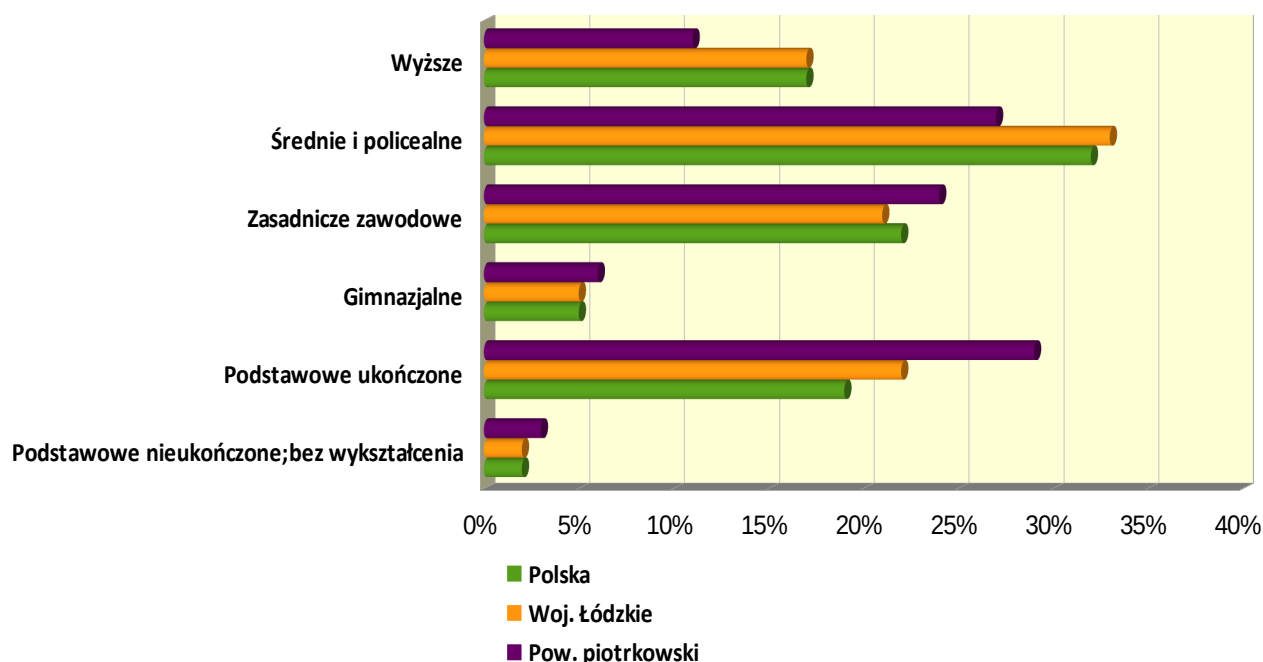
Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku przez Główny Urząd Statystyczny poziom wykształcenia ludności możemy analizować tylko na poziomie powiatu. Gmina niestety nie posiada własnych statystyk na ten temat. Poniższa tabela i wykres przedstawia porównanie struktury wykształcenia mieszkańców powiatu piotrkowskiego, województwa łódzkiego ze strukturą wykształcenia obywateli całego kraju.

Tabela 6. Struktura wykształcenia mieszkańców Polski, województwa łódzkiego oraz powiatu piotrkowskiego

	OGÓŁEM	POZIOM WYKSZTAŁCENIA					
		<i>Wyższe</i>	<i>Średnie i policealne</i>	<i>Zasadnicze zawodowe</i>	<i>Gimnazjalne</i>	<i>Podstawowe ukończone</i>	<i>Podstawowe nieukończone, bez wykształcenia podstawowego</i>
		OSÓB					
POLSKA	33505264	5693731	10573143	7260817	1650932	6133739	456969
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	2234081	360858	739979	450511	104226	478514	34413
POWIAT PIOTRKOWSKI	78355	7892	20828	18486	4732	22497	2142

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 3. Struktura wykształcenia mieszkańców Polski, województwa łódzkiego oraz powiatu piotrkowskiego

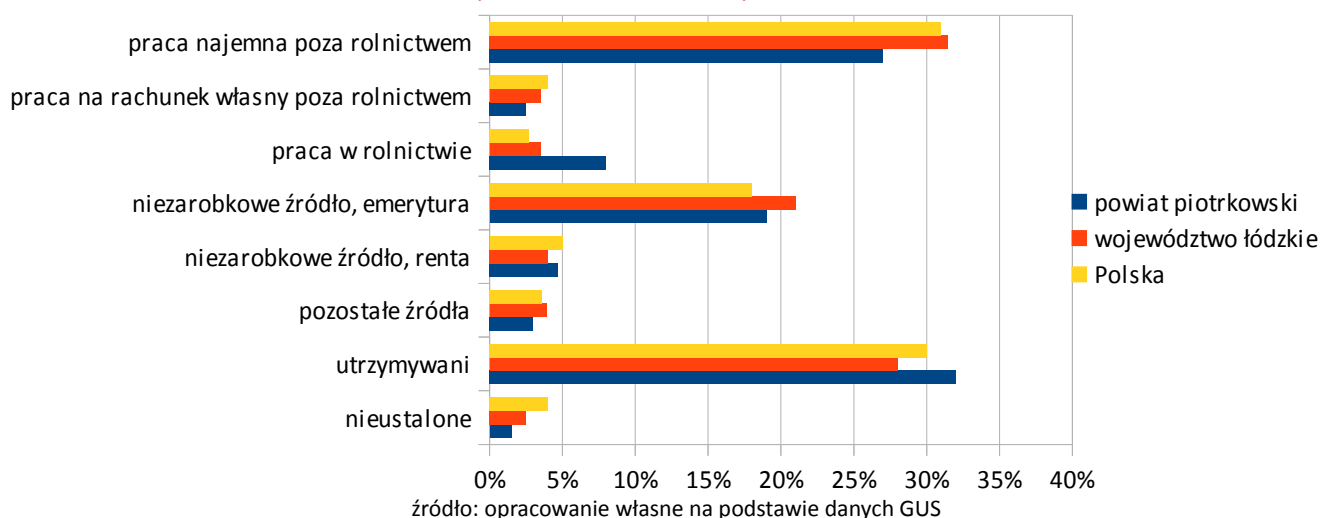
źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.3 GOSPODARSTWA DOMOWE ORAZ ŹRÓDŁA ICH UTRZYMANIA

Głównym źródłem utrzymania gospodarstw domowych na terenie Gminy Gorzkowice jest praca najemna. Znaczna część mieszkańców Gminy Gorzkowice pracuje poza miejscem zamieszkania, głównie w pobliskim Bełchatowie, Piotrkowie Trybunalskim i Radomsku. Pozostała część mieszkańców utrzymuje się z pracy na terenie gminy, z własnej działalności gospodarczej oraz z innych niezarobkowych źródeł tj. (renty, emerytury, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i zapomogi dla osób korzystających z pomocy społecznej i inne).

Dane statystyczne na temat źródeł utrzymania ludności zawarte są w Narodowym Spisie Powszechnym 2011 roku i dotyczą powiatów.

Wykres 4. Główne źródła utrzymania Polaków

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przeciętne wynagrodzenie w powiecie piotrkowskim w roku 2013 wynosiło **2886,28zł⁶** (co stanowiło 74% przeciętnego wynagrodzenia w kraju 3877,43zł i 82% przeciętnego wynagrodzenia w województwie łódzkim 3510,20zł).

2.4 MIESZKALNICTWO

Jeden z podstawowych warunków poziomu i jakości życia mieszkańców to zasoby mieszkaniowe i ich wyposażenie. W budownictwie mieszkaniowym na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa z udziałem budownictwa jednorodzinnego. Zabudowa zagrodowa występuje we wszystkich wsiach gminy i jest skoncentrowana przede wszystkim wzdłuż tras komunikacyjnych. Liczba oddanych budynków mieszkalnych do użytku ulega znacznym wahaniom. Jednak na przestrzeni ostatnich lat ogólna liczba mieszkań w gminie wzrastała na tyle, by proporcjonalnie przewyższyć wzrost liczby ludności. W związku z tym, warunki mieszkaniowe w gminie z roku na rok poprawiają się.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Gorzkowice w latach 2010 – 2013

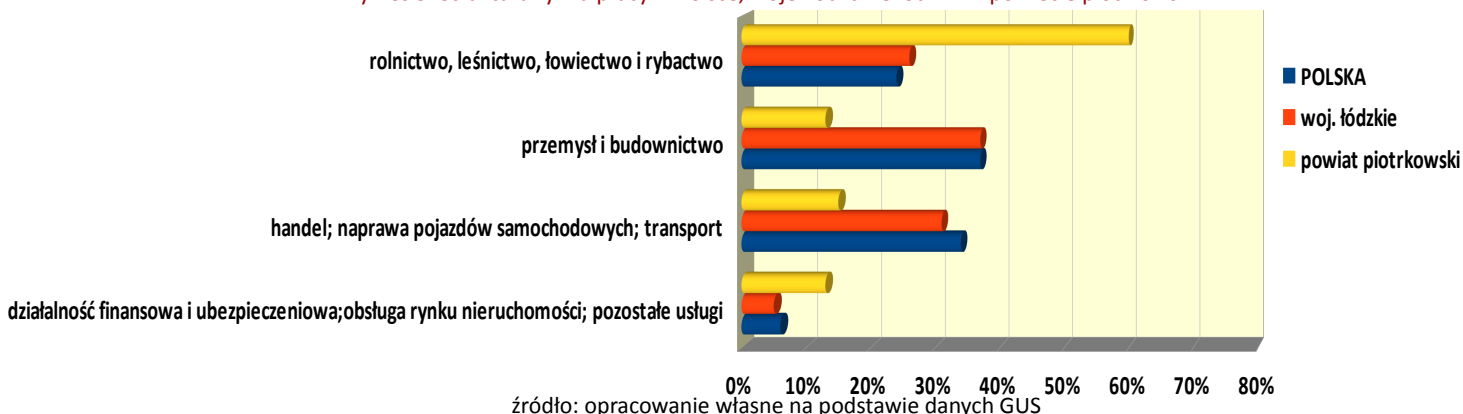
Rok	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m2]
2010	2988	12007	242638
2011	3008	12117	245124
2012	3029	12240	247590
2013	3039	12293	248779

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.5 STRUKTURA ZATRUDNIENIA I RYNEK PRACY

Sytuacja na rynku pracy (struktura zatrudnienia i bezrobocie) ma daleko idące konsekwencje, nie tylko gospodarcze ale też społeczne dla gminy i jej mieszkańców. Lokalny rynek pracy odzwierciedla strukturę gospodarczą gminy: mieszkańcy pracujący na terenie gminy zajmują się przede wszystkim rolnictwem i usługami. Najdokładniejsze dane dotyczące struktury lokalnego rynku pracy pochodzą z Głównego Urzędu Statystycznego i dostępne są dla powiatów. Na wykresie widać dominującą rolę rolnictwa w powiecie piotrkowskim (przede wszystkim ze względu na liczne indywidualne gospodarstwa rolne).

Wykres 5. Struktura rynku pracy w Polsce, województwie łódzkim i powiecie piotrkowskim

⁶ Dane z http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks

2.6 BEZROBOCIE

W Polsce w sensie prawnym bezrobotnym jest osoba nie zatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym Powiatowym Urzędzie Pracy jeżeli:

- ukończyła 18 lat, z wyjątkiem młodocianych absolwentów,
- kobieta która nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna 65lat,
- nie nabyła prawa do emerytury, rent inwalidzkiej,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej o powierzchni powyżej 2ha przeliczeniowych
- nie jest osobą niepełnosprawną, której stan zdrowia nie pozwala na podjęcie zatrudnienia nawet w połowie wymiaru czasu pracy,
- nie jest osobą tymczasowo aresztowaną i nie odbywa kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskuje miesięcznie dochodu w wysokości przekraczającej połowę najniższego wynagrodzenia,
- nie pobiera zasiłku stałego, stałego wyrównawczego, gwarantowanego zasiłku okresowego lub renty socjalnej.

Podstawowym miernikiem wielkości bezrobocia jest **stopa bezrobocia**, czyli stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby ludności aktywnej zawodowo (tj. pracującej i bezrobotnej łącznie) wyrażony w procentach. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych realizowana jest na terenie gminy przez Referat Organizacyjny Urzędu Gminy Gorzkowice. Referat w tym zakresie ściśle współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Piotrkowie Trybunalskim. W latach **2010 – 2014** zorganizowano staże, szkolenia, roboty publiczne, prace interwencyjne i społecznie użyteczne dla **584** osób bezrobotnych zamieszkałych na terenie Gminy Gorzkowice.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim na koniec grudnia 2014 roku wynosiła **322 osoby** i w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2013 roku **418 osób**, jest niższa o **96 osób**. Powiat piotrkowski odznacza się **11,9%** stopą bezrobocia. Wartość ta jest niższa od wartości stopy bezrobocia województwa łódzkiego (**12,4%**) i Polski (**12%**) (stan na koniec stycznia 2015r.)⁷ Poniżej w tabeli zestawiono dane dotyczące poziomu i dynamiki bezrobocia na terenie Gminy Gorzkowice.

Tabela 8. Poziom i dynamika bezrobocia (stany na 31 XII)

Rok	Liczba bezrobotnych		Do 25 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Powyżej 50 roku życia	Niepełnosprawni	Liczba mieszkańców
	Ogółem	Z prawem do zasiłku					
2010	366	14	22	19	6	6	8698
2011	385	8	13	21	4	3	8682
2012	401	13	26	26	12	5	8671
2013	418	9	9	20	8	4	8606
2014	322	6	8	18	8	5	8725

źródło: www.puppiotrkow.pl

Stopa bezrobocia na terenie Gminy według obliczeń własnych wynosi ok. 7,24%, przy czym pomiar nie uwzględnia bezrobocia ukrytego.

⁷ Źródło: www.pupopoczno.pl

3. GOSPODARKA

3.1 ROLNICTWO

Na całkowitą powierzchnię gminy przypada 7990 ha użytków rolnych (tj. 78,2%) z czego większość (tj. blisko 75%) stanowią grunty orne, a stosunkowo duży udział mają łąki (11,2%).

Tabela 9. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Gorzkowice

Wyszczególnienie	J. m.	Stan na dzień 31.12.2014r.
użytki rolne w tym:	Ha	7990
➤ Grunty orne	Ha	5988
➤ Sady	Ha	106
➤ Łąki	Ha	896
➤ Pastwiska	Ha	597
➤ Pozostałe	Ha	403
Lasy i grunty leśne	Ha	1640
Pozostałe grunty i nieużytki	Ha	585
RAZEM	Ha	10218
POWIERZCHNIA GMINY OGÓŁEM	km ²	102,18km ²

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Gospodarka Nieruchomościami

Na terenie gminy występują gleby bielcowe, płowe, bagienne oraz brunatne. Występowanie gleb w gminie Gorzkowice związane jest z występowaniem w jej podłożu piasków różnej genezy oraz płatów glin morenowych lekkich i średnich, na powierzchni spiaszczonych.

Tabela 10. Struktura bonitacyjna gruntów w Gminie Gorzkowice

Klasa gruntów ornych (%)								Klasa użytków zielonych (%)					
II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIz	II	III	IV	V	VI	VIz
-	2,5	8,5	21,8	21,2	27,6	17,8	0,5	-	1,9	40,3	45,0	10,4	1,3

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice, Referat Realizacji Inwestycji i Budownictwa oraz Ochrony Środowiska

W gminie znajdują się znaczne obszary gleb średniej wartości (kl. IV i kl. V). Są to głównie gleby brunatne, wylugowane, wykształcone z piasków gliniastych, zalegające na glinach lekkich i średnich lub z piasków gliniastych pylistych oraz gorsze gleby płowe. Urodzajność ich jest urozmaicona w zależności od podłoża i stosunków wodnych. Gleby dobre klasy III to przede wszystkim gleby płowe wytworzone głównie z glin spiaszczonych i pyłów na glinach oraz gleby brunatne właściwe. Ogółem grunty chronione, klas III – IV

zajmują w granicach gminy pow. 4001 ha. Stanowi to ok. 51,5% gruntów rolniczych. Gleby te zalegają stosunkowo równomiernie na całym obszarze gminy. Gleby klasy V i VI to w zdecydowanej większości gleby rdzawe i brunatne wyługowane wytworzone z piasków luźnych słabogliniastych całkowitych lub podścielonych gliną poniżej 80cm, najczęściej okresowo lub stale za suche i zakwaszone, ubogie w próchnicę i przyswajalne składniki pokarmowe.

W dolinach rzek występują aluwia i torfy, gleby murszowe wytworzone w piaskach i pyłach. Wskazane jest utrzymanie tych terenów w trwałym użytkowaniu zielonym. Gleby klasy I i II nie występują w ogóle.

Tabela 11. Wielkość gospodarstw w Gminie Gorzkowice w poszczególnych sołectwach (stan na dzień 19.03.2014r).

Powierzchnia gospodarstwa w ha/sołectwo	GRUPA HEKTAROWA					
	A do 2	B 2 - 5	C 5 - 7	D 7 - 10	E 10 - 15	H powyżej 15
Bujnice	80	13	2	1	-	1
Bujniczki	111	47	14	7	7	2
Cieszanowice	198	39	8	1	-	3
Daniszewice	95	32	1	2	-	-
Gorzkowice	536	79	13	10	9	5
Gorzkowiczki	220	56	12	1	2	2
Gościnna	113	35	3	3	-	1
Grabostów	59	31	4	-	-	1
Kolonia Gorzędów	66	9	1	1	-	-
Kolonia Krzemieniewice	32	17	6	7	2	1
Kotków	41	27	6	7	3	1
Krosno	91	53	13	4	1	2
Krzemieniewice	59	26	7	7	4	4
Marianek	57	16	11	3	-	1
Plucice	150	51	15	1	1	2
Sobaków	40	32	8	3	-	-
Sobakówek	87	40	8	3	1	1
Szczepanowice	99	35	11	3	2	4
Szczukocice	99	32	3	3	1	-
Wilkoszewice	81	30	6	3	4	-
Wola Kotkowska	48	26	10	2	3	1
Żuchowice	93	44	4	5	-	1
RAZEM	2455	770	166	77	40	33

Źródło: dane Urzędu Gminy Gorzkowice Referat Finansowo- Budżetowy; Wymiar Podatków

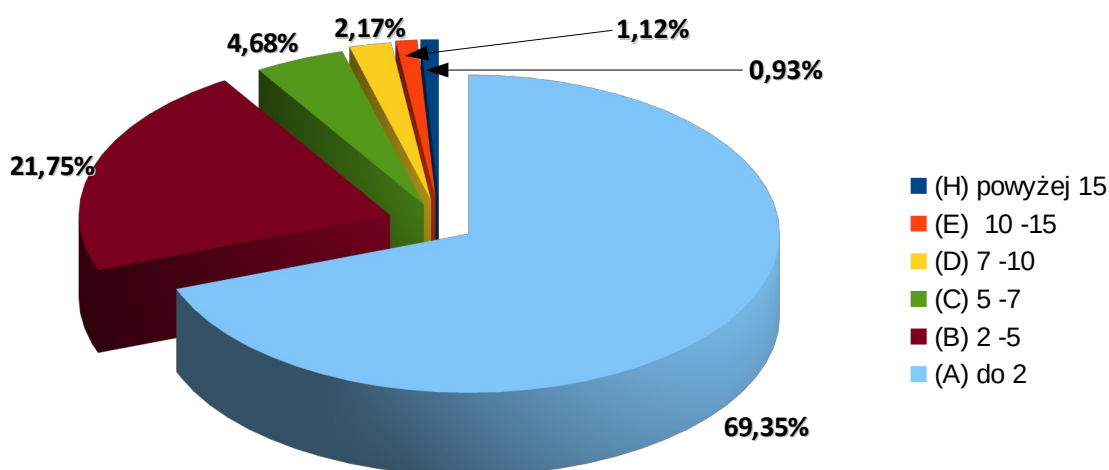
Gmina Gorzkowice ma niekorzystną strukturę obszarową, gdyż ponad 69,3% gospodarstw to gospodarstwa o powierzchni 1 -2 ha. Taka sytuacja rzutuje na relatywnie niską towarowość rolnictwa, co z kolei wpływa na słabą kondycję ekonomiczną gospodarstw. Z tych też względów niezbędne jest tworzenie na obszarach wiejskich nowych miejsc pracy poza rolnictwem, w usługach, rzemiośle i drobnym przetwórstwie oraz agroturystyce. Konieczne wydają się także działania zmierzające do budowy i organizacji rynku rolnego wyposażonego w nowoczesną infrastrukturę i instytucje związane z jego funkcjonowaniem, a także modernizacja strukturalna rolnictwa. Sporą grupę stanowią także gospodarstwa o powierzchni od 2 do 5 ha (770 gospodarstw, co stanowi 21%).

Tabela 12 Wielkość gospodarstw w Gminie Gorzkowice

Powierzchnia gospodarstwa w ha	Ilość gospodarstw
do 2	2455
2 - 5	770
5 - 7	166
7 - 10	77
10 - 15	40
powyżej 15	33
RAZEM	3541

Źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

Wykres 5 Grupy hektarowe w Gminie Gorzkowice

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

3.2 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Istotny wpływ na poziom rozwoju gospodarczego Gminy wywiera poziom produkcji materialnej. Decyduje on o aktywności gospodarczej, a tym samym o jego prawidłowym funkcjonowaniu, zarówno w aspekcie społecznym, jak i gospodarczym. W działalność gospodarczą zaangażowany jest potencjał ludzki, środki finansowe jak również infrastruktura techniczna. Działalność gospodarcza na terenie Gminy Gorzkowice charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem.

Dominują mikro i małe przedsiębiorstwa, przeważają jednoosobowe działalności gospodarcze jak rodzinne firmy zatrudniające od 2 do 4 osób. Sektor działalności prywatnej znacznie przewyższa sektor publiczny, zwłaszcza pod względem zarejestrowanych przedsiębiorców.

Obecnie na terenie gminy Gorzkowice działa **329** podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą jako osoby fizyczne, w tym **198** w miejscowości Gorzkowice co stanowi **6,2%** podmiotów powiatu piotrkowskiego (**5298**).

Tabela 13. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Gorzkowice

Produkcja	Usługi	Handel	Budownictwo	Transport	Inne
22	48	67	52	56	84

źródło:Urząd Gminy Gorzkowice; Ewidencja Działalności Gospodarczej

W Gminie Gorzkowice brakuje dużych zakładów produkcyjnych. Największymi pracodawcami a zarazem najważniejszymi podmiotami są:

- ◆ **H + H Polska Sp. z o. o.** - firma z branży budowlanej. Zakład trudni się produkcją bloczków komórkowych oraz wysokiej jakości zapraw klejowych.
- ◆ **Consolis Polska Sp. z o. o.** - prowadzi produkcję materiałów budowlanych, pustaków oraz rur przepustowych o różnych rozmiarach. Obecnie Consolis jest najnowocześniejszym i najbardziej wydajnym zakładem prefabrykacyjnym w Polsce. Tory naciągów i liczne formy prefabrykacji umożliwiają szybkie wyprodukowanie dowolnego zestawu elementów. Pełna automatyzacja procesu betonowania zapewnia doskonałą jakość mieszanki betonowej i wielką wydajność produkcji.
- ◆ **KTL Sp. z o. o.** - z siedzibą w centralnej Polsce, jest jednym z krajowych liderów usług obróbki powierzchniowej polegających na ochronie antykorozyjnej części metalowych (stal, stopy metali lekkich, odkuwki, detale odlewane).

Istotną, choć wciąż nie wystarczającą rolę gospodarczą odgrywają w gminie Gorzkowice małe, lokalne firmy. Na terenie Gminy dość pręźnie rozwija się prywatna przedsiębiorczość.

Na terenie gminy zlokalizowane są:

- ✓ 2 stacje benzynowe i 1 LPG
- ✓ 2 stacje diagnostyczne
- ✓ firmy zajmujące się transportem towarowym oraz przewoźnicy osób
- ✓ usługi remontowo – budowlane
- ✓ mechanika pojazdowa
- ✓ usługi fotograficzne
- ✓ zakłady krawieckie
- ✓ zakłady fryzjerskie

- ✓ sklepy spożywcze w tym 3 supersamy (Biedronka, Sedal, Dino)
- ✓ sklepy odzieżowe
- ✓ apteki
- ✓ piekarnie
- ✓ kwaciarnie i inne.

Na terenie gminy Gorzkowice są zlokalizowane następujące instytucje:

- ◆ Poczta Polska
- ◆ Oddział Banku Polskiego PKO SA
- ◆ Oddział Banku Spółdzielczego Ziemi Piotrkowskiej
- ◆ Oddział Banku Spółdzielczego Radomsko
- ◆ Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
- ◆ Komisariat Policji
- ◆ Ochotnicza Straż Pożarna
- ◆ Przedszkole Samorządowe
- ◆ Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach
- ◆ Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach
- ◆ Szkoła Podstawowa w Gościnnej
- ◆ Gimnazjum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gorzkowicach
- ◆ Gminny Ośrodek Zdrowia
- ◆ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Dynamicznie rozwijającymi się dziedzinami gospodarki na terenie Gminy Gorzkowice są handel i usługi. Szczególną uwagę zwraca rozwój działalności związanej ze świadczeniem usług budowlanych oraz transportowych. W większości są to firmy małe.

3.3 TURYSTYKA

Ze względu na swoje usytuowanie geograficzne Gmina Gorzkowice ma stosunkowo mały potencjał w zakresie turystyki. Ankietowani mieszkańcy gminy wskazują najczęściej turystykę i agroturystykę jako dziedziny wymagające rozwoju w Gminie Gorzkowice.

Jedną z cenniejszych atrakcji turystycznych na terenie gminy jest Kompleks Rekreacyjno – Sportowy „Kopiec”, który powstał na obszarze poprzednio niezagospodarowanym, niszczącym i porastającym starymi drzewami i mało estetycznymi krzewami. Usytuowany w sąsiedztwie niewielkiego zarybionego zbiornika wodnego, który stanowi miejsce spacerów i wypoczynku zarówno mieszkańców, wędkarzy jak i turystów wraz z płynącą nieopodal rzeczką – Prudką tworzy malowniczy krajobraz sprzyjający wypoczynkowi i rekreacji. Miejsce to ma szczególne znaczenie dla mieszkańców Gminy Gorzkowice z uwagi na fakt, że nawiązuje do historii Gorzkowic i legendy o zamku, który miał się znajdować w tym miejscu. Na uwagę zasługuje nietypowe ukształtowanie terenu, tablice informacyjne i elementy małej architektury nawiązujące do legendy o zamku. Obiekt zwiększył atrakcyjność Gorzkowic, zarówno inwestycyjną jak i turystyczną”. Kompleks „Kopiec” ma już na swoim koncie dwa wyróżnienia. Pierwszym było zdobycie nagrody w kategorii „**Nowa przestrzeń publiczna**” w konkursie zorganizowanym przez Towarzystwo Urbanistów Polskich na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w województwie łódzkim. Wręczenie nagród odbyło się w gmachu Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w Łodzi przez prof. Tadeusza Markowskiego prezesa Towarzystwa Urbanistów Polskich i Dyrektor Ewę Paturalską-Nowak, Dyrektor Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi. Drugim osiągnięciem było zdobycie wyróżnienia w Ogólnopolskim konkursie „**Modernizacja Roku**” w kategorii „Tereny zieleni”.

Wręczenie nagród miało miejsce na Zamku Królewskim w Warszawie w którym uczestniczył Sekretarz Stanu z Kancelarii Prezydenta Pan Olgierd Dziekoński.

W lipcu 2011 roku gościliśmy pierwszą zorganizowaną grupę turystów na tym obiekcie. Gorzkowice znalazły się w programie wycieczki organizowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Łodzi, które w ramach Wędrownego Festiwalu Filharmonii Łódzkiej „Kolory Polski” pokazuje walory naszego województwa⁸.

Jak zaobserwowano w ostatnim czasie dużym powodzeniem cieszy się turystyka rowerowa, niestety nieuregulowana wyznaczonymi ścieżkami rowerowymi. W gminie brakuje wyznaczonych szlaków rowerowych i pieszych. Dzięki udziałowi Gminy Gorzkowice w projekcie „Qesting umożliwi innowacyjne zwiedzanie” gmina mogła zaprezentować walory miejscowości poprzez wyznaczenie pierwszej pieszej trasy którą należy pokonać wraz z wierszowanym tekstem zawierającym hasło i poruszającym kilka wątków z różnych dziedzin: kultura, literatura, historia, religia, architektura. Qesting jest nową formą turystyki, promocją regionu, poznawaniem go oraz utożsamianiem się z miejscem zamieszkania. Projekt, w którym Gmina Gorzkowice była jednym z członków realizowany był przez trzy Lokalne Grupy Działania: LGD „BUD-UJ RAZEM”, LGD „Dolina Rzeki Grabi”, Fundacja Rozwoju Gmin „Prym”. W ramach projektu powstało 35 ścieżek questinowych (pieszych, rowerowych i samochodowa, w tym 16 na terenie LGD BUD-UJ Razem. Projekt ten był największym projektem Questingowym realizowanym w Polsce.

Obraz 22. Ulotka Questing Quiz

Obraz 23. Kompleks Rekreacyjno – Sportowy „Kopiec” i zbiornik wodny w Gorzkowicach

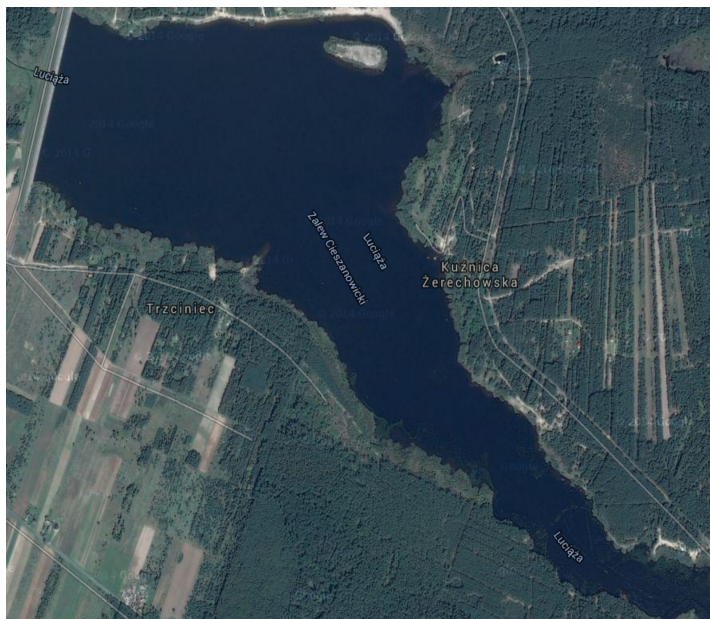
źródło: www.gorzkowice.pl

Główną letnią atrakcją turystyczną gminy jest zalew Cieszanowice. Powierzchnia zbiornika przy całkowitym spiętrzeniu wynosi ponad 200 hektarów, a jego średnia głębokość to 3,38 m (w najgłębszym miejscu przy zaporze wartość ta wzrasta do około 10 metrów).

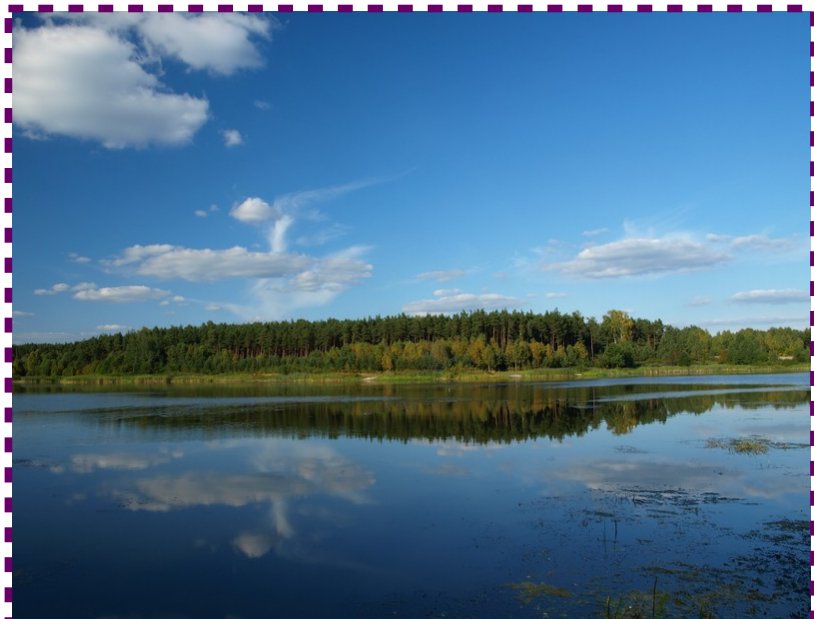
Ten malowniczy teren jest wyśmienitym miejscem na wycieczki rowerowe, spacer, pływanie rowerem wodnym lub łodzią a także wędkowanie podczas których można bezpośrednio obcować z przyrodą.

⁸ Przewodnikiem wycieczki był Ryszard Bonisławski, dyrektor Centrum Informacji Turystycznej Urzędu Miasta Łodzi

Obraz 24 Mapa zalewu w Cieszanowicach

źródło: www.google.pl/maps

Obraz 25. Widok na zalew w Cieszanowicach

źródło: www.gorzkowice.pl

W zimie Gmina Gorzkowice niestety nie dysponuje atrakcjami które przyciągałyby turystów ale znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Góry Kamieńsk, która została usypana przez zwałowarki z wierzchniej warstwy ziemi przykrywającej pokłady węgla i jest najwyższym wzniesieniem w Polsce Środkowej. Trasa ma długość 760 metrów i jej szerokość waha się od 30 do 150m, a różnica wzniesień to 123m. Cały stok jest oświetlony, sztucznie naśnieżany, ratrakowany, a u jego podnóża czeka na narciarzy pełne zaplecze gastronomiczne i sanitarne oraz parking dla 500 samochodów. Ponadto do dyspozycji turystów dostępny jest przejazd koleją linową, tor saneczkowy oraz plac zabaw ze ścianką wspinaczkową, zjeżdżalnią dmuchaną i trampoliną bungee oraz trasy rowerowe położone na wierzchołku zwałowiska .

Według danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na terenie Gminy Gorzkowice są tylko 4 podmioty których główną działalnością jest świadczenie usług związanych z zakwaterowaniem i gastronomią, w tym dwa gospodarstwa agroturystyczne w Kolonii Krzemieniewice oraz w Kotkowie.

Turystyka to również atrakcje przyrodnicze. Na terenie gminy są to głównie kompleksy leśne Bujnice, obszary NATURA 2000 (Dąbrowy w Marianku, Lasy Gorzkowickie fragment uroczyska leśnego Szczukocice), liczne parki dworskie w miejscowościach: Bujnice, Cieszanowice, Gościnna, Kotków, Sobaków, Sobakówek, Szczepanowice oraz Żuchowice. Znajdują się również liczne pomniki przyrody (dąb szypułkowy, klon srebrzysty oraz zwyczajny, jesion wyniosły, lipa drobnolistna oraz szerokolistna, cis pospolity, wiąz polny, grusza polna, płatan klonolistny, buk pospolity, modrzew europejski).

Z zabytków architektury warto wymienić Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Gorzkowicach oraz wybudowaną w XVII w. murowaną kaplicę p.w. Świętej Trójcy położoną na Jasnej Górze we wsi Czerno, która jest wpisana na listę rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Oferta turystyczna jest wzbogacona poprzez ogólnodostępną infrastrukturę sportową: boisko wielofunkcyjne Orlik – 2012, stadion sportowy, halę sportową na których organizowane są mecze towarzyskie, zawody sportowe i innego rodzaju imprezy oraz wydarzenia.

Atrakcyjność turystyczna Gminy Gorzkowice nie została jak dotąd w pełni wykorzystana dla rozwoju funkcji obsługi turystyki sezonowej i weekendowej.

Obraz 26. Stadion w Gorzkowicach

Obraz 27. Hala sportowa przy SP w Gorzkowicach

Obraz 28. Boisko ORLIK

źródło: www.gorzkowice.pl

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1 INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

Infrastrukturę transportową i komunikacyjną tworzą wszelkiego rodzaju systemy transportowe, w skład których wchodzi w szczególności: drogi, chodniki, szlaki rowerowe, ciągi piesze, sieć kolejowa oraz powiązania komunikacyjne z innymi gminami i miastami. Infrastruktura techniczna jest ważnym czynnikiem wewnętrznym decydującym o potencjale rozwojowym i atrakcyjności inwestycyjnej gminy. Uzależniona jest ona od położenia geograficznego i administracyjnego gminy.

Gmina Gorzkowice posiada dobry system połączeń komunikacyjnych zarówno drogowych jak i kolejowych. Sieć drogowa posiada utwardzone drogi. Stan dróg w gminie wymaga jednak remontów i napraw, w wielu miejscach brakuje chodników oraz oświetlenia ulicznego. Tylko główne ulice posiadają bezpieczne chodniki oraz przejścia dla pieszych. Wszystkie ulice posiadają tabliczki z nazwami ulic. Na osiedlach w celu bezpieczeństwa dzieci zamontowane są progi zwalniające. Z elementów infrastruktury komunikacyjnej najłatwiej oceniono dostępność tras rowerowych. Rower jest jednym z ważniejszych środków transportu dla mieszkańców gminy ale również sposobem na spędzanie wolnego czasu, dlatego też ścieżki rowerowe lub dostosowane dla rowerzystów pobocza poprawiłyby komfort życia w gminie dla znaczącej liczby osób. Przez teren gminy przebiegają tory kolejowe (kierunek północ-południe, magistrała Warszawa-Śląsk), znajdują się tu dwie stacje kolejowe – PKP Gorzkowice, PKP Wilkoszewice, wykorzystywane w transporcie pasażerskim i towarowym. Komunikacja zbiorowa na terenie gminy odbywa się głównie autobusami i koleją. Transport zbiorowy obsługiwany jest przez prywatnych przewoźników. Na terenie Gminy Gorzkowice łącznie zlokalizowanych jest 41 przystanków autobusowych, w tym 14 w ciągu dróg gminnych, a pozostałe 27 w ciągu dróg powiatowych. Na podstawie licencji i zezwoleń wydanych przez Starostę Powiatu Piotrkowskiego prywatni przewoźnicy prowadzą działalność związaną z publicznym transportem korzystając z przystanków udostępnionych przez gminę. Mieszkańcy mają do dyspozycji 7 linii komunikacyjnych obsługiwanych przez 7 przewoźników.

Tabela 14. Wykaz ulic w Gorzkowicach

Lp.	Nazwa ulicy	Kategoria zarządzania	Rodzaj nawierzchni
1.	1000- lecia	Gmina Gorzkowice, droga gminna	Nakładka asfaltobetonowa
2.	3- go Maja	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
3.	Akacyjowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
4.	B. Chrobrego	Gmina Gorzkowice, droga gminna	Nakładka asfaltobetonowa
5.	B. Krzywoustego	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
6.	Cmentarna	Gmina Gorzkowice, droga gminna	Nakładka asfaltobetonowa
7.	Częstochowska	Powiat piotrkowski, droga powiatowa	Nakładka asfaltobetonowa

8.	Dolna	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
9.	Działkowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
10.	Gala Anonima	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
11.	Jana Kazimierza	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
12.	Jana III Sobieskiego	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
13.	Jaśminowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Droga nieutwardzona
14.	Kalinowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Droga nieutwardzona
15.	Kazimierza Wielkiego	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
16.	Kościelna	Gmina Gorzkowice, droga gminna	Nakładka asfaltobetonowa
17.	Królowej Jadwigi	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Droga nieutwardzona
18.	Kwiatowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
19.	Łąkowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
20.	Mieszka I	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
21.	Niska	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
22.	Nowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
23.	Leonów	Gmina Gorzkowice, droga gminna	Nakładka asfaltobetonowa
24.	Leśna	Gmina Gorzkowice, droga gminna	Nakładka asfaltobetonowa
25.	Lipowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
26.	Ogrodowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa

27.	Piotrkowska	Powiat piotrkowski, droga powiatowa	Nakładka asfaltobetonowa
28.	Polna	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
29.	Przedborska	Powiat piotrkowski, droga powiatowa	Nakładka asfaltobetonowa
30.	Przemysłowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
31.	Rynek	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna oraz w części droga powiatowa	Nakładka asfaltobetonowa
32.	Słowackiego	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
33.	Szkolna	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
34.	Św. Wojciecha	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
35.	Warszawska	Powiat piotrkowski, droga powiatowa	Nakładka asfaltobetonowa
36.	Wiśniowa	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Częściowo utwardzona
37.	Władysława Łokietka	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
38.	Wysoka	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
39.	Zielona	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa
40.	Zygmunta Starego	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Częściowo utwardzona
41.	Żabia	Gmina Gorzkowice, droga wewnętrzna	Nakładka asfaltobetonowa

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Gospodarka Nieruchomościami

Tabela 15. Wykaz dróg gminnych na terenie Gminy Gorzkowice

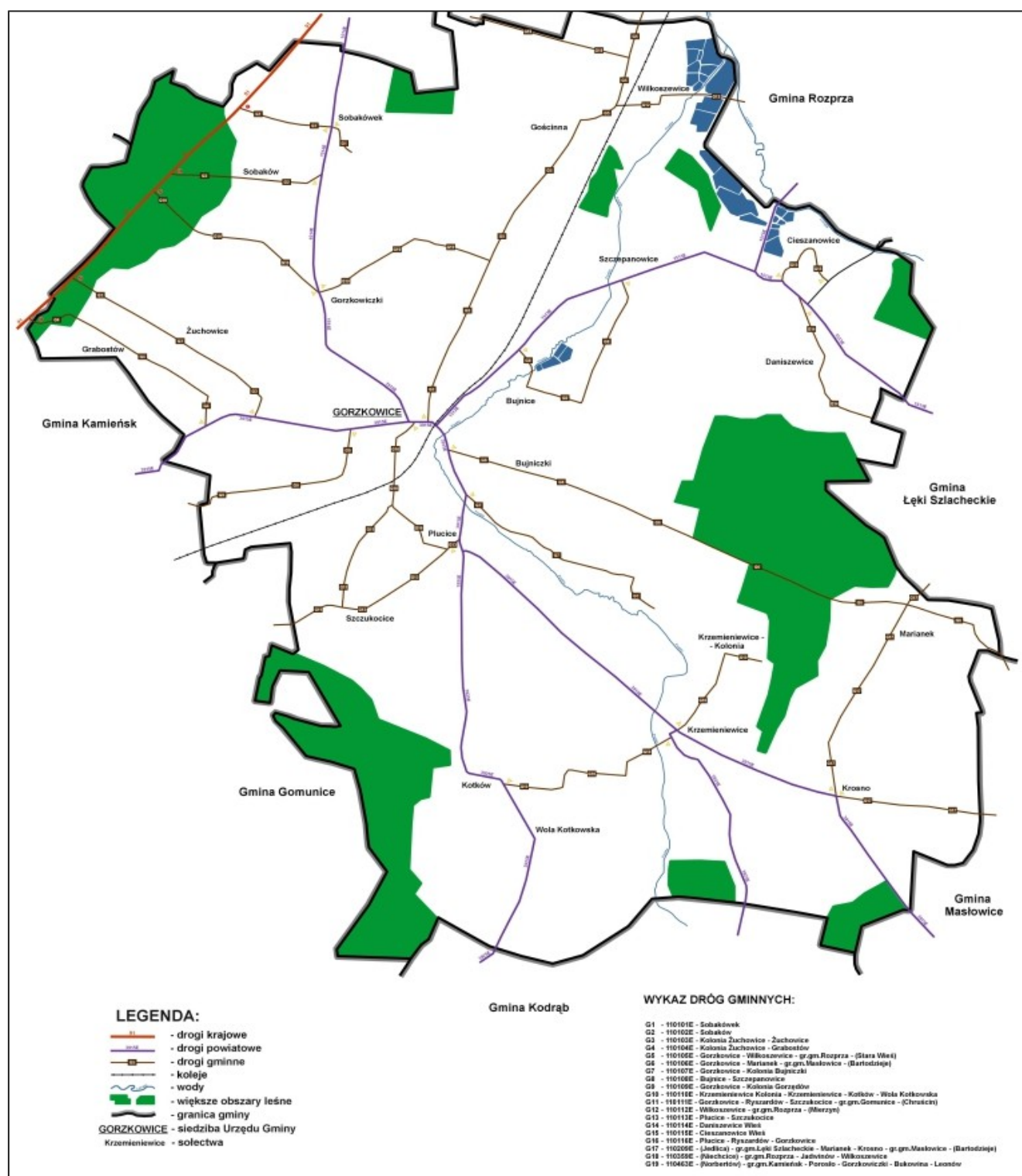
Numer ew. drogi	Nazwa drogi	Długość odcinka (km)	Rodzaj powierzchni			
			tluczniowa	bitumiczna	żwirowa	gruntowa
1010032 G000001	Sobakówek	2,188	0,621	1,567	-	-
1010032 G000002	Sobaków	2,004	-	2,004	-	-
1010032 G000003	Kol. Żuchowice- Żuchowice	3,394	-	3,394	-	-
1010032 G000004	Kol. Żuchowice- Grabostów	3,084	-	3,084	-	-
1010032 G000005	Gorzkowice- Wilkoszewice- gr.gm.Rozprza-Stara Wieś	6,740	-	6,740	-	-
1010032 G000006	Gorzkowice- Marianek- gr.gm.Mastowice- Bartodzieje	7,526	2,580	4,946	-	-
1010032 G000007	Gorzkowice – Kolonia Bujniczki	3,046	-	3,046	-	-
1010032 G000008	Bujnice - Szczepanowice	3,117	0,254	1,808	0,189	0,866
1010032 G000009	Gorzkowice- Kol.Gorzędów	2,987	-	2,987	-	-
1010032 G000010	Krzemieniewice- Kol. Krzemieniewice- Kotków- Wola Kotkowska	4,286	-	4,286	-	-
1010032 G000011	Gorzkowice- Ryszardów- Szczukocice- gr.gm.Gomunice	2,314	-	2,314	-	-
1010032 G000012	Wilkoszewice-gr.gm. Rozprza	1,239	-	1,239	-	-
1010032 G000013	Plucice- Szczukocice	1,846	-	1,846	-	-

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GORZKOWICE NA LATA 2015 -2021

1010032 G000014	Daniszewice	2,427	1,109	1,318	-	-
1010032 G000015	Cieszanowice	1,373	0,202	1,171	-	-
1010032 G000016	Plucice-Ryszardów- Gorzkowice	2,216	-	2,216	-	-
1010032 G000017	Marianek, Krosno	4,392	-	4,136	-	0,256
1010032 G000018	Wilkoszewice	1,894	-	1,894	-	-
1010032 G000019	Porosło-Gorzkowice- Bukowina-Leonów	5,175	0,902	4,273	-	-
RAZEM		61,248	5,668	54,815	0,189	1,122

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice, Referat Planowania, Realizacji Inwestycji i Budownictwa oraz Ochrony Środowiska

Obraz 29. Układ powiązań komunikacyjnych

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice

4.2 GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

Sieć wodociągowa

Gmina Gorzkowice zaopatrywana jest w wodę z istniejącego wodociągu komunalnego pracującego w oparciu o trzy studnie głębiowe znajdujące się w Gorzkowicach po południowej stronie drogi powiatowej nr 3915E w stronę Kamieńska, a także z wodociągów z gmin sąsiednich.

- **Ujęcie wody w Gorzkowicach** zlokalizowane jest po południowej stronie drogi prowadzącej w stronę Kamieńska (dz. nr ew. 438). Ujmowana ze studni głębinowej woda jest pobierana z głębokości 142m z utworów kredy górnej o zatwierdzonych zasobach w kat. „B” decyzją z dnia 18.12.1998 (OS.III.6210/131/98 i OS.VI.6210-41/98) na poziomie $Q_{hmax}=88 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 31,25 \text{ m}$. Woda jest podawana do sieci wodociągowej po uzdatnianiu. Wodociąg zaopatruje zasadniczo w wodę mieszkańców Gorzkowic (strona zachodnia), Gorzkowiczek, Bukowiny, Żuchowic, Grabostowa, Koloni Gorzędów, Sobakowa, Sobakówka, Czerna, Józefiny i Porosła. Od 1996 r. woda dostarczana jest również dla mieszkańców wsi Gorzędów w gminie Kamieński.

- Po zachodniej stronie wsi **Szczukocice** na działce nr ew. 119/1 istnieją dwie studnie ujęcia wody, z którego zasilany jest wodociąg wiejski obsługujący miejscowości: Szczukocice, Plucice, Kolonia Plucice, Gorzkowice, Bujnice (strona wschodnia), Bujniczki, Szczepanowice, Kamienny Most, Cieszanowice, Kolonia Cieszanowice, Daniszewice, Pieńki Gorzkowskie. Ujęcie wody dla studni nr 1 zostało zatwierdzone decyzją z dnia 31.07.1997 r. (znak: OS-VI-7530-87/97). W listopadzie 2002 r. do decyzji został wykonany aneks zwiększający zasoby eksploatacyjne o dodatkową studnię nr 2 (zrealizowany w 2004 r.). Głębokość tych dwóch studni wynosi 110 m, ujmowany poziom wodonośny to kreda górna, o wielkości zasobów eksploatacyjnych na poziomie $140 \text{ m}^3/\text{h}$ (studnia nr 1 - $60 \text{ m}^3/\text{h}$; studnia nr 2 - $80 \text{ m}^3/\text{h}$), przy depresji 23,9 m dla studni nr 1 oraz 13,0 m dla studni nr 2. Wyniki badań fizyko-chemicznych pozwalają ww. wodę podawać do sieci wodociągowej bez uzdatniania.

- **zakładowe ujęcie wody „Gofabet”** zaopatruje w wodę zakłady Consolis Polska i H + H Polska.

Dostawa wody z terenów sąsiednich gmin przedstawia się następująco:

- z gminy Rozprza z wodociągu komunalnego „**Białocin**” zaopatrywane są wsie na północy gminy: Wilkoszewice, Gościnna, Jadwinów,

- z gminy Kodrąb z wodociągu komunalnego „**Klizin**” zaopatrywane są wsie w południowej części gminy: Krosno, Wola Kotkowska, Borzęcin, Kotków, Kolonia Kotków, Komorniki, Krzemieniewice, Kolonia - Krzemieniewice, Marianek, Rdułtowie, góry Rdułtowskie, Krosno- Bugaj, Kolonia Krosno- Białów, Krosno- Huby, Krosno- Dąbrowy, Krosno- Ludwików.

Stopień zwodociągowania terenów wiejskich wynosi 99%. Straty wody podanej do sieci, corocznie odnotowuje się na poziomie 45%. Głównymi przyczynami strat są kradzieże: blokowanie wodomierzy, nieoficjalne podłączenia, korzystanie z hydrantów przeciw pożarowych oraz awarie. Na terenie gminy Gorzkowice, oprócz ujęć zasilających w wodę publiczne wodociągi wiejskie, istnieją również inne ujęcia wody na cele przemysłowe lub do obsługi socjalnej mniejszych grup mieszkańców.

Według stanu poborów z ujęć na koniec 2014r. własna dostawa wody z wodociągu komunalnego „Gorzkowice” stanowi prawie 50% całkowitego zużycia wody na terenie. Szacunkowo ocenia się stopień zwodociągowania terenów wiejskich na poziomie 99%.

Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków

Sieć kanalizacyjna w Gminie Gorzkowice jest słabo rozwinięta. Gorzkowice jako wieś są częściowo skanalizowane. Na pozostałym terenie gospodarka ściekowa opiera się na szambach przyzagrodowych. Sieć kanalizacyjna obsługiwana jest przez oczyszczalnię ścieków typu biologiczno – mechanicznego w Szczepanowicach. Do oczyszczalni dowożone są również ścieki z indywidualnych gospodarstw. W ostatnich latach pozyskano środki na rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 działanie PODSTAWOWE USŁUGI DLA GOSPODARKI I LUDNOŚCI WIEJSKIEJ. Dzięki pozyskanym środkom zrealizowano następujące inwestycje:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gorzkowice z uwzględnieniem następujących ulic: Częstochowska, Przemysłowa, Wiśniowa, Kalinowa, Akacyjowa, Jaśminowa, Lipowa, Leonów, Kościelna, Polna, Działkowa, Dolna oraz Warszawska,
2. Budowa kanalizacji sanitarnej, grawitacyjnej i tłocznej w ulicach Zielona i Łąkowa w Gorzkowicach,
3. Poprawa funkcjonowania gospodarki ściekowej na terenie Gminy Gorzkowice, poprzez budowę instalacji zasilania awaryjnego oczyszczalni ścieków w Gorzkowicach oraz przebudowę – rozbudowę przepompowni ścieków przy ul. Warszawskiej.

Ponadto w gminie ponadto funkcjonują indywidualne oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnie przydomowe są szansą na skanalizowanie domostw położonych w znaczącej odległości od większych skupisk ludności.

Tabela 16. Długość czynnej sieci wodno- kanalizacyjnej w latach 2011- 2014

L.p.	Rok	Sieć wodociągowa (km)	Sieć kanalizacyjna (km)
1	2011	121,40	11,40
2	2012	122,00	11,50
3	2013	122,02	12,40
4	2014	122,70	13,40

Źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Referat Gospodarki Komunalnej

Tabela 17. Liczba przyłączy wodnych i kanalizacyjnych w latach 2011- 2014

L.p.	Rok	Liczba przyłączy wodnych (szt)	Liczba przyłączy kanalizacyjnych (szt)
1	2011	2607	513
2	2012	2627	569
3	2013	2648	632
4	2014	2663	667

Źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Referat Gospodarki Komunalnej

4.3 INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

Sieć gazowa

Przez północną część gminy przy drodze krajowej nr 91 przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 350 mm relacji Piotrków Trybunalski – rzeka Warta. Od strony gminy Kamieńsk wzdłuż drogi Gorzkowice – Kamieńsk przebiega gazociąg średniego ciśnienia zaopatrujący w gaz mieszkańców wsi Żuchowice - Kolonia, centrum Gorzkowic oraz terenów osiedli mieszkaniowych czyli Osiedla Piastowskiego po stronie zachodniej i osiedla Tysiąclecia po stronie wschodniej. Na pozostałych terenach mieszkańcy dla potrzeb gospodarstw domowych korzystają w swych gospodarstwach z gazu płynnego w butlach. Zaopatrzenie mieszkańców gminy w gaz ziemny ocenia się na bardzo niskim poziomie.

Tabela 18. Dane dotyczące sieci gazowej w gminie (dane z 2013r.)

SIEĆ GAZOWA

długość czynnej sieci ogółem	14,292km
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	128szt.
odbiorcy gazu	94 gospodarstw
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	67 gospodarstw
zużycie gazu w tys. m ³	105,4tys.m ³
ludność korzystająca z sieci gazowej	266 osób – 3% ogółu mieszkańców

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS

Energia elektryczna

Energia elektryczna dostarczana jest dla odbiorców w gminie Gorzkowice za pośrednictwem stacji elektroenergetycznej 110/15kV „Gorzkowice” zlokalizowanej w miejscowości Gorzkowice. Powyższa stacja połączona jest z systemem elektroenergetycznym dwiema liniami 110 kV „Piaski – Gorzkowice” i „Gorzkowice – Komuna Paryska”.

Energia elektryczna dostarczana jest dla odbiorców w gminie dziewięcioma magistralnymi liniami 15kV:

- „Gorzkowice – Wojciechów”,
- „Gorzkowice – Bełchatów”,
- „Gorzkowice – Niechcice 1”,
- „Gorzkowice – Niechcice 2”,
- „Gorzkowice – Wola Krzysztoporska”,
- „Gorzkowice – Przerąb”,
- „Gorzkowice – Zachód”,
- „Gorzkowice – Wschód”,
- „Gorzkowice – Przedbórz”,
- „Gorzkowice – Radomsko”.

wyprowadzonymi ze stacji 110/15kV „Gorzkowice”. Linie odgałęźne 15 kV od ww. linii magistralnych zasilają poprzez stacje transformatorowe i linie niskiego napięcia odbiorców energii w poszczególnych sieciach. Sieć rozdzielcza 15 kV posiada ponadto rezerwowe połączenia ze stacjami zasilającymi GPZ 110/15 kV w Piotrkowie Trybunalskim, Radomsku, Przedborzu, Rogowcu Starym i Bełchatowie.

Stacja zasilająca GPZ 110/15 kV Gorzkowice wyposażona jest w dwa transformatory 110/15 kV o mocy 16 MV.A i 10 MV.A. Sieć rozdzielcza średniego napięcia 15 kV na terenie gminy jest głównie siecią napowietrzną, a lokalne stacje 15/0,4 kV są najczęściej stacjami słupowymi. Również obwody rozdzielcze niskiego napięcia 0,4 kV są przede wszystkim liniami napowietrznymi.

Stan sieci elektroenergetycznych 15 kV i 0,4 kV jest na ogół dobry, a przepustowość wystarczająca dla przyszłych potrzeb. Istnieją jednak fragmenty pochodzące z lat siedemdziesiątych i wymagające modernizacji, szczególnie w takich miejscowościach, jak Gościnna, Grabostów, Kol. Krzemieniewice, Szczepanowice, Żuchowice Kol., Plucice Kol., Leonów, Wilkoszewice, Jadwinów, Szczukocice, Kol. Bujniczki oraz Gorzkowiczki. Modernizacja ta powinna polegać na dobudowywaniu stacji transformatorowo - rozdzielczych 15/0,4 kV i skracaniu długości obwodów linii rozdzielczych niskiego napięcia 0,4/0,231 kV. W sieć GPZ Gorzkowice 15kV wpisuje się pięć elektrowni wiatrowych na terenie obrębu Bujnice i Szczepanowice oraz jedna elektrownia wiatrowa w obrębie Żuchowice– Gorzkowiczki, które wspomagają i zasilają system elektroenergetyczny Gminy Gorzkowice.

Ciepłownictwo

Zaopatrzenie w ciepło zasadniczo jest rozwiązane poprzez lokalne kotłownie dla potrzeb budynków użyteczności publicznej oraz usługowej, natomiast dla budownictwa jednorodzinnego poprzez ogrzewanie piecowe. Na terenie zakładu PPB „Gofabet” istnieje własna kotłownia o wydajności cieplnej 3-12 MW. Istniejący sposób zaopatrzenia w ciepło zaspakaja potrzeby mieszkańców w tym względzie. Wykorzystywanie w trakcie spalania paliwa stałego stanowi niewątpliwie źródło emisji substancji szkodliwych dla środowiska naturalnego i człowieka. Zminimalizowanie substancji szkodliwych w emisji spalin powinno się koncentrować na zamianie paliwa stałego na gaz ziemny, olej opałowy lub gaz płynny.

4.4 GOSPODARKA ODPADAMI

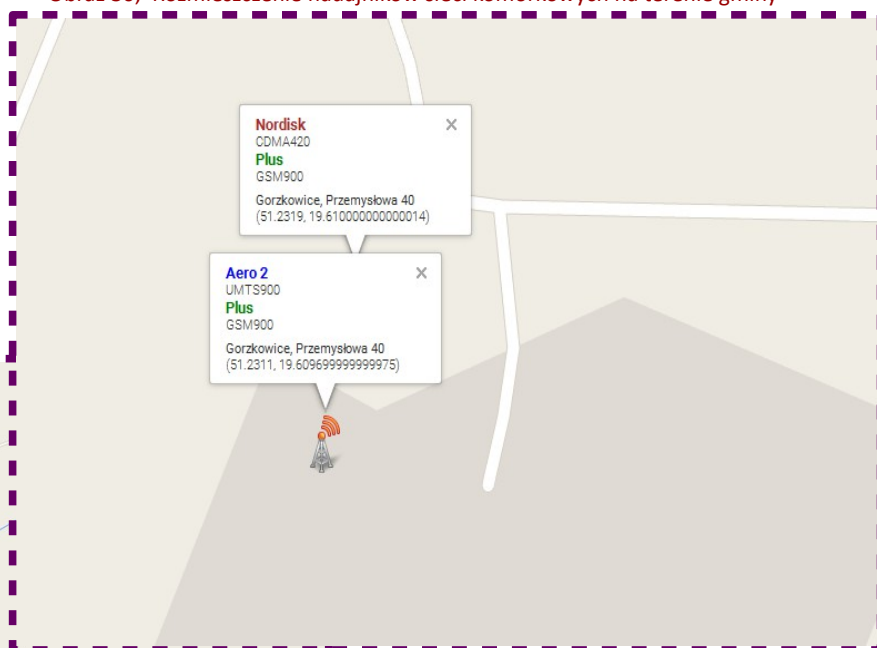
Gospodarka odpadami na terenie Gminy Gorzkowice jest prowadzona zgodnie z ustawą z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Na stronie internetowej urzędu zamieszczane są dokumenty przybliżające strukturę oraz warunki działania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w szczególności informacje dotyczące wywozu odpadów, informacja o wysokościach opłat za wywóz nieczystości, informacja odnośnie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), informacja o podmiotach odbierających nieczystości stałe i nieczystości ciekłe z terenu gminy.

W Gorzkowicach został wykonany i oddany do użytku (w 2013 roku) punkt selektywnego zbioru odpadów komunalnych PSZOK zlokalizowany na terenie tzw. Bazy Gospodarki Komunalnej. Punkt mieści się na ogrodzonym i uzbrojonym terenie. Na obiekcie tym znajdują się oznakowane pojemniki na chemikalia, nawozy, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano – rozbiórkowe, zużyte opony, opakowania po środkach ochrony roślin oraz materiały niebezpieczne. Zużyte baterie odbierane są również w wyznaczonych dodatkowo punktach tj. placówki szkolne i Urząd Gminy. Przeterminowane leki można oddać do jednej z dwóch aptek znajdujących się w Gorzkowicach. Ponadto na terenie Gminy odbywają się cykliczne zbiórki azbestu o czym mieszkańcy są informowani z wyprzedzeniem poprzez stronę internetową oraz informacje umieszczone w budynku Urzędu Gminy.

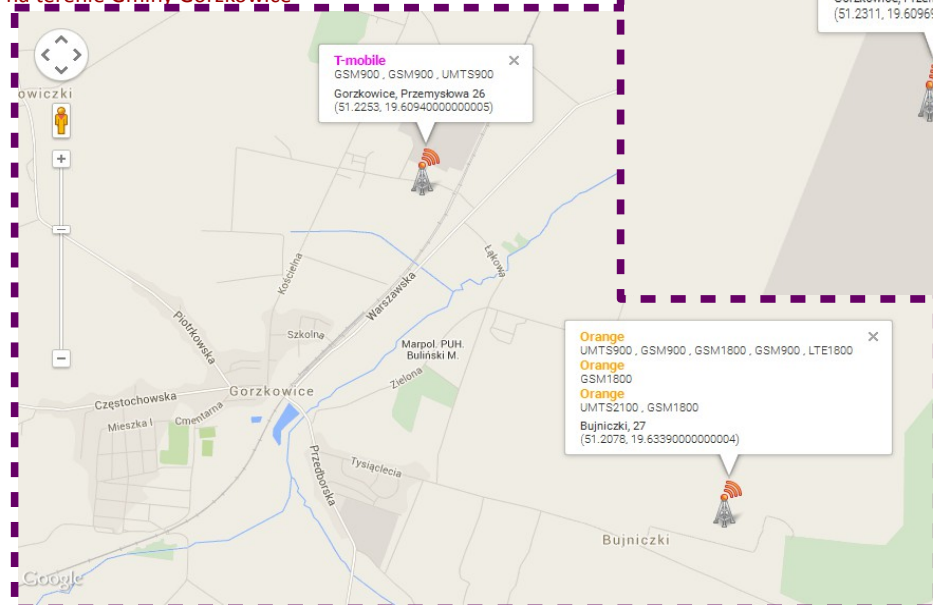
4.5 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Na terenie Gminy Gorzkowice istnieje dogodny dostęp do sieci telefonii stacjonarnej i komórkowej. Na terenie gminy znajduje się kilka masztów telefonii komórkowych. Istniejąca sieć pozwala na sprawną realizację połączeń telefonicznych, internetowych i faksowych. Dostęp do internetu posiada większość gospodarstw w gminie. Różnice polegają na rodzaju dostawcy, sposobie dostępu do internetu, jego prędkości, jakości połączenia oraz cenach. Mieszkańcy gminy korzystają z różnych form dostępu do sieci t.j. internet mobilny (bezprzewodowy) oferowany przez operatorów sieci komórkowych, dostęp stacjonarny realizowany po linii telefonicznej, internet wraz z telewizją satelitarną oraz dostęp do internetu radiowego. W 2012 roku odbywały się spotkania dotyczące planowanego przystąpienia Gminy Gorzkowice do projektu współfinansowanego ze środków europejskich z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka działanie 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion. Przystąpienie Gminy do projektu wiązało się z utworzeniem konsorcjum i wybraniem Lidera projektu. Głównym celem inwestycji miało być zredukowanie bardzo wysokiego obecnie poziomu wykluczenia cyfrowego na terenie 4 gmin poprzez wykonanie projektu i budowę sieci szerokopasmowej pozwalającej na dostęp do Internetu osobom wykluczonym cyfrowo. Jednocześnie dostęp do Internetu zostanie zapewniony szkołom, bibliotekom oraz placówkom OPS realizującym zadania koordynacyjne w ramach projektu. Projekt nie został zrealizowany a gmina planuje w kolejnym okresie programowania przystąpić do realizacji inwestycji o podobnym zakresie.

Obraz 30; Rozmieszczenie nadajników sieci komórkowych na terenie gminy

Obraz 31. Rozmieszczenie nadajników sieci komórkowych na terenie Gminy Gorzkowice

Źródło: www.strefawifi.pl/Mapa-BTS

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.1 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Edukacja w Gminie Gorzkowice na poziomie szkolnictwa podstawowego odbywa się w trzech placówkach szkolnych:

1. w Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach,
2. w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach,
3. w Szkole Podstawowej w Gościnnej.

W ramach szkolnictwa ponadpodstawowego w gminie funkcjonuje Gimnazjum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, natomiast zadania w zakresie opiekuńczo – wychowawczym nad najmłodszymi mieszkańcami gminy wykonuje Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach. Ponadto w szkołach podstawowych funkcjonują oddziały przedszkolne dla dzieci w wieku 3-6 lat.

Tabela 19. Dane dotyczące placówek oświatowych na terenie gminy

Nazwa i siedziba placówki	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli (w przeliczeniu na etaty)	Liczba pracowników obsługi (w przeliczeniu na etaty)
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	7	11,64	10,5
Szkoła Podstawowa w Gorzkowicach	22	50,35	14,7
Gimnazjum w Gorzkowicach	12	33,87	7,75
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewicach	7	12,14	4,6
Szkoła Podstawowa w Gościnnej	4	7,92	3

źródło: Administracja Placówek Oświatowych w Gorzkowicach

Tabela 20. Dane dotyczące placówek oświatowych na terenie gminy

Nazwa placówki	Liczba uczniów rok szkolny 2010/11	Liczba uczniów rok szkolny 2011/12	Liczba uczniów rok szkolny 2012/13	Liczba uczniów rok szkolny 2013/14	Liczba uczniów rok szkolny 2014/15
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	119	149	164	173	173
Szkoła Podstawowa w Gorzkowicach	555	556	527	526	533
Gimnazjum w Gorzkowicach	340	316	301	303	301
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewicach	78	76	74	67	60
Szkoła Podstawowa w Gościnnej	42	42	40	35	41

źródło: Administracja Placówek Oświatowych w Gorzkowicach

Stan techniczny placówek oświatowych na chwilę obecną jest stosunkowo dobry. Budynki te wymagają jednak nakładów finansowych wynikających choćby z ich normalnego zużycia będącego wynikiem upływu czasu a także nakładów finansowych na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych, sprzętu elektronicznego itp. W Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach przypada 0,076 komputera na jednego ucznia natomiast w Gimnazjum w Gorzkowicach 0,08 komputera na jednego ucznia. W Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach ta wartość to 0,19 a w Szkole Podstawowej w Gościnnej wynosi 0,13.

Przy budynku Szkoły Podstawowej w Gorzkowicach znajduje się pełnowymiarowa hala sportowa oddana do użytku w lutym 2003 roku. Hala wykorzystywana jest na potrzeby szkoły oraz sportu powszechnego. W sąsiedztwie szkół w Gorzkowicach znajduje się również Boisko Orlik, na którym uczące się dzieci i młodzież mogą odbywać zajęcia sportowo – gimnastyczne.

Ponadto nieustannie podejmowane są działania mające na celu dalszą poprawę bazy lokalowej gminnej oświaty, a także doposażenie szkół w sprzęt i pomoce dydaktyczne. W zakresie edukacji Gmina Gorzkowice zrealizowała szereg projektów dofinansowanych ze środków unijnych i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Poziom nauczania

Wynikiem nauczania i uczenia się są osiągnięcia edukacyjne uczniów, które w znacznym stopniu zależą od poziomu intelektualnego dziecka, jego zainteresowań, pasji, zdolności, ale także środowiska rodzinnego. Aby zdiagnozować efekty kształcenia prowadzi się badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć edukacyjnych uczniów. Może ono przybierać różne formy. Są to: diagnozowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów, ocenianie wewnątrzszkolne oraz sprawdziany i egzaminy zewnętrzne.

Szkoły podstawowe i gimnazja

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych corocznie w klasach VI szkoły podstawowej jest przeprowadzany sprawdzian, a w klasach III gimnazjum – egzamin gimnazjalny.

Celem egzaminów zewnętrznych jest obiektywne zbadanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów na zakończenie poszczególnych etapów kształcenia – po szkole podstawowej, po gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej. Informacje o wynikach sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego udostępniane są organom prowadzącym.

Należy podkreślić, że sprawdziany i egzaminy zewnętrzne dają informacje mierzalne, a same wyniki w sposób niepełny obrazują pracę szkoły. Szkoły w konkretnych środowiskach mają różne możliwości. Wyników uzyskanych przez daną placówkę nie należy więc traktować jako surowego wskaźnika, nie mniej jednak daje on określoną wiedzę co do dalszych kierunków pracy placówki.

Największy wpływ na poziom edukacyjny ucznia mają bowiem następujące czynniki:

- czynniki środowiskowe, czyli status społeczno – ekonomiczny ucznia, niski poziom aspiracji edukacyjnych, warunki bytowe, wielodzietność i bezrobocie rodziców, wielość rodzin patologicznych,
- czynniki indywidualne tkwiące w samym uczniu, jego zaangażowaniu w uczenie, indywidualne podejście do nauki, specyficzne uzdolnienia uczniów w obszarach badanych umiejętności, trudności w uczeniu się, niesystematyczne przygotowywanie się do zajęć, niska frekwencja, a także niskie możliwości intelektualne,
- czynniki edukacyjne, czyli planowanie działań edukacyjnych w placówkach, dobór programów nauczania i podręczników, wprowadzenie najnowszych technologii.

Wyniki egzaminów zewnętrznych są i muszą być wykorzystywane w ocenie jakości pracy szkoły, ale należy pamiętać o tym, że cały proces edukacyjny musi być ukierunkowany na systematyczny rozwój ucznia i nie może być ograniczony i podporządkowany jedynie egzaminowi. Niemniej jednak daje wskazówki na jakich obszarach działań edukacyjnych należy skupiać uwagę, dokonywać określonych korekt i modyfikacji mających na celu poprawę wyników nauczania. Główną funkcją zewnętrznego oceniania jest diagnozowanie osiągnięć ucznia po zakończeniu każdego etapu edukacyjnego. Szkoła ma wspomagać uczniów w ich rozwój i oferować wysoką jakość nauczania. Wyniki poszczególnych szkół ze sprawdzianów i egzaminów na zakończenie szkoły podstawowej i gimnazjum w roku szkolnym 2013/2014 obrazują poniższe tabele:

Tabela 21. Wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych Gminy Gorzkowice w 2014r.

	Wyniki (%)	Liczba zdających
Szkoła Podstawowa w Gorzkowicach	60,0	72
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewicach	43,1	8
Szkoła Podstawowa w Gościnniej	65,8	3
Gmina	58,6	83
Powiat	60,4	877

źródło: Administracja Placówek Oświatowych w Gorzkowicach

Tabela 22. Wyniki egzaminu w Gimnazjum w Gorzkowicach w 2014r.

Egzamin z zakresu historii i wos (%)	
Szkoła (liczba zdających 88)	51,7
Powiat	57,0
Województwo	59,0
Egzamin z zakresu języka polskiego (%)	
Szkoła (liczba zdających 88)	68,0
Powiat	68,0
Województwo	68,0
Egzamin z zakresu matematyki (%)	
Szkoła (liczba zdających 88)	40,6
Powiat	47,0
Województwo	48,0
Egzamin z zakresu przedmiotów przyrodniczych (%)	
Szkoła (liczba zdających 88)	48,6
Powiat	51,0
Województwo	53,0
Egzamin z języka angielskiego – podstawowy (%)	
Szkoła (liczba zdających 88)	58,6
Powiat	61,0
Egzamin z języka angielskiego – rozszerzony (%)	
Szkoła (liczba zdających 62)	42,7
Powiat	39,0

źródło: Administracja Placówek Oświatowych w Gorzkowicach

5.2 INFRASTRUKTURA SPORTOWA

Na terenie Gminy działają dwa kluby sportowe:

- **Gminno – Uczniowski Klub Sportowy „Gorzkowice”** powstał w roku 2001 r., po fuzji UKS Gorzkowice i KS Tulipan. Klub posiada sekcję piłki nożnej, tenisa stołowego oraz szachową. Do roku 2012 istniała sekcja zapasów w stylu klasycznym. Głównymi partnerami w realizacji zadań klubu w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu są: Urząd Gminy w Gorzkowicach, Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum w Gorzkowicach.

Sekcja Piłki Nożnej skupia dzieci i młodzież z terenu Gminy Gorzkowice w zespołach: seniorzy (klasa okręgowa), grupach młodzieżowych i dziecięcych. Każdego roku w szkoleniach objętych jest ok. 140 adeptów piłki nożnej. Szkolenia prowadzą wykwalifikowani trenerzy w zależności od kategorii wiekowej od 2 do 4 razy w tygodniu. Starsze grupy wiekowe uczestniczą w rozgrywkach prowadzonych przez PZPN i jej filie, młodszy uczestniczą w zawodach i turniejach przeznaczonych dla poszczególnych grup wiekowych. Wielu wychowanków klubu powoływano do reprezentacji różnych szczebli: Reprezentacji OZPN Piotrków Tryb., Województwa Łódzkiego, dwóch zawodników powołanych zostało do kadry Polski. Większość szkolonych zawodników trafia do drużyny seniorskiej a najlepsi kontynuują piłkarskie kariery w wyższych klasach rozgrywkowych. Jeden z wychowanków klubu podpisał kontrakt z zespołem z Ekstraklasy. Do prowadzenia zajęć niezbędny jest specjalistyczny sprzęt, który uatrakcyjni i podnosi efektywność procesu treningowego. Zajęcia treningowe odbywają się w hali sportowej na Boisku Orlik oraz na stadionie piłkarskim.

Sekcja Tenisa Stołowego została założona w 1992 roku przez wielkiego miłośnika tego sportu- Jana Gielca byłego Wójta Gminy Gorzkowice. W tym czasie klub reprezentowało wielu zdolnych zawodników i zawodniczek na mistrzostwach powiatu, województwa a także Polski zdobywając medale na każdym szczeblu. Ponadto, oprócz rozgrywek indywidualnych, od samego początku stawiano na rozgrywki drużynowe, co okazało się strzałem w dziesiątkę, gdyż już w dwa lata później drużyna kobiet wywalczyła awans do II ligi, w której pozostaje po dzień dzisiejszy.

Sekcja szachowa – jej historia sięga początku lat siedemdziesiątych. Pierwsze wzmianki o rozgrywanych turniejach szachowych i warcabowych pochodzą z 1973 roku. W 1978 roku w mistrzostwach województwa w szachy o „Złotą Wieżę” drużyna z Gorzkowic zajęła IV miejsce. W 1979 roku Rada Gminna LZS w Gorzkowicach zwróciła się do Okręgowego Związku Szachowego o przyjęcie drużyny szachowej do rozgrywek w klasie „A”. Drużynę stanowiło 20 zawodników. W drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych sekcja szachowa rozszerzyła swoją działalność o szkoły z terenu gminy Gorzkowice. W 2001 r. klub zgłoszono do Zrzeszenia Ludowych Zespołów Sportowych. Od tego czasu ciągnie się nieprzerwane pasmo sukcesów szachistów z Gorzkowic. Nasi zawodnicy zajmują czołowe lokaty w turniejach o „Złotą Wieżę”, Powiatowych Mistrzostwach LZS, spartakiadach władz samorządowych.

- **Ludowy Zespół Sportowy „MOTOR” Bujniczki** - został założony w 2002 r., największe osiągnięcie to awans do klasy „A” w sezonie 2006/07. Barwy klubowe czarno-zielone. Mecze ligowe rozgrywane są na boisku gminnym w Gorzkowicach, natomiast treningi odbywają się na boisku w Bujniczkach.

Infrastrukturę sportową na terenie gminy tworzą nie tylko boisko Orlik, hala sportowa i stadion piłkarski ale również liczne place zabaw i siłownie zewnętrzne systematycznie rozbudowywane.

W ramach programu rządowo-samorządowego **"Moje Boisko - ORLIK 2012"**, powstał nowoczesny i bezpieczny kompleks sportowy. Kompleks składa się z boiska do piłki nożnej o wym. 30 x 62 m pokrytego syntetyczną trawą oraz wielofunkcyjnego boiska do koszykówki, siatkówki i piłki ręcznej o wym. około 20x30m z nawierzchnią poliuretanową. Na ogrodzonym terenie zbudowano również budynek z szatnią, sanitariatami oraz pomieszczeniem magazynowym. Kompleks jest ogrodzony i oświetlony, co umożliwi grę

do późnych godzin wieczornych. Dzięki programowi wszyscy mieszkańcy mogą aktywnie spędzać wolny czas i uprawiać sport. Na terenie obiektów zostało zatrudnionych dwóch animatorów, którzy prowadzą zajęcia z różnych dyscyplin sportu dla dzieci i młodzieży oraz organizują zawody i turnieje sportowe.

Przy Szkole Podstawowej w Gorzkowicach mieści się **Hala Sportowa** wybudowana na potrzeby aktywnej sportowo młodzieży. Usytuowana jest ona w sąsiedztwie szkół, tak aby na co dzień uczniowie mogli korzystać z niej podczas zajęć lekcyjnych z wychowania fizycznego. Na Hali Sportowej odbywają się również zawody sportowe, turnieje i spartakiady nie tylko o zasięgu gminnym ale również i wojewódzkim. Szczególnie należy tu wymienić: Międzypowiatowy Turniej Tenisa Stołowego, Mistrzostwa Powiatu Piotrkowskiego w Piłce Koszykowej Chłopców, Mistrzostwa LZS Województwa Łódzkiego czy Spartakiada Władz Samorządowych Powiatu Piotrkowskiego.

Przy ul. Cmentarnej mieści się gminny **Stadion Sportowy** o powierzchni 960m³. Znajdują się na nim dwa boiska, zadaszone trybuny oraz szatnie z zapleczem sanitarnym. Na stadionie odbywają się liczne treningi i mecze oraz imprezy okolicznościowe m.in. Dni Gorzkowic, Zawody o Puchar Wójta.

5.3 INFRASTRUKTURA KULTURY

Upowszechnianiem kultury wśród mieszkańców gminy zajmuje się przede wszystkim Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach oraz jej filie : w Krzemieniewicach, Gorzkowiczkach, Sobakówku i Cieszanowicach, a także Dom Kultury w Gorzkowicach. Gminna Biblioteka Publiczna została utworzona w 1949 roku. Kilka razy zmieniała lokalizację. Do roku 1995 mieściła się w budynku OSP w Gorzkowicach. W 1996 roku została przeniesiona do nowego lokalu, który jest własnością Urzędu Gminy. Biblioteka na bieżąco prowadzi prace kulturalno – oświatowe zgodnie z planami pracy oraz kalendarzem rocznic państwowych i bibliograficznych. Według danych Gminnej Biblioteki Publicznej w Gorzkowicach z 31.12.2013r. Gminna Biblioteka oraz jej filie posiadają razem księgozbiór w liczbie 28625 woluminów. W roku 2014 liczba czytelników wyniosła 1188 osób a wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz to 16537 woluminów.

Przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Gorzkowicach działa grupa taneczna „Flame Letters” która uświetnia swoimi występami liczne imprezy i wydarzenia organizowane w gminie. Zespół ma już na swoim koncie nagrody i wyróżnienia w konkursach tanecznych. Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach (oraz filie) brała i nadal uczestniczy w licznych projektach. Do najważniejszych należą:

- **„Cyfrowe Archiwa Tradycji Lokalnej”**, który ma na celu ratowanie źródeł historycznych dokumentujących lokalną historię. Materiały zbierane w ramach projektu to głównie: zdjęcia, pamiątki, wspomnienia, dokumenty osobiste, relacje świadków, opisujące wydarzenia z przeszłości.
- **„RozPRACUJ to z biblioteką”** jest pilotażowym przedsięwzięciem, dzięki któremu bibliotekarze otrzymali profesjonalne wsparcie szkoleniowe i narzędziowe w zakresie pomocy mieszkańcom pozostającym bez pracy lub chcących ją zmienić. Projekt realizowany na terenie trzech województw: łódzkiego, mazowieckiego i świętokrzyskiego, we współpracy z Fundacją Inicjatyw Społeczno - Ekonomicznych, Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej oraz wojewódzkimi bibliotekami publicznymi z Kielc i Łodzi. W kwietniu 2013 roku jako uczestnik projektu biblioteka otrzymała nowoczesny sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, urządzenia wielofunkcyjne, drukarkę A3, aparaty cyfrowe, projektor multimedialny.
- **„Kraszewski. Komputery dla bibliotek”** to program dotacyjny Instytutu Książki realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa w roku 2012. Celem programu było podniesienie standardu bibliotek publicznych poprzez wyposażenie ich w nowoczesny sprzęt komputerowy umożliwiający użytkownikom biblioteki korzystanie z Internetu, a bibliotekarzom katalogowanie zbiorów i udostępnianie ich on-line. Od maja 2013 roku w bibliotece głównej oraz filiach Gminnej Biblioteki Publicznej w Gorzkowicach bibliotekarze rozpoczęli prace nad tworzeniem elektronicznego katalogu bibliotecznego

w systemie MAK+. Niezbędny do katalogowania sprzęt został zakupiony dzięki dotacji, którą biblioteka otrzymała w ramach tego właśnie projektu.

- **W ramach Programu Donacji Oprogramowania Microsoft** Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach otrzymała od firmy Microsoft pełne oprogramowanie na 8 stanowisk komputerowych. Oprogramowanie przeznaczone jest na komputery stacjonarne i laptopy, które służą do publicznego dostępu do Internetu oraz na komputery, które służą do wspierania publicznego dostępu do Internetu.

- **KOLOROWA LOKOMOTYWA 2014** - projekt ekologiczno - artystyczny dla dzieci z województwa łódzkiego Poznaj łódzką małą ojczyznę. Ideą projektu jest stworzenie programu edukacji ekologicznej, łączącego warsztaty artystyczne z praktycznymi zadaniami ochrony i pielęgnowania najbliższego otoczenia. Uczestnikami projektu są dzieci z czterdziestu dwóch gmin województwa łódzkiego.

- **Se-ma-for Festival On Tour** to II edycja prawdziwie wędrownego łódzkiego Festiwalu. Jej celem było promowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze. Projekt był realizowany w 15 miejscowościach województwa łódzkiego. Również w Gorzkowicach, w Gminnej Bibliotece Publicznej - 21 czerwca 2013 r. odbyły się warsztaty filmowe połączone z projekcją filmów animowanych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W II etapie pokazowi powarsztatowych, profesjonalnie zmontowanych w łódzkim studiu filmów towarzyszyła wystawa skomponowana z przedmiotów, które uczestnicy warsztatów określili mianem artefaktów kultury Gorzkowic.

Ponadto Gminna Biblioteka publiczna organizuje liczne imprezy i wydarzenia kulturowe i nie tylko.

W ostatnich latach były to między innymi:

- wystawy fotografii
- Pikniki czytelnicze
- „Korowód Św. Mikołaja” 2014
- INTEGRAL 2014
- liczne rajdy rowerowe także dla dzieci
- cykliczne warsztaty „Papierowa wiklina”
- warsztaty filmowe, taneczne i plastyczne
- zajęcia dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji
- Pikniki Rodzinny z okazji Dnia dziecka ; Powitanie Lata
- zajęcia i treningi AIKIDO
- Nordic walking
- impreza muzyczna „Walka o Gorzkowice”
- bal karnawałowy
- koncert piosenek Anny German
- wycieczki poza teren gminy

Niezmierznie ważnym przedsięwzięciem w sferze kultury w Gminie Gorzkowice było powstanie Domu Kultury w Gorzkowicach. Po gruntownym remoncie budynku OSP w Gorzkowicach został on podzielony na dwie funkcje – strażnicę OSP oraz Dom Kultury. Odbywają się w nim liczne imprezy, spotkania, koncerty, warsztaty, zajęcia integrujące społeczność lokalną oraz inne wydarzenia z życia Gminy. Dom Kultury funkcjonuje codziennie, dominują tutaj zajęcia dla uczniów, młodzieży, ale korzystają także dorośli.

Tabela 23. Pomieszczenia biblioteczne/powierzchnia, dostępność dla czytelników na miejscu

Miejscowość	Powierzchnia użytkowa pomieszczeń bibliotecznych w m2	Liczba miejsc dla czytelników ogółem
GBP Gorzkowice	130	24
Filia Cieszanowice	22	4
Filia Gorzkowiczki	55	10
Filia Krzemieniewice	17	2
Filia Sobakówek	60	6
Razem	284	46

źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach

Tabela 24. Stan księgozbioru w latach 2010 – 2014

Miejscowość	Stan faktyczny księgozbioru (stany na 31.12. bez broszur)				
	2010	2011	2012	2013	2014
GBP Gorzkowice	13101	13627	13808	13949	14516
Filia Cieszanowice	4696	4820	4989	5112	3879
Filia Gorzkowiczki	1507	1781	1932	2075	2168
Filia Krzemieniewice	5161	5432	5638	5799	5042
Filia Sobakówek	5374	2426	2703	2842	3020
OGÓŁEM	29839	28086	29070	29777	28625

źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach

Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach oraz jej filie wciąż poszerzają swoją ofertę księgozbioru o woluminy najróżniejszych gatunków literatury zarówno Polskiej jak i światowej. W swoich zasobach posiadają liczne bestsellery oraz tytuły będące w czołówce najchętniej czytanych książek w kraju oraz na świecie. Ogromnym udogodnieniem dla czytających zainteresowanych konkretnym tytułem jest dostępny na stronie internetowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Gorzkowicach elektroniczny system biblioteczny MAK+, gdzie czytelnik może bez wychodzenia z domu sprawdzić czy dany wolumin jest dostępny do wypożyczenia.⁹

Tabela 25. Czytelnictwo w latach 2010 – 2014

Miejscowość	Czytelnicy ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
GBP Gorzkowice	784	884	893	873	853
Filia Cieszanowice	40	94	99	95	81
Filia Gorzkowiczki	76	84	81	72	72
Filia Krzemieniewice	114	110	111	111	100
Filia Sobakówek	78	86	94	88	82
OGÓŁEM	1092	1258	1278	1239	1188

źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach

⁹ <http://gbpgorzkowice.naszabiblioteka.com/>

Tabela 26. Liczba stanowisk komputerowych

Miejscowość	Liczba stanowisk komputerowych
GBP Gorzkowice	5 + 6 tabletów
Filia Cieszanowice	2
Filia Gorzkowiczki	2
Filia Krzemieniewica	2
Filia Sobakówek	2

źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach

W ostatnim czasie Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach znalazła się w gronie finalistów konkursu „Tablety w Twojej bibliotece”. Placówka otrzymała tablety Apple iPad Air 16GB Wi-Fi oraz następujące akcesoria: ramkę – stojak, linkę stalową do fizycznego zabezpieczenia tabletów, czujnik lasso oraz centralkę alarmową do zabezpieczenia elektronicznego, rysik, słuchawki stereofoniczne z mikrofonem, etui, przejściówkę do rzutnika oraz zestaw do czyszczenia tabletów. Ponadto Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego udostępniła bibliotece pakiet edukacyjny: aplikacje wraz z instruktażem i scenariuszami zajęć, szkolenia online (webinaria) oraz kurs iTunesU dostępny na tablecie. Projekt Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego - „Tablety w Twojej bibliotece” jest częścią Programu Rozwoju Bibliotek.

5.4 INFRASTRUKTURA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Na terenie Gminy Gorzkowice działają następujące **Ośrodki Zdrowia**:

- Gminny Ośrodek Zdrowia,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Poradnia Medycyny Rodzinnej,
- NZOZ Przychodnia Stomatologiczna.

Ponadto mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z Powiatowego Zespołu Opieki Zdrowotnej oraz z usług Szpitala Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim. Od 31.01.2008r. w Gorzkowicach działa Punkt Doraźnej Pomocy Ambulatoryjnej z Samodzielnego Szpitala Wojewódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim. Służy on pomocą mieszkańcom całej gminy, którzy wymagają natychmiastowej pomocy medycznej i opieki lekarskiej. Oddział ten zatrudnia pięć zespołów 3 osobowych, które mają do dyspozycji karetkę zdrowia z nowoczesnym sprzętem medycznym.

Tabela 27. Zatrudnienie w służbie zdrowia w Gorzkowicach

Nazwa	Zatrudniona kadra	Liczba etatów
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	lekarz rodzinny	2
	lekarz pediatra	1
	położna środowiskowa	1
	higienistka szkolna	1
	pielęgniarka	4
NZOZ Przychodnia Stomatologiczna	stomatolog	2
Gminny Ośrodek Zdrowia	lekarz chorób wewnętrznych	1
	specjalista chorób wewnętrznych	1
	lekarz medycyny	1
	pielęgniarka środowiskowa	1
	pielęgniarka	2
	rejestratorka	1
Poradnia „K” dla kobiet	lekarz ginekolog	2

źródło: Dane własne na podst. zebranych informacji z instytucji

Ponadto na terenie miejscowości funkcjonują prywatne gabinety lekarskie, które zapewniają dodatkową opiekę w zakresie podstawowych usług medycznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzkowicach

Wskaźnikiem, odnoszącym się w dużym stopniu do kwestii jakości życia ludności, jest odsetek liczby mieszkańców, korzystających z usług pomocy społecznej. Profesjonalna pomoc skupiająca się na rozwiązaniu problemu właściwego, dokładnej diagnozie, a nie wyłączonej pomocy konsumpcyjnej, przyczynia się do wzrostu zaufania osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. Organizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Gorzkowice zajmuje się (specjalnie w tym celu powołana jednostka organizacyjna) Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzkowicach. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zgodnie z w/w zapisem ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzkowicach realizuje zadania narzucone zarówno przez organy administracji rządowej i samorządowej, jak również przez specyficzne sytuacje mające miejsce w społeczności lokalnej.

W związku z powyższym Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania, w szczególności w zakresie:

- Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. Z 2015 roku poz. 163 tekst jednolity)
- Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „pomoc państwa w zakresie dożywiania” z dnia 29 grudnia 2005 roku (Dz. U. z 2005r. Nr 267, poz. 2259)
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku (Dz. U. Z 2015 nr 114 tekst jednolity)
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 roku (Dz. U. Z 2012r. Poz. 1228)
- Ustawy z dnia 29 lipca 2015 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 z 2005r. poz. 1493 z późn. zm.)
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku (Dz. U. Nr 111 poz. 2255)
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. Z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.)

Niski poziom uprzemysłowienia Gminy Gorzkowice oraz mała aktywność w podejmowaniu działalności gospodarczej powoduje powstawanie bezrobocia, które bardzo często prowadzi do długotrwałego bezrobocia. Wśród osób bezrobotnych dominują osoby bez prawa do zasiłku, które o pomoc zwracają się do jednostki miejscowego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela 28. Ilość rodzin korzystających z pomocy OPS w Gorzkowicach w latach 2010 -2014

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
	256	245	242	266	249

źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej Gorzkowice

W roku 2014 zarejestrowano 663 podań o pomoc. Najczęściej dotyczą one pomocy finansowej na zakup żywności, leków oraz opału. Ponadto pracownicy świadczą szeroko pojętą pracę socjalną, podejmują mediacje i orzecznictwo na rzecz beneficjentów. Działania pracowników socjalnych mają na celu diagnozę środowiska, podniesienie świadomości społecznej osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem, pomoc

w nabyciu umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz rozwiązywanie problemów życiowych stanowiących klucz ich niepowodzeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzkowicach podejmuje działania zwiększające świadomość społeczną z zakresu przemocy w rodzinie, zapobiegania jej powstawania oraz minimalizowania skutków. W związku z nasilającym się problemem uzależnień od środków psychoaktywnych podejmuje działania w zakresie edukacji społecznej dotyczącej sytuacji i czynników ryzyka oraz sposobów zapobiegania zagrożeniom alkoholowym i narkomanii. Zajmuje się podwyższaniem świadomości i umiejętności rodziców, opiekunów i młodzieży z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień.

Ponadto, jest koordynatorem prac społecznie użytecznych, stanowiących podstawowe narzędzie aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych. W roku 2014 w Gminie Gorzkowice 322 osoby pozostawały bezrobotne, co stanowiło obok ubóstwa główną przyczynę korzystania z pomocy społecznej. Obecnie w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 14 osób: 1 Kierownik, 1 z-ca kierownika, 1 główna księgowa, 3 specjalistów pracy socjalnej, 2 pracowników socjalnych, 1 Referent do spraw świadczeń rodzinnych, 1 aspirant pracy socjalnej, 1 asystent rodziny, 2 opiekunki domowe, 1 sprzątaczką.

Sprawozdania za rok 2014 wskazują na najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy tj.

1. Ubóstwo – 183 rodziny
2. Bezrobocie – 140 rodzinach
3. Długotrwała lub ciężka choroba – 67 rodzin
4. Niepełnosprawność – 82 rodziny
5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 59 rodzin
6. Alkoholizm – 3 rodziny
7. Opuszczenie zakładu karnego – 1 rodzina
8. Bezdomność – 8 osób

Tabela 29. Wykaz ilości i rodzajów świadczeń OPS w Gorzkowicach na przestrzeni lat 2010 - 2014

Rok	Rodzaj świadczenia					
	Zasiłek stały		Zasiłek okresowy		Zasiłek celowy	
	<i>Liczba osób którym wydano decyzję</i>	<i>Liczba osób w rodzinie</i>	<i>Liczba osób którym wydano decyzję</i>	<i>Liczba osób w rodzinie</i>	<i>Liczba osób którym wydano decyzję</i>	<i>Liczba osób w rodzinie</i>
2010	28	36	121	357	204	491
2011	33	44	114	288	171	429
2012	39	53	125	343	170	429
2013	39	52	137	393	187	491
2014	37	51	130	365	188	469

źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej Gorzkowice

Tabela 30. Pomoc społeczna w Gminie Gorzkowice

Rok	Zadania własne		Zadania zlecone
	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Ilość rodzin
2010	256	665	6
2011	245	640	8
2012	242	614	7
2013	260	678	7
2014	249	612	9

źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej Gorzkowice

Środki finansowe na opiekę społeczną w ostatnich latach kształtowały się następująco:

Tabela 31. Wydatki poniesione na pomoc społeczną

Wydatki poniesione na pomoc społeczną w latach 2010 - 2014		
Rok	Zadania własne (kwota)	Zadania zlecone (kwota)
2010	875.584, 47	2.257.518,76
2011	1.035.951,41	2.255.060,32
2012	1.213.489,56	2.160.252,67
2013	1.299.846,26	2.214.820,32
2014	1.346.932,20	2.321.633,65

źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej Gorzkowice

Od roku 2008 OPS w Gorzkowicach realizowało projekt z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 o nazwie „Od jutra zacznij żyć lepiej” w ramach którego w latach 2010 – 2014 objętych wsparciem zostały 122 osoby. Osoby te korzystały ze szkoleń, kursów, warsztatów, doradztwa i wsparcia asystenta rodziny.

W 2010r. wsparciem w ramach projektu zostało objętych 14 osób. Zakres pomocy obejmował:

- szkolenie z zakresu doradztwa psychologicznego i zawodowego,
- szkolenie magazynier – fakturzysty z obsługą wózków jezdniowych,
- kurs prawo jazdy kat. B,
- kurs na obsługę spycharki i koparko – ładowarki,
- szkolenie z elementami wizażu i stylizacji,
- kurs Mała Przedsiębiorczość,
- wsparcie asystenta rodziny.

W 2011r. wsparciem w ramach projektu zostało objętych 18 osób. Zakres pomocy obejmował:

- szkolenie z zakresu doradztwa psychologicznego i zawodowego,
- szkolenie magazynier – fakturzysty z obsługą wózków jezdniowych, obsługa kas fiskalnych,
- kurs prawa jazdy kat. B,
- kurs na obsługę koparko – ładowarki,
- szkolenie z elementami wizażu i stylizacji,
- wsparcie asystenta rodziny.

W ramach projektu udzielono również wsparcia dodatkowego w formie kolonii letnich z programem profilaktycznym. Z tej formy skorzystało 10 dzieci Beneficjentów.

W 2012r. wsparciem w ramach projektu zostało objętych 20 osób. Zakres pomocy obejmował:

- szkolenie z zakresu doradztwa psychologicznego i zawodowego,
- szkolenie magazynier – fakturzysty z obsługą wózków jezdniowych, obsługa kas fiskalnych,
- kurs prawa jazdy kat. B,
- kurs prawa jazdy kat. C,
- kurs prawa jazdy kat. C+E, oraz kwalifikacja wstępna,
- kurs na obsługę koparko – ładowarki,
- kurs na obsługę spycharki,
- kurs podstawy księgowości,
- kurs zdobienie paznokci,
- warsztaty z wizażu i stylizacji,
- wsparcie asystenta rodziny.

W ramach projektu udzielono również wsparcia dodatkowego w formie kolonii letnich z programem profilaktycznym. Z tej formy skorzystało 11 dzieci Beneficjentów.

W 2012r. wsparciem w ramach projektu zostały objęte 24 osoby. Zakres pomocy obejmował:

- szkolenie z zakresu doradztwa psychologicznego i zawodowego,
- szkolenie z obsługi kas fiskalnych,
- kurs prawa jazdy kat. B,
- kurs prawa jazdy kat. C,
- kurs spawania,
- szkolenie - opiekun osób starszych,
- kurs magazynier fakturzysty z obsługą wózków i kas,
- kurs magazynier fakturzysty z obsługą wózków,
- kurs przyspieszonej kwalifikacji wstępnej (C i B),
- kurs na obsługę koparko – ładowarki,
- kurs na obsługę koparki,
- kurs podstawy księgowości.

2014r. (18 osób objętych projektem)

- szkolenie z zakresu doradztwa psychologicznego i zawodowego,
- kurs sprzedawca, magazynier – fakturzysta z obsługą wózków jezdniowych, obsługa kas fiskalnych, kasjer, sprzedawca,
- kurs prawa jazdy kat. B,
- kurs prawa jazdy kat. C,
- kurs prawa jazdy kat. E oraz kwalifikacja wstępna,
- kurs prawa jazdy kat. D,
- kurs na obsługę koparko – ładowarki, koparki i ładowarki,
- kurs podstawy księgowości,
- szkolenie - opiekun osób starszych.

Dane wskazują co roku zwiększający się odsetek rodzin objętych usługami pomocy społecznej, co świadczy o coraz większym zapotrzebowaniu na nie. Rosnący udział osób, którym udziela się pomocy społecznej może obrazować skalę wykluczenia społecznego – sytuacja mieszkańców jest niekorzystna, dlatego potrzebują oni większej pomocy ze strony administracji publicznej.

5.5 INFRASTRUKTURA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Obecnie na terenie Gminy Gorzkowice działa jeden Komisariat Policji, który obsługuje cztery gminy: Rozprza, Gorzkowice, Łęki Szlacheckie, Ręczno. Komisariat obsługuje teren o powierzchni około 460km² i blisko 29tys.mieszkańców. Struktura zatrudnienia (dane za rok 2014) kształtuje się następująco: 16 etatów (2 kobiety, 15 mężczyzn) w tym: dzielnicowych – 5; kryminalnych – 5; prewencja – 6 oraz dodatkowo 3 pracowników cywilnych. Jednostka wyposażona jest w sprzęt – 4 samochody osobowe oraz 1 furgonetka. Wszystkie samochody są nowe (3, 4 letnie). Policja współpracuje m. in.: ze strażą leśną, łowiecką, rybacką, pożarną, komisjami AA oraz z ośrodkami pomocy społecznej. Prowadzi również akcje edukacyjne z dziećmi i młodzieżą szkolną, nauczycielami i rodzicami. Obsługuje 19 szkół z terenu działania.

Od początku roku 2013 wszczęto:

242 postępowania przygotowawcze

140 postępowań jako wykroczenia

146 postępowań sprawdzających.

Na dzień 31 października 2013 wykrywalność wynosiła 56,7%.

Główne wykroczenia:

- kradzież z włamaniem (do domków letniskowych w obrębie zalewu Cieszanowice i w Dolinie Rzeki Pilica)
- kradzież telefonów komórkowych
- oszustwa (w tym oszustwa internetowe)
- przestępstwa przeciwko rodzinie, znęcanie się nad członkami rodziny, niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego,
- wypadki drogowe.

Na terenie Gminy działa 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. OSP Gorzkowice wpisana jest do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego oraz do Krajowego Rejestru Sądowego jako stowarzyszenie. Strażacy nie tylko gaszą pożary, ale również uczestniczą w likwidacji skutków kolizji drogowych, klęsk żywiołowych i innych zagrożeń oraz pracują społecznie (dbają o bezpieczeństwo dzieci przy przychodzeniu przez jezdnię, prowadzą szkolenia i pogadanki dla uczniów w szkołach na temat bezpieczeństwa, udzielania pierwszej pomocy) i wzorowo reprezentują Gorzkowice i całą gminę. Straż Pożarna cieszy się w Gorzkowicach ogromnym uznaniem, szacunkiem i poparciem społeczeństwa, kościoła, instytucji, organizacji i zakładów pracy.

Tabela 32. Wykaz OSP w Gminie Gorzkowice

OSP miejscowość	Liczba członków czynnych	Liczba członków honorowych	Ogółem
Gorzkowice	41	3	44
Gorzkowiczki	36	5	41
Plucice	13	2	15
Krzemieniewice	31	4	35
Sobakówek	18	4	22
Szczepanowice	41	-	41
Gościnna	8	7	15
Krosno	21	2	23
Żuchowice	12	15	27
Bujniczki	19	6	25
RAZEM	240	48	288

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice;Referat Gospodarki Komunalnej

Ponadto Gmina Gorzkowice jest członkiem ogólnopolskiego systemu informowania SISMS¹⁰. Samorządowy Informator SMS (SISMS), który jest najnowocześniejszym oraz jedynym w Polsce profesjonalnym systemem dla Jednostek Samorządów Terytorialnych służącym do bezpośredniego ostrzegania i informowania mieszkańców za pomocą telefonów komórkowych. Główne cechy SISMS to podnoszenie lokalnego poziomu bezpieczeństwa oraz unikalny dotychczas sposób przekazywania mieszkańcom ważnych informacji przez władze samorządowe. Informacje z Gminy przekazywane są w postaci wiadomości SMS, a więc dostępne są dla wszystkich posiadaczy telefonów komórkowych, co przy ich obecnej powszechności oznacza, że informacje może otrzymywać praktycznie każdy.

Przy pomocy Samorządowego Informatora SMS, mieszkańcy mogą otrzymywać informacje m.in. o:

- ◆ zagrożeniach - wichury, powódzie, śnieżyce, katastrofy, epidemie,
- ◆ awariach i remontach – zmianie organizacji ruchu, awarii wodociągu,
- ◆ imprezach - kulturalnych, sportowych, turystycznych i akcjach organizowanych przez Gminę,
- ◆ i innych - np. sesje Rady Gminy lub posiedzenia komisji w ważnych sprawach.

5.6 STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie Gminy Gorzkowice działają liczne stowarzyszenia i organizacje, niektóre z nich istnieją nieprzerwanie już od wielu lat i spotykają się z szerokim i poszerzającym się gronem członków i sympatyków. Ponadto powstają i zawiązują się kolejne organizacje i stowarzyszenia co pozytywnie wpływa na pogłębianie więzi między mieszkańcami i rozwijanie ich zainteresowań oraz pasji. Obecnie na terenie Gminy Gorzkowice działa 17 stowarzyszeń i organizacji wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego, a są to: wspomniane już wcześniej OSP działające na terenie Gminy oraz inne grupy formalne i nieformalne.

Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Gminy Gorzkowice

Stowarzyszenie powstało w roku 2009 z inicjatywy Rady Rodziców Szkoły Podstawowej w Gorzkowicach. Główne cele statutowe Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Gminy Gorzkowice to:

- Działalność charytatywna na rzecz dzieci będących w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans edukacyjnych tych dzieci;
- Wspomaganie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły i przedszkola;
- Ochrona i promocja zdrowia;
- Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, zarówno dzieci i osób dorosłych;
- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;
- Wspomaganie szkół i przedszkola w poprawianiu warunków lokalowych w pozyskiwaniu sprzętu i pomocy dydaktycznych
- Organizacja i wspomaganie wypoczynku dzieci i czasu wolnego;
- Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami;
- Upowszechnianie kultury, sztuki i ochrony dóbr kultury i tradycji;
- Upowszechnianie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- Promocja i organizacja wolontariatu;
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom;
- Pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych;
- Integracja społeczności lokalnych.

¹⁰ Dane z <http://www.sisms.pl/pl/glowna.html>

Stowarzyszenie „Krośnianki”

Stowarzyszenie „Krośnianki” rozpoczęło swoją działalność w 2009 r. , wcześniej grono kobiet działało jako koło gospodyń wiejskich z Krosna. Działalność Stowarzyszenia „Krośnianki” opiera się na pracy społecznej jej członków.

Głównymi celami stowarzyszenia są m.in. :

- pielęgnowanie tożsamości narodowej i kulturowej, w tym promocja rodzimej tradycji ze szczególnym uwzględnieniem podtrzymywania, popularyzowania szeroko pojętego dziedzictwa narodowego,
- wspieranie współpracy różnorodnych środowisk, instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych w sferze tradycji lokalnej, regionalnej i narodowej kultury,
- organizowanie swoich członków do działalności na rzecz promocji i upowszechniania ludowej tradycji,
- przedstawianie organom władzy samorządowej wniosków w sprawach rozwoju społeczności lokalnej,
- współpracę z organizacjami społecznymi na terenie gminy,
- organizację i uczestnictwo w imprezach kulturalnych i dobroczynnych na terenie lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim,
- nawiązywanie kontaktów i organizacja spotkań z innymi organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz kobiet.

Stowarzyszenie w 2010 r. realizowało swoje cele poprzez uczestnictwo w przeglądzie stołów wielkanocnych w Teatrze Wielkim w Łodzi zorganizowanym pod patronatem Wicewojewody Łódzkiej Pani Krystyny Ozgi, gdzie zaprezentowało tradycyjne potrawy regionalne oraz promowało Gminę Gorzkowice na terenie regionalnym. Czynny udział w pracach samorządu lokalnego „Krośnianki” zaprezentowały podczas corocznych „Dni Gorzkowic”, gdzie pod hasłem „Tradycja naszą siłą i bogactwem” zaprezentowały kulinarne inspiracje przygotowane specjalnie na ta okazję.

Zarząd Stowarzyszenia dba o podniesienie wartości merytorycznej organizacji poprzez szkolenia i instruktaże. Od roku 2009 r. Członkowie Stowarzyszenia uczestniczyli w kilku szkoleniach, do których należały m. in.: „Aktywizacja środowisk lokalnych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w świetle PROW 2007-2013 Identyfikacja produktów tradycyjnych”, Księgowość w organizacjach pozarządowych prowadzących działalność odpłatną lub gospodarczą działalność odpłatna pożytku publicznego stowarzyszeń i fundacji.

Stowarzyszenie „Krośnianki” zajęło I miejsce w konkursie pn. „Bezpieczeństwo w rolnictwie” organizowanym przez KRUS w Piotrkowie Tryb. Do corocznych spotkań organizowanych w siedzibie stowarzyszenia należy zaliczyć spotkania z okazji Dnia Kobiet, Dnia Matki oraz spotkanie opłatkowe.

Stowarzyszenie RAZEM DLA GORZKOWIC

Stowarzyszenie o nazwie RAZEM DLA GORZKOWIC powołane zostało w dniu 6 stycznia 2011r. na Zebraniu Założycielskim, w którym wzięło udział 36 osób. Członkowie Założyciele Stowarzyszenia podjęli niezbędne uchwały w celu powołania Stowarzyszenia.

Zgodnie z uchwalonym statutem, celem Stowarzyszenia jest w szczególności:

- działalność na rzecz rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego gminy Gorzkowice,
- integracja społeczności lokalnych,
- ochrona, zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego,
- działalność na rzecz rozwoju członków Stowarzyszenia,
- zwiększenia poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Gorzkowice,
- udział w działaniach na rzecz rozwoju gminy Gorzkowice,
- działalność edukacyjna i szkoleniowa zwiększająca szanse mieszkańców gminy Gorzkowice, także osób niepełnosprawnych,
- inicjowanie i realizacja projektów mających na celu zwiększenie wartości kapitału ludzkiego oraz aktywne uczestnictwo w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego w gminie Gorzkowice,
- promocja zawodu producenta rolnego w gminie Gorzkowice,
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego i patologiom,
- działalność charytatywna,
- promocja nauki, kultury, zdrowia i sportu, działalność edukacyjna i wychowawcza,
- działalność związana z ochroną środowiska naturalnego i ekologii.

Stowarzyszenie Rozwój Sołectwa Plucice

Stowarzyszenie powstało na bazie działającego na terenie sołectwa Plucice Koła Gospodyń Wiejskich. Zostało zarejestrowane sądowo w maju 2011 roku.

Główne cele Stowarzyszenia to:

- praca na rzecz integracji pokoleń,
- propagowanie i pielęgnacja tradycji regionalnych,
- prowadzenie różnych form działalności edukacyjnej, szkoleniowej, warsztatowej, muzyczno – rozrywkowej,
- prace na rzecz dzieci i młodzieży z terenu sołectwa Plucice,
- współpraca z nieformalnymi organizacjami pozarządowymi,
- organizacja i koordynacja imprez okolicznościowych i innych o zasięgu gminnym, powiatowym i regionalnym,
- podejmowanie inicjatyw społecznych w zakresie rozwoju życia kulturalnego i innych przejawów życia społecznego mieszkańców,
- sprawowanie opieki nad zabytkami i miejscami pamięci narodowej,
- współpraca na rzecz działalności świetlic wiejskich.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

1. współpracę i wzajemną pomoc członków stowarzyszenia,
2. współpracę z organami władzy, administracji publicznej, organizacjami społecznymi i zawodowymi, środowiskami opiniotwórczymi,
3. współpracę z osobami i instytucjami w zakresie zbierania informacji i wymiany doświadczeń w dziedzinach związanych z działalnością Stowarzyszenia,
4. prowadzenie działalności integrującej członków Stowarzyszenia poprzez aktywność kulturalną, rekreacyjną i towarzyską,
5. organizowanie konferencji, seminariów i spotkań tematycznych, również w wymiarze ogólnokrajowym i międzynarodowym,
6. działalność kulturalno-oświatową wspierającą realizację celów Stowarzyszenia,

7. realizację i udział w programach krajowych i międzynarodowych obejmujących cele statutowe,
8. udzielanie pomocy materialnej mieszkańcom i ich rodzinom,
9. organizowanie imprez charytatywnych na rzecz mieszkańców sołectwa,
10. organizowanie szkoleń i kursów podwyższających kwalifikacje mieszkańców,
11. podejmowanie i wspieranie działań zmierzających do powstawania pozarolniczych przedsięwzięć gospodarczych,
12. organizowanie wystaw i pokazów z zakresu rękodzieła ludowego i znikającego rzemiosła,
13. podejmowanie innych działań zmierzających do realizacji zadań statutowych,

Stowarzyszenie Klub Seniora Gorzkowice

Stowarzyszenie Klub Seniora Gorzkowice został założony 26 stycznia 2012 r. , zarejestrowany w Sądzie Rejonowym w Łódź- Śródmieście 15 marca 2012

Głównym celem stowarzyszenia jest:

- aktywizacja ludzi po 50 roku życia,
- propagowanie i pielęgnacja tradycji okolicznościowych,
- organizacja i koordynacja imprez społeczno – kulturalnych,
- współdziałanie z organizacjami i administracją samorządową,
- organizowanie świadczeń społeczności lokalnej,
- krzewienie turystyki krajoznawczej.

Spotkania klubu odbywają się w Domu Kultury w Gorzkowicach. Członkowie stowarzyszenia tworzą trwałe więzi przyjaźni oraz doskonale spędzają wolny czas ze sobą. Organizowane są: wieczorki, grille, wyjazdy rekreacyjne na basen, jak również coroczne spotkania wigilijne, zabawy sylwestrowe, karnawałowe, wielkanocne.

GUKS Gorzkowice

Gminno – Uczniowski Klub Sportowy „Gorzkowice” powstał w roku 2001 r., po fuzji UKS Gorzkowice i KS Tulipan. Klub posiada sekcję piłki nożnej, tenisa stołowego, sekcję szachową. Więcej w rozdziale: „Infrastruktura sportowa”.

LZS Motor Bujniczki

Ludowy Zespół Sportowy “Motor” Bujniczki został założony w 2002 roku. Największym osiągnięciem zespołu był awans do klasy “A” w sezonie 2006/07. Barwy klubowe czarno – zielone. Więcej w rozdziale: „Infrastruktura sportowa”.

Zespół Pieśni i Tańca Gorzkowice

Zespół Pieśni i Tańca Gorzkowice powstał w 2014r, a jego celem jest popularyzacja polskich tańców narodowych oraz staropolskich tradycji i obyczajów. Założycielem i pomysłodawcą jest Pani Anna Siewierska – dyplomowany instruktor tańca. Składa zespołu stanowi 20 osób: 10 dziewcząt i 10 chłopców w wieku od 12 do 16 lat. Młodzież uczestniczy w warsztatach składających się z części teoretycznej i praktycznej. Uczestnicy poznają zarys historii tańca, a w szczególności genezę polskich tańców narodowych.

Oglądają spektakle taneczne oraz uczą się rozpoznawać stroje ludowe z poszczególnych regionów Polski. Zajęcia są również aktywną formą spędzania wolnego czasu, dającą młodym adeptom tańca i śpiewu dużo radości i satysfakcji. Część praktyczna obejmuje naukę kroków tanecznych oraz przygotowanie układu tanecznego do różnego rodzaju uroczystości promujących Gminę Gorzkowice i powiat piotrkowski.

Zespół miał zaszczyt wystąpić m.in. na:

- Dniach Ziemi Piotrkowskiej - Gorzkowice 2014,
- Dożynkach Powiatowych – Rozprza 2014,
- Gminnym Dniu Edukacji Narodowej,
- Koncercie w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Piotrkowie Tryb.

W roku 2014 zespół wzbogacił się o piękne piotrkowskie stroje regionalne zakupione w ramach projektu pod nazwą "Zakup strojów ludowych oraz przeprowadzenie warsztatów tanecznych dla zespołu młodzieżowego z terenu gminy Gorzkowice" zrealizowanego ze środków Unii Europejskiej - Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, w ramach działania 413 wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla tzw. małych projektów.

Gminna Orkiestra Dęta

Początki Orkiestry Dętej sięgają 1921 roku. Prowadzona przez organistę Antoniego Kmiecika siedemnastoosobowa orkiestra swój pierwszy udokumentowany występ miała w roku 1932, podczas otwarcia świetlicy Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej. Od tej pory jej występy uświetniały wiele uroczystości, aż do okresu okupacji, kiedy to zawiesiła swoją działalność. Wznowiła ją 15 sierpnia 1946 pod kierunkiem Stanisława Kubiaka. Od 1952 roku dyrygentem orkiestry był Czesław Grzejszczak. Następnym kapelmistrzem został Zenon Krasoń, który prowadził orkiestrę od lipca 1953 roku do końca lat 80-tych XX-wieku. W roku 1982 miejscowa Orkiestra Dęta zajęła I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych Ochotniczych Straży Pożarnych w Tomaszowie Mazowieckim, jak i trzy lata później również stanęła na najwyższym stopniu podium. W latach 90-tych XX-wieku kapelmistrzem starego składu dwudziesto - dwuosobowej orkiestry był Lucjan Mielczarek. Przez cały ten okres orkiestra miała problem z instrumentami oraz brakiem zainteresowania ze strony młodzieży i dorosłych, co spowodowało w roku 1990 ponowne zawieszenie działalności orkiestry. Pięć lat później, w maju, z inicjatywy urzędującego Wójta Gminy Jana Gielca oraz członków orkiestry Jana Woźniaka, Jana Pełki i Stanisława Milera rozpoczął się nabór do nowej orkiestry. Ze starego składu pozostali: Edward Orłowski, Jan Pełka, Edward Wolski i Jan Wolski. Kapelmistrzem orkiestry został Kazimierz Kisiel z Częstochowy, a rolę gospodarza pełnił Jan Pełka. Pierwsze instrumenty wydano 3 sierpnia 1995 roku. W tym samym roku podczas Świąt Bożego Narodzenia dała swój pierwszy koncert. Od 1996 roku uświetniała takie uroczystości kościelne jak: Rezurekcja, Święto Konstytucji, Boże Ciało, Pielgrzymkę i Pasterkę. Od roku 1997 również święto Wszystkich Świętych. Od 1999d do brała czynny udział w Przeglądach i Festiwalach Orkiestr na szczeblu powiatowym jak i wojewódzkim. Po tym okresie jej działalności ograniczyła się do uświetniania imprez lokalnych. W grudniu 2007 roku z orkiestry odszedł kapelmistrz Kazimierz Kisiel, a od marca 2010 roku dyrygenturę objął kapelmistrz Tomasz Kozubowicz.

Działalność Gminnej Orkiestry Dętej co roku inauguruje Koncert Noworoczny, który odbywa się w styczniu. Ponadto orkiestra koncertuje przy różnych okazjach, m. in. podczas imprez gminnych, na festynach, na festiwalach i przeglądach orkiestr. Prowadzi też przemarsze, a także gra na mszach św. i innych uroczystościach kościelnych: Boże Narodzenie - koncert pastorałek, oprawa muzyczna obchodów Bożego Ciała, Wszystkich Świętych, Odpustu parafialnego, Obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Obchody Święta Niepodległości, Obchody Święta Wojska Polskiego, towarzyszą pielgrzymce pieszej podczas wejścia na Jasną Górę. Wielkanoc - rezurekcje, adoracja strażaków przy grobie.

W repertuarze orkiestry znajdują się utwory wszystkich rodzajów muzyki. Od standardowych marszy, walców, poplek, przez utwory muzyki klasycznej po muzykę rozrywkową. Na repertuar obecnie składa się ok. 100 utworów. Oprócz tego orkiestra wykonuje pieśni kościelne i oprawę liturgiczną mszy. Aktualnie Orkiestra liczy 47 członków i ciągle się rozrasta, zapraszając do współpracy wszystkich chętnych entuzjastów wspólnego muzykowania. W 2012r w ramach projektu pn: „Zakup instrumentów dla Gminnej Orkiestry Dętej w Gorzkowicach” udało się pozyskać środki na dofinansowanie instrumentów muzycznych. Tym samym Gminna Orkiestra Dęta została wyposażona w bardzo dobrej jakości nowe instrumenty.

W roku 2014r w ramach projektu „ Promocja lokalnej twórczości gminy Gorzkowice poprzez zakup strojów reprezentacyjnych dla Gminnej Orkiestry Dętej i OSP Gorzkowice"zostały zakupione stroje reprezentacyjne i kurtki dla członków orkiestry.

Klub Rowerowy Tandem

Organizacja została wpisana do Krajowego Rejestru Stowarzyszeń w styczniu 2014r. a główną ideą jest propagowanie roweru jako alternatywnego, ekologicznego i zdrowego środka komunikacji, popularyzowanie zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego, promocja gminy oraz aktywnej turystyki rowerowej.

Koło Wędkarskie

Koło wędkarskie nr 42 w Gorzkowicach działa w ramach struktury Polskiego Związku Wędkarskiego okręg Piotrków Tryb zreszczającego ponad 600 tys. członków. Głównym celem działalności Koła jest organizowanie wędkarstwa rekreacyjnego, sportu wędkarskiego, działanie na rzecz ochrony przyrody i środowiska naturalnego oraz kształtowanie etyki wędkarskiej. Działa również jako Społeczna Straż Rybacka poprzez kontrole i akcje sprzątania na terenie zbiornika Cieszanowice.

Propaguje wędkarstwo jako sposób na spędzenie wolnego czasu, obcowania z naturą, pogłębiania więzi międzyludzkich złączonych wspólną pasją, jako przeciwwagę dla wszelkich patologii i powszechnego pędu w dążeniu do zdobywania dóbr materialnych. Wędkowanie pozwala dostrzec piękno otaczającej przyrody, pozwala wyciszyć się przed kolejnymi wyzwaniami życia zawodowego i osobistego. Koło liczy obecnie 160 członków, którzy działają od około roku 1950.

W ramach statutowej działalności organizowany jest coroczny cykl zawodów wędkarskich zarówno dla członków, jak i niezrzeszonych:

- Zawody o Puchar Wójta,
- Mistrzostwa Koła w kategoriach:
 - zawody spławikowe o mistrzostwo koła,
 - zawody spinningowe o mistrzostwo koła
 - zawody towarzyskie.

Od roku 2015 przy Kole Wędkarskim nr.42 w Gorzkowicach działa Szkółka Wędkarska „Sazan” skupiająca dzieci i młodzież z terenu gminy Gorzkowice. Szkółka organizuje zajęcia ekologiczno- przyrodnicze według ustalonego harmonogramu zajęć.

Związek Hodowców Gołębi Pocztowych

Na terenie Gminy Gorzkowice działają dwie sekcje hodowców gołębi pocztowych. Sekcja Gorzkowice należąca do oddziału Piotrków Tryb która powstała w roku 1978r. Założycielami sekcji byli m. in. Ociepa Andrzej, Wiesław Nurkowski, Włodzimierz Orłowski, Henryk Pechta, Turniak Wincenty. Obecnie sekcja liczy 25 członków.

Sekcja bierze udział w następujących kategoriach lotowych:

- na krótkich i dalekich dystansach, które odbywają się w kraju,
- w lotach na dalekich dystansach w lotach zagranicznych.
- w kategorii Open
- w Generalnych Mistrzostwach Polski.

Drugą sekcją działającą na terenie gminy jest sekcja Żuchowice należąca do oddziału Radomsko, która prowadzi współzawodnictwo w ww. kategoriach. Obecnie sekcja liczy 20 członków.

Działalność opiera się głównie na hodowli gołębi pocztowych. Wykorzystując zdolności naturalne tych gołębi Związek organizuje zawody sportowe, w których współzawodniczy w powrotach gołębi do macierzystych gołębników z różnych odległych miejsc usytuowanych w Polsce oraz za granicami kraju. Co roku organizowany jest Lot o Puchar Wójta Gminy Gorzkowice.

Na terenie Gminy Gorzkowice działają ponadto - **Związek Pszczelarzy, Koło Łowieckie „Dzik”, Stowarzyszenie Walory Natury Gorzkowic i Okolic.**

6. JAKOŚĆ RZĄDZENIA

Zdolność gminy do skutecznego rządzenia i przewyższania problemów rozwojowych stanowi obecnie jedno z głównych wyzwań samorządów lokalnych w Polsce. W niniejszej analizie skoncentrowana się na krótkim omówieniu trzech najważniejszych czynników decydujących o jakości rządzenia tj. : zdolności inwestycyjnej gminy, zaangażowania mieszkańców w proces rządzenia gminą oraz stosowanych praktyk planowania strategicznego i promowania gminy na forum krajowym.

6.1 ANALIZA ZDOLNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Zdolność gminy do inwestowania uzależniona jest głównie od wielkości dochodów oraz struktury wydatków w budżecie. W ciągu ostatnich lat można zaobserwować wzrost poziomu dochodów budżetowych gminy. Wielkość tych dochodów w roku 2015 przekroczyła 24,5 mln zł i wzrosła w porównaniu z rokiem 2010 o ponad 3,650 mln zł. Głównymi składnikami dochodów budżetu gminy są wpływy z subwencji (45%), dochody własne (39%) - z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku od nieruchomości. Dotacje celowe z budżetu państwa stanowią prawie 11,8% i ich udział w dochodach ogółem maleje.

Tabela 33. Główne składniki dochodów budżetu gminy

rok	dochody	subwencje	dotacje celowe	pozostałe źródła	dochody własne
2010	21.037.558	8.484.612	3.181.843	831.371	8.539.732
2011	22.379.789	10.204.439	3.124.662	1.003.941	8.046.747
2012	25.648.438	12.158.595	3.099.072	921.171	9.469.600
2013	24.093.080	10.546.054	3.431.044	956.198	9.159.784

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Referat Finansowo - Budżetowy

Wielkość dochodów gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2015 wyniosła 2825,25zł i jest wyższa w porównaniu ze średnią w województwie.

Tabela 34. Wielkość dochodów gminy w latach od 2010 do 2015

rok	liczba mieszkańców	dochody w budżecie gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca	dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca
2010	8856	2375,51	964,29
2011	8884	2519,11	905,76
2012	8842	2900,75	1070,98
2013	8847	2723,30	1035,35
2014	8751	2971,52	1172,58
2015	8725	2825,25	1104,41

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Referat Finansowo - Budżetowy

Stosunkowo niekorzystnie kształtuje się struktura wydatków w budżecie gminy. Szacuje się, że ponad 80% wydatków budżetu gminy stanowią wydatki bieżące jednostek budżetowych. Wydatki inwestycyjne kształtują się na poziomie 5 mln zł w roku 2010 do 2,330 mln zł w roku 2015 (267,05 zł na 1 mieszkańca), co stanowi około 20% budżetu gminy.

Tabela 35. Struktura wydatków w budżecie gminy

Rok	Wydatki w budżecie gminy	Wydatki bieżące jednostek budżetowych	W tym wynagrodzenia	Zakup materiałów i usług	Wydatki inwestycyjne	Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca
2010	22.959.924	17.843.510	9.555.039	3.144.587	5.116.414	577,73
2011	22.988.385	19.087.497	10.580.322	3.241.061	3.910.888	440,22
2012	23.498.327	20.427.139	11.724.318	3.246.673	3.071.188	347,34
2013	25.472.497	22.189.366	12.281.449	4.482.126	3.283.131	371,10
2014	26.368.442	22.567.244	13.089.609	4.315.744	3.801.198	434,37
2015	26.186.950	23.856.950	14.289.271	4.324.033	2.330.000	267,05

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Referat Finansowo - Budżetowy

Stosunkowo wysoka zdolność inwestycyjna gminy jest możliwa dzięki pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych. W latach 2010 – 2014 na działania inwestycyjne udało się gminie pozyskać środki na poziomie 6,449 mln zł, z czego najwięcej pochodziło z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013 i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013.

Tabela 36. Ilość pozyskanych środków zewnętrznych w latach 2010 – 2015

rok	środki zewnętrzne
2010	1.080.353
2011	1.324.667
2012	1.878.322
2013	1.383.534
2014	784.903
2015	134.659

źródło: Urząd Gminy Gorzkowice; Referat Finansowo - Budżetowy

6.2 JAKOŚĆ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO W GMINIE

Jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w proces zarządzania wspólnotą gminna jest obecnie jednym z głównych przejawów dobrego rządzenia na poziomie lokalnym. Zwykle kapitał społeczny oceniany jest w takich kategoriach jak: aktywność obywatelska (mierzona między innymi udziałem w wyborach i organizacjach społecznych), zaradność mieszkańców (połączona z chęcią współpracy i pomagania innym (np. w ramach Akcji Szlachetna Paczka, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, zbiórki pieniędzy dla rodzin szczególnie dotkniętych przez los, wskutek wystąpienia anomalii pogodowych, zbiórki pieniędzy na badania czy operacje dla osób potrzebujących) wzajemny poziom zaufania i bezpieczeństwa mieszkańców (również socjalnego) religijność oraz poziom występowania patologii społecznych.

Trudno jest jednoznacznie ocenić jakość kapitału społecznego w gminie. Wydaje się, że jest on jednak stosunkowo wysoki. Za takim stwierdzeniem przemawiają następujące argumenty:

- ◆ stosunkowo duża ilość aktywnie działających organizacji pozarządowych na terenie gminy (17 organizacji zarejestrowanych w KRS, co daje nieco ponad 1,95 organizacji na 1000 mieszkańców, przy średniej dla województwa 2,74);
- ◆ duże zaangażowanie mieszkańców gminy w życie społeczno – kulturalne (np. wysoki poziom korzystania z atrakcji i wydarzeń kulturalnych odbywających się na terenie gminy).
- ◆ niski poziom wykluczenia społecznego
- ◆ wysoka aktywność mieszkańców w wyborach samorządowych (blisko 81% w ostatnich wyborach samorządowych
- ◆ zadowalający poziom wykształcenia radnych (27% legitymuje się wykształceniem wyższym, 46% wykształceniem średnim, a 27% posiada wykształcenie zawodowe).

6.3 PRAKTYKA PLANOWANIA STRATEGICZNEGO I PROMOWANIA GMINY

O jakości rządzenia w gminie decyduje w dużym stopniu praktyka planowania strategicznego i jakość przygotowanych dokumentów. Gmina Gorzkowice posiada większość wymaganych prawem dokumentów strategicznych. Ogólna polityka rozwoju gminy prowadzona jest w oparciu o **Strategię Rozwoju Gminy** opracowywaną na kolejne czasookresy. Polityka w zakresie planowania przestrzennego prowadzona jest na podstawie **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gorzkowice**. Sprawy związane z ochroną środowiska zostały szczegółowo uregulowane w **Programie ochrony środowiska dla Gminy Gorzkowice**. Kwestie polityki społecznej zostały uregulowane w **Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych w Gminie Gorzkowice**. Gmina posiada również **Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi**, który jest wdrażany i monitorowany w cyklu rocznym.

Działalność promocyjna gminy prowadzona jest głównie poprzez stronę internetową, dystrybucję materiałów promocyjnych oraz organizowanie i udział w różnego rodzaju imprezach kulturalnych. Ważnym elementem promocyjnym gminy jest również wydawanie artykułów w tygodniku Tydzień Trybunalski oraz miesięczniku wydawanym przez LGD BUD-UJ Razem.

Gmina jest również aktywna w zakresie prowadzenia współpracy międzygminnej. Współpraca ta prowadzona jest z samorządami z województwa łódzkiego oraz poza jego granicami. Od roku 2011 Gmina Gorzkowice włączona została w struktury Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania BUD – UJ Razem jako członek zwyczajny. Oprócz utrzymywania oficjalnych kontaktów na poziomie samorządowym, gmina jest również partnerem w realizacji konkretnych projektów współfinansowanych z programów unijnych.

7. PODSUMOWANIE ANALIZY I DIAGNOZY

Gmina nie jest samoistnym elementem, lecz funkcjonuje w określonym otoczeniu, które tworzą inne jednostki samorządowe, administracja rządowa i służby administracji specjalnych oraz ich wzajemne powiązania o charakterze organizacyjnym, społecznym, ekonomicznym czy środowiskowym. Uwarunkowania zewnętrzne, które pozostają niezależne od decyzji władz lokalnych, w istotny sposób determinują rozwój danej społeczności, a wpływ ten może być pozytywny bądź negatywny. Władze gminy mogą jedynie monitorować zmiany, które zachodzą w jej otoczeniu, co pozwala na identyfikację istniejących, a także przyszłych szans i zagrożeń rozwoju i zminimalizuje wpływ ewentualnych, negatywnych skutków. Znajomość uwarunkowań gminy pozwala na podjęcie działań sprzyjających rozwojowi potencjału lokalnego i wykorzystaniu nadarżających się okazji.

7.1 ANALIZA SWOT/TOWS

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się gmina. Służy ona porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów własnych i wpływu otoczenia, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego.

Obraz 32. Podział Analizy SWOT

źródło: opracowanie własne

Mocne i słabe strony traktowane są jako czynniki wewnętrzne, natomiast szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki. Strategia Rozwoju Gminy powinna wykorzystywać mocne strony i szanse rozwoju przy jednoczesnym minimalizowaniu skutków słabych stron i zagrożeń.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<u>Przestrzeń i środowisko</u>	<u>Przestrzeń i środowisko</u>
➤ korzystne położenie geograficzne gminy (30km od dużych miast Piotrków Tryb. Bełchatów, Radomsko) ➤ dogodna dostępność komunikacyjna	➤ niskie walory przyrodnicze gminy ➤ słaby stan zalesienia gminy ➤ niewystarczający poziom dbałości mieszkańców gminy o estetykę i czystość przestrzeni publicznej
<u>Społeczeństwo</u>	<u>Społeczeństwo</u>
➤ duża i rosnąca liczba mieszkańców ➤ zadowalający poziom wykształcenia mieszkańców ➤ rozbudowa budownictwa indywidualnego	➤ duży udział osób korzystających z pomocy społecznej ➤ niska świadomość społeczna w zakresie ekologii ➤ wysoki odsetek ludzi młodych pozostających bez pracy

<u>Gospodarka</u>	<u>Gospodarka</u>
➤ wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych o charakterze prywatnym	➤ słaba jakość gleb ➤ rozproszona struktura agrarna ➤ brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej ➤ brak terenów inwestycyjnych wyposażonych w podstawową infrastrukturę techniczną ➤ brak dużych zakładów pracy
<u>Infrastruktura techniczna</u>	<u>Infrastruktura techniczna</u>
➤ dobrze rozwinięta sieć infrastruktury technicznej na terenie Gorzkowic (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa)	➤ niezadowalający stan infrastruktury drogowej, pogarszający się stan nawierzchni ➤ brak chodników i wyznaczonych poboczy poza Gorzkowicami ➤ mała ilość miejsc parkingowych ➤ niski odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej ➤ brak infrastruktury kanalizacyjnej poza Gorzkowicami ➤ zły stan sieci wodociągowej ➤ brak ścieżek rowerowych i wyznaczonych szlaków pieszych
<u>Infrastruktura społeczna</u>	<u>Infrastruktura społeczna</u>
➤ wielość efektywnie działających na terenie gminy organizacji pozarządowych ➤ zadowalająca baza obiektów sportowo – rekreacyjnych na terenie Gminy (Boisko „Orlik”, hala sportowa, stadion sportowy z zadaszonymi trybunami, place zabaw, kompleks rekreacyjno – sportowy „Kopiec”, zalew Cieszanowice, zbiornik retencyjny) ➤ działalność klubów sportowych, stowarzyszeń i organizacji w zakresie sportu ➤ wystarczająca sieć placówek oświatowych ➤ nauka w szkole w systemie jednozmianowym ➤ dostępność uczniów do wielorakich form wsparcia (pomoc dla uczniów, dopłata do dożywienia, wyprawka szkolna) ➤ zapewniona podstawowa opieka medyczna ➤ działający Punkt Doraźnej Pomocy Ambulatoryjnej z Samodzielnego Szpitala Wojewódzkiego w Piotrkowie Tryb. ➤ kultywowanie tradycji lokalnych (Zespół Pieśni i Tańca, Orkiestra Dęta, organizacja dożynek, imprezy kulturalne promujące region)	➤ niewystarczające wyposażenie placówek oświatowych w sprzęt komputerowy i multimedialny (w tym komputery, rzutniki, tablice multimedialne itp.) oraz potrzeby w zakresie modernizacji budynków ➤ infrastruktura ochrony zdrowia nieodpowiadająca w pełni nowoczesnym standardom usług i niezadowalający standard obsługi pacjenta ➤ brak różnorodności w dostępie do instytucji kultury ➤ niewystarczająca ilość mieszkań komunalnych i socjalnych ➤ słabe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii ➤ niewystarczająca ilość miejsc w przedszkolu ➤ słabe wyniki uczniów z egzaminów zewnętrznych ➤ niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci

<u>Jakość rządzenia</u>	<u>Jakość rządzenia</u>
➤ działalność gminy w lokalnej grupie działania BUD – UJ Razem ➤ promocja gminy	➤ brak partnerstwa publiczno – prywatnego ➤ niskie dochody budżetowe na 1 mieszkańca ➤ niskie dochody własne gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<u>Przestrzeń i środowisko</u>	<u>Przestrzeń i środowisko</u>
➤ uświadamianie mieszkańców w zakresie segregacji odpadów komunalnych i dbałości o środowisko naturalne ➤ promocja i szerzenie informacji na temat istniejących walorów przyrodniczych i kulturowych (budowa ścieżek dydaktyczno - przyrodniczych)	➤ zbyt wolno kształtowana świadomość ekologiczna społeczeństwa ➤ zaśmiecanie terenów leśnych, dzikie wysypiska śmieci
<u>Społeczeństwo</u>	<u>Społeczeństwo</u>
➤ stworzenie korzystnych warunków dla funkcjonowania małych i średnich firm ➤ wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem wśród mieszkańców gminy ➤ moda na turystykę weekendową i aktywne spędzanie wolnego czasu oraz zdrowego stylu życia ➤ moda na wypoczynek na terenach wiejskich oddalonych od dużych miast	➤ niski wskaźnik narodzin ➤ emigracja młodych i wykształconych osób ➤ zagrożenie wzrostu zjawisk patologicznych w społeczności lokalnej
<u>Gospodarka</u>	<u>Gospodarka</u>
➤ rozwój turystyki i agroturystyki ➤ różnicowanie działalności rolniczej w zależności od warunków naturalnych i ekonomicznych ➤ zagospodarowanie terenów przy zalewie Cieszanowice	➤ słabo rozwinięty rynek pracy ➤ wzrost bezrobocia ➤ bariery dla przedsiębiorczości
<u>Infrastruktura techniczna</u>	<u>Infrastruktura techniczna</u>
➤ wykorzystanie nowych technologii energetycznych bazujących na odnawialnych źródłach energii ➤ modernizacja i budowa infrastruktury technicznej	➤ niewystarczająca ilość środków na remonty i modernizację infrastruktury edukacyjnej ➤ niewystarczająca ilość środków na finansowanie działalności jednostek podległych gminie
<u>Infrastruktura społeczna</u>	<u>Infrastruktura społeczna</u>
➤ wzrost zainteresowania aktywnym udziałem w wydarzeniach kulturalnych wśród mieszkańców gminy ➤ inwestycje w szeroko rozumianą infrastrukturę społeczną ➤ współpraca z organizacjami pozarządowymi	➤ niewystarczająca ilość środków na remonty i modernizację infrastruktury edukacyjnej ➤ niewystarczająca ilość środków na finansowanie działalności podległych gminie

➤ promocja kultury i sportu, organizacja wydarzeń kulturalnych, zawodów, rozgrywek, festynów itp.	
<u>Jakość rządzenia</u>	<u>Jakość rządzenia</u>
➤ efektywne wykorzystanie środków unijnych (dostępność zewnętrznych źródeł finansowania w tym m. in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej) ➤ rozwój współpracy terytorialnej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej ➤ promocja gminy (m. in. poprzez organizowanie cyklicznych imprez promujących gminę) ➤ promowanie produktów regionalnych	➤ trudności budżetowe ➤ zbyt zawile procedury przy realizacji projektów ➤ brak planów długofalowych w realizowanych działaniach

8. WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I BADAŃ ANKIETOWYCH

Prace podjęte nad opracowywaniem Strategii Rozwoju Gminy Gorzkowice odbywały się według zaplanowanego wcześniej harmonogramu realizacji prac.

W pierwszej kolejności przeprowadzona konsultacje społeczne w formie ankiety oceniającej potencjał gminy. Ankieta została umieszczona na stronie internetowej Urzędu Gminy Gorzkowice, w Urzędzie oraz doręczona Radnym Gminy Gorzkowice i Sołtysom. Zainteresowanie konsultacjami oraz odzew w postaci otrzymanych formularzy zwrotnych były zadowalające. Ankieta oceniająca potencjał rozwoju gminy i aktualną sytuację społeczno – gospodarczą, skierowana była do mieszkańców, podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy, organizacji społecznych, radnych rady gminy oraz osób przebywających na terenie gminy. Respondenci w sposób wybiórczy odpowiadali na zawarte w kwestionariuszu pytania (nie udzielali odpowiedzi na wszystkie zawarte w ankiecie zagadnienia). Pytania dotyczyły oceny trzech obszarów aktywności: gospodarki, środowiska oraz społeczeństwa. Badano również opinię ludności na temat mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń stojących przed rozwojem Gminy Gorzkowice. Analiza ankiet wykazała, że respondenci wskazali kilka zadań najpilniejszych do poprawy aspektów w Gminie Gorzkowice, które ujęto w rozdziale II Rozwój strategiczny w latach 2015 -2021. Ponadto wskazali mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Następnie, w ramach prowadzenia prac nad tworzeniem strategii odbyły się konsultacje grupowe i indywidualne. Na spotkaniach przybliżono podstawowe założenia i cele dokumentu jakim jest Strategia Rozwoju Gminy oraz przedstawiono metodykę prac nad jej tworzeniem. Zaprezentowano także wyniki zebranych ankiet, stanowiących część konsultacji społecznych.

W wyniku prac poszczególnych zespołów powstał projekt dokumentu wraz z proponowanymi zdaniami do realizacji. Należy wziąć pod uwagę, iż proponowane zadania stanowią zbiór otwarty a kolejność wykonywanych zadań zależą będzie od możliwości finansowych gminy, przy czym za priorytetowe uznawać się będą zadania wskazane przez mieszkańców gminy służące poprawie ich warunków życia.

II ROZWÓJ STRATEGICZNY W LATACH 2015 - 2021

1. WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju Gminy Gorzkowice stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie do 2021 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota gminy, tj. władze samorządowe oraz ich partnerzy (lokalni oraz ponadlokalni), wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza Gmina Gorzkowice. Wskazuje ona zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

WIZJA GMINY

Gmina Gorzkowice- gmina przyjazna dla mieszkańców, otwarta na rozwój i współpracę, zapewniająca atrakcyjne warunki życia, posiadająca rozbudowaną i nowoczesną infrastrukturę społeczną, komunalną i drogową.

Powyższa wizja stanowi element motywujący władze i mieszkańców Gminy do realizacji planu strategicznego. Określona wizja będzie również wskaźnikiem oceny, potrzebnym do ewaluacji postępów z wdrażania celów Strategii, osiąganych również poprzez przyjęte programy branżowe. Osiągnięcie w przyszłości zobrazowanego dziś wizerunku Gminy będzie sukcesem i dumą nie tylko dla władz Gminy ale i dla jej mieszkańców oraz pozostałych grup interesariuszy.

2. MISJA ORAZ CELE STRATEGII

W strategii wyróżnia się następującą hierarchię celów:

- ◆ misja strategii stanowi cel nadrzędny, do którego dąży gmina projektując działania rozwojowe
- ◆ cele strategiczne, wskazujące najważniejsze obszary, których wsparcie jest konieczne dla przyspieszenia rozwoju gminy
- ◆ cele operacyjne, które uszczegóławiają cele strategiczne i zawierają propozycje kierunków działań, koniecznych dla osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Konsekwentne dążenie do osiągania celów strategicznych i operacyjnych będzie przybliżało gminę Gorzkowice do wyznaczonej misji.

2.1 MISJA ROZWOJU

Misja rozwoju gminy wskazuje na cel nadrzędny, do którego należy dążyć realizując poszczególne elementy strategii. Zwykle misja formułowana jest w sposób ogólny i adresowana jest do ogółu osób zamieszkujących daną gminę.

Zgodnie z misją, władze samorządowe pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy Gorzkowice na lata 2015 -2021, a podejmowanych przez różnych aktorów życia społecznego i gospodarczego – liderów lokalnych, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców itd. Ponadto, władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów (leżących w zadaniach własnych oraz we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego), zmierzających do rozwoju Gminy Gorzkowice.

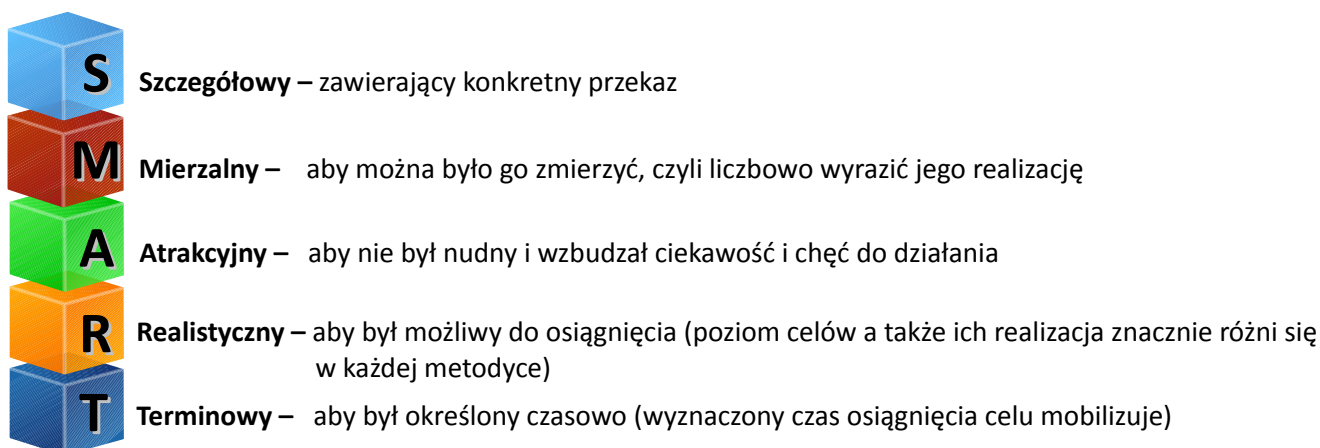
MISJA ROZWOJU

Misją rozwoju Gminy Gorzkowice jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców i wspieranie zrównoważonego rozwoju w oparciu o posiadane zasoby oraz poprzez doskonalenie infrastruktury technicznej, poszerzanie oferty i jakości usług publicznych oraz dbałość o środowisko naturalne.

2.2 CELE STRATEGICZNE

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zidentyfikowane w Gminie Gorzkowice na podstawie analizy stanu społeczno – gospodarczego Gminy. Cele strategiczne wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytyczają ścieżki, którymi trzeba podążać, by osiągnąć założony w niej stan. Zarówno cele strategiczne jak i operacyjne zostały sformułowane w taki sposób, by były zgodne z koncepcją SMART co oznacza, że sformułowany cel powinien być:

Obraz 33. Cechy celów zgodnych z koncepcją SMART

źródło: opracowanie własne

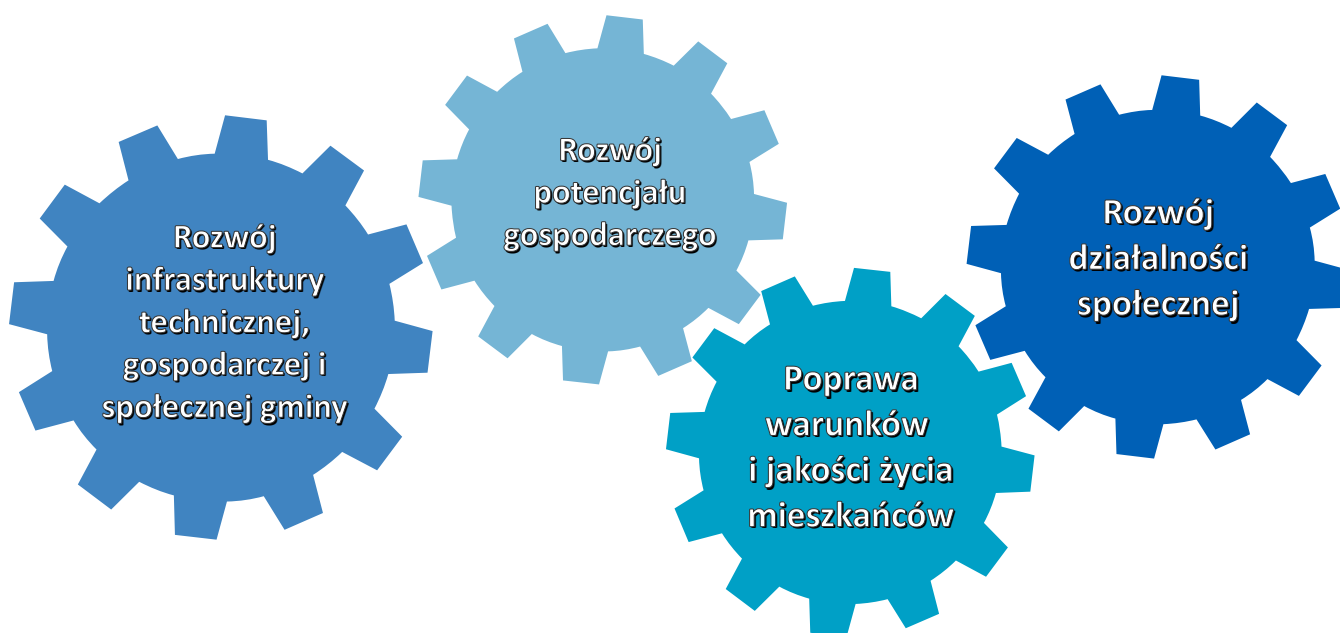
Podejście to określa pięć podstawowych warunków, które powinny spełniać poprawnie zdefiniowane cele. Nazwa SMART pochodzi od pierwszych liter angielskich wyrazów oznaczających pożądane cechy.

Niniejsza Strategia postawiła przed sobą 4 cele strategiczne:

1. Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców
2. Rozwój potencjału gospodarczego
3. Rozwój działalności społecznej
4. Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy

Obszary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Pierwszym i nadrzędnym celem strategicznym Gminy Gorzkowice jest poprawa warunków i jakości życia mieszkańców Gminy. Cel ten obejmuje wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku, miejsca zamieszkania, wykonywanej pracy oraz sytuacji materialnej. Na jakość życia i zadowolenie z mieszkania w gminie wpływ mają uwarunkowania naturalne, stan infrastruktury technicznej (drogowej, sieci komunalnej, energetycznej) i społecznej (edukacyjnej, sportowej, kulturalnej, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej), sytuacja gospodarcza i społeczna gmin, jej mieszkańców, instytucji i innych podmiotów na jej terenie działających. Czynniki te opisano w diagnozie. Realizacja celu nadrzędnego wymagać będzie pracy władz gminy, urzędników i całej społeczności we wszystkich tych obszarach, w ramach określonych przepisami i faktycznymi możliwościami działania. Kolejne cele strategiczne: rozwój potencjału gospodarczego, rozwój działalności społecznej, rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy w dużej mierze zazębiają się z celem nadrzędnym, co zaprezentowano na poniższym schemacie:

Obraz 34. Strategiczne cele rozwoju

źródło: opracowanie własne

2.3 CELE OPERACYJNE

Zaprezentowane powyżej cele strategiczne mają charakter ogólny i do ich osiągnięcia konieczne jest rozbięcie ich na bardziej szczegółowe cele operacyjne.

Tabela 37. Cele strategiczne i operacyjne

Cele strategiczne	Cele operacyjne
Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców	1. Tworzenie warunków dla rozwoju sportu 2. Poprawa warunków i jakości usług świadczonych przez instytucje ochrony zdrowia i pomocy społecznej 3. Dbłość o czystość środowiska i porządek publiczny 4. Poszerzenie oferty i jakości usług w zakresie edukacji 5. Organizacja wydarzeń kulturalnych 6. Rozwój bezpieczeństwa publicznego
Rozwój potencjału gospodarczego	1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców 2. Rozwój turystyki i rekreacji 4. Rozwój rolnictwa 5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
Rozwój działalności społecznej	1. Wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych 2. Rozwijanie społeczeństwa informacyjnego i teleinformatyzacja
Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy	1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, chodników, ścieżek rowerowych i szlaków pieszych 2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno - kanalizacyjnej w tym deszczowej 3. Remont, budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej

źródło: opracowanie własne

2.4 KIERUNKI DZIAŁAŃ I ZADANIA W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz zebranych informacji opisano kierunki działań przewidziane do realizacji w ramach niniejszej Strategii oraz podano przykładowe zadania w ramach poszczególnych celów.

1. Tworzenie warunków dla rozwoju sportu

Celem gminy jest podniesienie poziomu jakości życia poprzez stworzenie wszystkim mieszkańcom warunków i dostępu do czynnego uprawiania sportu na terenie gminy. Osiągnięcie takiej sytuacji będzie możliwe poprzez dostępność sportu dla wszystkich, popularyzacja aktywnego i zdrowego stylu życia i tworzenie nowoczesnej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Bogata i różnorodna oferta imprez sportowych organizowanych na terenie gminy ma za zadanie zachęcić mieszkańców do aktywnego w nich uczestnictwa. Jej adresatami winni być przedstawiciele wszystkich grup wiekowych, w tym również osoby niepełnosprawne.

Proponowane zadania:

1. Budowa, modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej
2. Promowanie aktywnego wypoczynku i wspieranie zajęć na świeżym powietrzu
3. Organizacja zawodów i rozgrywek sportowych
4. Podejmowanie działań mających na celu poszerzenie oferty sportowej na terenie gminy. Podniesienie kompetencji kadry trenerskiej, animatorów oraz innych osób z branży sportowej

2. Poprawa warunków i jakości usług świadczonych przez instytucje ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Gmina o tak dużej liczbie mieszkańców jak Gorzkowice zasługuje na szeroki zakres usług opieki medycznej w miejscowym ośrodku zdrowia. Celem starań gminy będzie rozszerzenie dostępu do lekarzy specjalistów oraz rozwijanie zasobów sprzętowych ośrodka zdrowia, tak by rozszerzył on ofertę dostępnych usług medycznych.

Proponowane zadania:

1. Inicjowanie współpracy z instytucjami ochrony zdrowia
2. Organizacja Dni Zdrowia w Gminie Gorzkowice
3. Promocja i profilaktyka badań lekarskich oraz zdrowego stylu życia
4. Wspieranie działalności placówki pomocy społecznej i placówek ochrony zdrowia
5. Przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym
6. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej

3. Dbłość o czystość środowiska i porządek publiczny

Jednym z głównych celów gminy są działania w zakresie utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych. Gmina dołoży wszelkich starań aby spełnić oczekiwania mieszkańców dotyczące m.in. z utrzymaniem porządku i czystości na terenie gminy, realizacji wybranych obowiązków z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, realizacji zadań w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu miejsc publicznych oraz zbierania z tych miejsc odpadów a także uświadamianiu mieszkańców na temat konieczności dbania o środowisko w którym żyją.

Proponowane zadania:

1. Wdrażanie systemu gospodarowania odpadami, opartego na selektywnej zbiórce odpadów,
2. Działania zmierzające do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska
3. Kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców
4. Zagospodarowanie terenów zielonych i parków na terenie gminy

4. Poszerzenie oferty i jakości usług w zakresie edukacji

Liczne osiągnięcia młodzieży i dzieci w wieku szkolnym zobowiązuje do zapewnienia wysokiego poziomu oświaty zarówno na poziomie podstawowym, jak i gimnazjalnym. Dla rodziców niezmiernie istotna jest również dostępność miejsc w przedszkolu. To kierunki, w których gmina Gorzkowice będzie dalej działać i podnosić poprzeczkę by jakość nauczania w placówkach oświatowych nie słabła. W odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców zgłaszane w ankiecie, szczególne wysiłki zostaną skierowane na rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Proponowane zadania:

1. Rozwój placówek edukacyjnych w zakresie poprawy stanu technicznego, bazy oraz ich wyposażenia w pomoce dydaktyczne i nowoczesne technologie
2. Rozbudowa przedszkola
3. Tworzenie nowoczesnych pracowni edukacyjnych w szkołach,
4. Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

5. Organizacja wydarzeń kulturalnych

Jednym z zadań gminy jest pobudzanie społeczności do aktywności i uczestnictwa w życiu kulturalnym gminy. Gmina Gorzkowice będzie podejmować wszelakie działania zachęcające mieszkańców do czynnego zaangażowania w życie gminnej społeczności. Gmina będzie wspierać inicjatywy integrujące mieszkańców i rozwijające kulturalną, edukacyjną czy sportową działalność w poszczególnych sołectwach i wsiach (w tym m. in. organizację spotkań okazjonalnych Dzień Kobiet, Dzień Seniora, pikników rodzinnych oraz imprez dla dzieci i młodzieży). Miejszem tych spotkań będzie głównie Dom Kultury w Gorzkowicach, w którym organizowane będą różnego rodzaju spotkania i warsztaty. Integracja społeczna zaowocuje nowymi pomysłami, zmotywuje uczestników do nowych aktywnych działań, a w efekcie wyłoni nowych kreatywnych liderów, których działanie zaowocuje kolejnymi działaniami. Pozytywne doświadczenia zachęcą do udziału w podobnych przedsięwzięciach w przyszłości.

Proponowane zadania:

1. Promowanie działalności kulturalnej realizowanej na terenie gminy
2. Organizacja imprez kulturalnych, w tym imprez cyklicznych wpisanych w kalendarz wydarzeń gminnych
3. Rozwój oferty kulturalnej
4. Rozwój bibliotek i miejsc spotkań z mieszkańcami
5. Wspieranie działalności Domu Kultury w Gorzkowicach
6. Kultywowanie tradycji i rozwój kultury.

6. Rozwój bezpieczeństwa publicznego

Jednym z głównych celów gminy są działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego. Gmina dołoży wszelkich starań aby spełnić oczekiwania mieszkańców w tym zakresie.

Proponowane zadania:

1. Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców w miejscach publicznych, w tym budowa monitoringu,
2. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego
3. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym, budowa progów zwalniających, montaż oznakowania ulicznego,
4. Zakup specjalistycznego sprzętu do ochrony przeciwpożarowej i usuwania skutków klęsk żywiołowych

7. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców

Dla władz gminy i dla jej mieszkańców niezwykle istotny jest rozwój przedsiębiorczości gospodarczej oraz właściwe wykorzystanie warunków do rozwoju inwestycji. Rozwój gospodarczy jest szansą na wzrost zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich.

Proponowane zadania:

1. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców gminy, pobudzanie i wspieranie powstawania lokalnych działalności gospodarczych,
2. Podejmowanie działań we współpracy z różnymi organizacjami na rzecz organizowania szkoleń dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenu gminy oraz osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą
3. Wspieranie różnorodnych form edukacyjnych w zakresie przedsiębiorczości
4. Dalsza współpraca z organizacjami pozarządowymi w tym: z Lokalną Grupą Działania „BUD-UJ Razem”

8. Rozwój turystyki i rekreacji

Turystyka, a w szczególności turystyka weekendowa, rekreacyjna, stanowi szansę rozwojową gminy Gorzkowice. Aby wykorzystać walory przyrodnicze jakie znajdują się w gminie, należy je właściwie zagospodarować. Działania gminy w tym zakresie polegać będą na zagospodarowaniu terenu przy Zalewie Cieszanowice, przy zbiorniku wodnym w Gorzkowicach, poszerzeniu oferty urządzeń rekreacyjnych, budowy i modernizacji placów zabaw, ale również siłowni zewnętrznych, ścieżek przyrodniczych i szlaków rowerowych. Gmina będzie też, wspierać rozwój agroturystyki. Działania te nie tylko podniosą atrakcyjność turystyczną gminy, ale odpowiedzą na potrzeby zgłaszane przez ankietowanych mieszkańców.

Proponowane zadania:

1. Budowa i wyposażenie placów zabaw i miejsc rekreacji
2. Zagospodarowanie terenów zielonych wokół zalewu w Gorzkowicach i Cieszanowicach
3. Budowa szlaków rowerowych i ścieżek przyrodniczych
4. Wspieranie rozwoju agroturystyki
5. Zagospodarowanie terenów zielonych

9. Rozwój rolnictwa

Gmina Gorzkowice jest gminą typowo rolniczą, dlatego też niezwykle ważne jest wspieranie lokalnych gospodarzy i stworzenie możliwości do sprzedaży wyprodukowanych przez siebie towarów.

Proponowane zadania:

1. Modernizacja i przebudowa targowiska gminnego
2. Organizowanie spotkań, warsztatów, kursów dla rolników i grup producentów rolnych mających na celu poprawę efektywności produkcji rolnej, informowania o nowościach w branży rolniczej, spotkania z lekarzami weterynarii
3. Pomoc przy wypełnianiu wniosków o dopłaty bezpośrednie
4. Promocja i rozwój gospodarstw ekologicznych

10. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Prowadzona na szczeblu krajowym i unijnym polityka zrównoważonego rozwoju i stopniowego ograniczania wykorzystania szkodliwych dla środowiska surowców energetycznych pozwala prognozować dynamiczny wzrost zainteresowania i nakładów finansowych kierowanych do sektora zielonej energii. W unijnej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 na cele związane z rozwojem ekologicznych źródeł pozyskiwania energii zostanie przeznaczonych dużo więcej środków niż w latach ubiegłych. W Polsce sektor energetyki odnawialnej intensywnie się rozwija. Wzrasta zainteresowanie wykorzystaniem energii słonecznej. Stale rośnie liczba instalacji fotowoltaicznych, które wykorzystują energię słoneczną. W warunkach krajowych energia ze źródeł odnawialnych obejmuje energię promieniowania słonecznego, wody, wiatru, zasobów geotermalnych oraz energię wytworzoną z biopaliw stałych, biogazu i biopaliw ciekłych, a także energię otoczenia pozyskiwaną przez pompy ciepła.

Proponowane zadania:

1. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii poprzez udzielanie wsparcia w pozyskiwaniu środków zewnętrznych
2. Prowadzenie akcji informacyjno - promujących OZE
3. Organizowanie szkoleń i spotkań w obszarze odnawialnych źródeł energii

11. Wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych

Przez podnoszenie jakości usług publicznych rozumieć należy poszerzanie zakresu i jakości ich świadczenia. W celu osiągnięcia tego celu należy podjąć i wspierać następujące działania: kierowanie pracowników na szkolenia i kursy dotyczące administracji samorządowej, promowanie samokształcenia pracowników samorządowych, kierowanie pracowników na studia podyplomowe i specjalistyczne kursy celem podnoszenia kwalifikacji, dążyć do cyfryzacji usług publicznych, wzmacniać komunikację samorządu gminnego z otoczeniem, nawiązywać współpracę z innymi samorządami z kraju w zakresie wymiany doświadczeń. Ponadto należy dążyć do współpracy z podmiotami społecznymi i gospodarczymi oraz stymulować współpracę z innymi podmiotami w zakresie informacji i promocji. Wzrostowi dostępności i jakości świadczenia usług publicznych służyć również będzie modernizacja infrastruktury budynków użyteczności publicznej.

Proponowane zadania:

1. Zwiększenie oferty usług świadczonych drogą elektroniczną
2. Cyfryzacja usług publicznych w gminie
3. Modernizacja, remont i doposażenie budynków użyteczności publicznej
4. Budowa kompleksu administracyjnego
5. Wspieranie działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji pracowników urzędu

12. Rozwijanie społeczeństwa informacyjnego i teleinformatyzacja

Główną ideą tego celu będzie promowanie usług i rozwój społeczeństwa informacyjnego, do czego impulsem będzie współdzielenie się informacją i wiedzą. Szczególnej uwadze będzie poświęcona rola informatyki w życiu społeczeństwa oraz zagadnienia związane z upowszechnieniem dostępu do mediów elektronicznych. Szerzenie dostępu do e-usług dostępnych drogą elektroniczną, dostęp do internetu i nowoczesnych urządzeń ICT do główne założenia tego celu. Realizacja tego celu podniesie jakość życia mieszkańców gminy i przyczyni się do jej rozwoju, pozwoli ponadto zniwelować różnice między dostępem do nowoczesnych technologii pomiędzy mieszkańcami wsi a miast.

Proponowane zadania:

1. Tworzenie publicznych punktów dostępu do internetu
2. Budowa sieci monitoringu
3. Zakup i udostępnianie nowoczesnego sprzętu ICT (m.in. Rozbudowa Centrum Internetowego)
4. Budowa sieci internetu szerokopasmowego
5. Dalsze wspieranie rozbudowy sieci teleinformatycznej
6. Dalszy rozwój i upowszechnianie stosowania technik społeczeństwa informacyjnego w pracy instytucji publicznych (np. e-urząd, e-petent, e-usługi)

13. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, chodników, ścieżek rowerowych i szlaków pieszych

Rozwinięta infrastruktura drogowa nie tylko podnosi bezpieczeństwo i wygodę mieszkańców, ale poprawia również dostępność komunikacyjną gminy i poszczególnych miejscowości. W efekcie wpływa na atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną gminy. Oprócz budowy i modernizacji dróg gminnych i udziału gminy w poprawie jakości dróg powiatowych, cel ten obejmuje budowę chodników i ścieżek rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, a także wymianę i budowę oświetlenia ulicznego. Realizacja tego celu podniesie bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego

Proponowane zadania:

1. Budowa, modernizacja i rozbudowa dróg gminnych celem tworzenia sieci wzajemnie uzupełniającej się oraz łączenia ich z drogami powiatowymi
2. Budowa ścieżek rowerowych i szlaków pieszych na terenie gminy
3. Budowa, modernizacja i rozbudowa linii oświetlenia, w tym wymiana oświetlenia na energooszczędne
4. Remont i budowa infrastruktury drogowej, w tym parkingów i przystanków celem budowy spójnego systemu komunikacyjnego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych
5. Podjęcie działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu przy placówkach szkolnych w Gorzkowicach
6. Rozwój sieci dróg dojazdowych i osiedlowych oraz infrastruktury okołodrogowej
7. Przebudowa centrum Gorzkowic

14. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno - kanalizacyjnej w tym deszczowej

Poszerzenie dostępu mieszkańców do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej jest jednym z priorytetów gminy. Dostęp do tej infrastruktury znacząco poprawia wygodę życia, obniża koszty utrzymania domu i zachęca do osiedlenia się na terenie gminy. W ramach rozwoju sieci kanalizacyjnej koniecznym etapem będzie modernizacja oczyszczalni ścieków.

Proponowane zadania:

1. Budowa, modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej, w tym sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Gorzkowice
2. Budowa, modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej oraz utrzymanie sprawnego systemu wodnego na terenie Gminy Gorzkowice
3. Remont i modernizacja oczyszczalni ścieków w Szczepanowicach
4. Rozbudowa i remont ujęć wody
5. Pozostałe zadania z zakresu gospodarki ściekowej (przydomowe oczyszczalnie ścieków)
6. Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych

15. Remont, budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej

Gmina Gorzkowice podobnie jak miało to miejsce w latach poprzednich będzie sukcesywnie dokonywała przeglądu technicznego budynków użyteczności publicznej i w ramach dostępnych środków finansowych będzie prowadzić prace związane z modernizacją i remontem mających na celu poprawę ich wizerunku. Działania te będą miały również na celu zmniejszenie ich kosztów utrzymania, np: poprzez wymianę oświetlenia na energooszczędne, termomodernizację, zastosowanie nowych rozwiązań z dziedziny OZE (kolektorów słonecznych, pomp ciepła, itp). Działania te przyczynią się do podniesienia standardu świadczonych usług przez te podmioty oraz stworzeniu dogodnych warunków do załatwiania spraw petentom i osób korzystających z zaplecza budynków użyteczności publicznej.

Proponowane zadania:

1. Modernizacja, remont i doposażenie infrastruktury budynków użyteczności publicznej
2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

2.5 ZGODNOŚĆ CELÓW Z NADRZĘDNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Powyższe cele oraz kierunki działań są zgodne z dokumentami strategicznymi obowiązującymi na terenie powiatu, województwa i kraju, a także z dokumentami międzynarodowymi. Zgodność i kompatybilność tych założeń ułatwi pozyskanie finansowania zewnętrznego z funduszy europejskich.

MIĘDZYNARODOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE**EUROPA 2020 – STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU**

Jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 roku. Ma ona na celu nie tylko rozwiązywanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą. Strategia ta ma również pomóc skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi. W strategii tej ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem.

Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami.

KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU – POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI

Długookresowa strategia rozwoju kraju – polska 2030. trzecia fala nowoczesności jest, zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (art. 9 ust 1) dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno- gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stanowi najszerszy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego założenia zostały określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju kraju oraz przyjętym przez Radę. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest główną strategią rozwojową kraju obejmującą średni horyzont czasowy. Została opublikowana we wrześniu 2012 roku i stanowi aktualizację Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015. Wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka, spójność społeczna i gospodarcza.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie.

KPZK 2030 kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Koncepcja formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego.

Zgodnie z dokumentem, rdzeniem krajowego systemu gospodarczego i ważnym elementem systemu europejskiego stanie się współzależny otwarty układ obszarów funkcjonalnych najważniejszych polskich miast, zintegrowanych w przestrzeni krajowej i międzynarodowej. Jednocześnie na rozwoju największych miast skorzystają mniejsze ośrodki i obszary wiejskie. Oznacza to, że podstawową cechą Polski 2030 r. będzie spójność społeczna, gospodarcza i przestrzenna. Do jej poprawy przyczyni się rozbudowa infrastruktury transportowej (autostrad, dróg ekspresowych i kolei) oraz telekomunikacyjnej (przede wszystkim internetu szerokopasmowego), a także zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.

W 2030 r. Polska przestrzeń będzie bardziej zintegrowana w układach międzynarodowych. Warszawa i pozostałe ośrodki metropolitalne będą lepiej powiązane funkcjonalnie (głównie gospodarczo) między sobą, a także z podobnymi obszarami UE. Polska 2030 r. będzie krajem o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, dobrze zagospodarowanym, sprawnie zarządzanym i bezpiecznym.

UMOWA PARTNERSTWA – PROGRAMOWANIE PERSPEKTYWY FINANSOWEJ 2014 – 2020

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w Polsce w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych: Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Dokument powstał w oparciu o Założenia Umowy Partnerstwa 2014-2020, które zostały poddane konsultacjom społecznym i przyjęte przez rząd 15 stycznia 2013 roku. Sama umowa została zatwierdzona przez Radę Ministrów 8 stycznia 2014.

Umowa Partnerstwa przedstawia:

- cele i priorytety interwencji w ujęciu tematycznym i terytorialnym wraz z podstawowymi wskaźnikami,
- opis stopnia uzupełniania się działań finansowanych z Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa,
- układ programów operacyjnych oraz zarys systemu finansowania oraz wdrażania.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010 -2020 : REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie jest średniookresowym dokumentem strategicznym, który określa zasady prowadzenia polityki społeczno-gospodarczej kraju w ujęciu wojewódzkim. Dokument wprowadza zmiany w zakresie planowania i prowadzenia polityki regionalnej w Polsce oraz nakreśla zadania podejmowane przez poszczególne resorty. Jednostki terytorialne realizujące politykę regionalną są tu postrzegane jako narzędzia służące osiągnięciu celów rozwojowych całego kraju. Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 roku.

REGIONALNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO DO ROKU 2020

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 jest jednym z najważniejszych dokumentów samorządu województwa określającym wizję rozwoju, cele oraz główne działania zmierzające do ich osiągnięcia. Strategiczna polityka rozwoju województwa łódzkiego do 2020 r. wskazana w zaktualizowanej Strategii jest odpowiedzią na wyzwania najbliższych lat pozwalającą na kształtowanie regionu nowoczesnego i atrakcyjnego gospodarczo oraz przyjaznego dla jego mieszkańców.

W celu wspierania pozytywnych przemian, niwelowania głównych barier rozwojowych w regionie a także efektywnego wykorzystania zasobów Strategia zakłada, iż polityka regionalna będzie realizowana w dwóch płaszczyznach horyzontalnej oraz terytorialno- funkcjonalnej.

Polityka horyzontalna obejmie swym oddziaływaniem obszar całego województwa. Złożą się na nią trzy filary rozwoju obejmujące sferę gospodarczą, społeczną i przestrzenną, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie spójności w rozwoju na poziomie regionalnym (spójność terytorialna).

Lepszemu wykorzystaniu specyfiki poszczególnych obszarów województwa sprzyjać będzie uzupełnienie polityki horyzontalnej o politykę terytorialno-funkcjonalną oddziałującą tematycznie na tereny obszarów miejskich, obszarów wiejskich oraz wyspecjalizowane obszary funkcjonalne wśród których znajdują się Łódzki Obszar Metropolitalny, Zagłębie Górniczo-Energetyczne Bełchatów-Szczerców-Złoczew, Zagłębie Ceramiczno- Budowlane Opoczno-Tomaszów Mazowiecki, Obszar Rozwoju Intensywnego Rolnictwa, Obszary Turystyczne Dolin Rzecznych Pilicy, Warty i Bzury.

Proponowana w Strategii nowa zasada zintegrowanego podejścia do rozwoju, poprzez odejście od planowania sektorowego na rzecz budowy i wzmocnienia kapitału terytorialnego, umożliwi włączenie w procesy rozwojowe całej wspólnoty samorządowej, realizując tym samym cel nadrzędny, którym jest spójność terytorialna.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 jest obecnie dostępny na etapie projektowym. Z definicji RPO służy wdrażaniu projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Jest elementem realizacji polityki spójności w Polsce. Głównym dążeniem do tego dokumentu jest wsparcie realizacji założeń Unii Europejskiej o inteligentnym i zrównoważonym rozwoju, który ma sprzyjać włączeniu społecznemu.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO **- AKTUALIZACJA**

Przyjęty Uchwałą nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r. zaktualizowany "Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego" został opracowany na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. W świetle ww. ustawy plan zagospodarowania przestrzennego województwa nie jest aktem prawa miejscowego, jednak będąc wyrazem polityki przestrzennej samorządu województwa, odgrywa bardzo istotną rolę w gospodarowaniu przestrzenią. Jest dokumentem długookresowym (perspektywa najbliższych 20 lat), ściśle powiązany ze strategią rozwoju województwa oraz określającym cele i kierunki rozwoju przestrzennego regionu. Ustalenia Planu odnoszą się do obszaru województwa w jego granicach administracyjnych. Plan poza szeroką sferą informacyjno- poznawczą, pozwalającą wzbogacić wszystkim wiedzę o regionie, umiejscawia wartość przestrzeni w grze rynkowej, zakreślając pole dla inicjatyw i przedsiębiorczości.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2012

Program ochrony środowiska województwa łódzkiego 2012 uwzględnia analizę i ocenę stanu środowiska, określa:

- wojewódzkie cele i priorytety ochrony środowiska do 2015 z perspektywą do roku 2019 wraz z działaniami, które będą prowadzić do osiągnięcia wyznaczonych celów ekologicznych,
- harmonogram realizacji zadań w latach 2012-2019,
- zarządzanie Programem,
- finansowanie wdrażania Programu.

Cele ochrony środowiska do 2015 z perspektywą do roku 2019 wraz z działaniami zostały ujęte w trzech blokach tematycznych:

- Kierunki działań systemowych,
- Ochrona zasobów naturalnych,
- Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

PROGRAM ROZWOJU TURYSTYKI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

Program Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim na lata 2007- 2020 jest kluczowym dokumentem planistycznym, wyznaczającym kluczowe kierunki rozwoju. Razem z częścią diagnostyczną stanowi z jednej strony kompendium wiedzy o Regionie w zakresie potencjału turystycznego, z drugiej strony jest długofalowym scenariuszem działań, które muszą być zrealizowane w założonym czasie, aby osiągnąć stan pożądany. Program Rozwoju Turystyki jest dokumentem operacjonalizującym Strategię Rozwoju Województwa. Jego rola jest tym większa, im bardziej turystyka będzie traktowana jako istotna gałąź gospodarki Regionu, mająca duży wpływ na rozwój regionalny i lokalny. Jednocześnie należy pamiętać, że turystyka jest interdyscyplinarna i międzysektorowa, co oznacza, że wiele sektorów ma wpływ na jej rozwój i ona sama wykazuje istotny wpływ na rozwój wielu innych sektorów.

W związku z powyższym planowanie rozwoju turystyki musi uwzględniać wiele aspektów, a założone cele i działania są również, jak sama turystyka, interdyscyplinarne. Program Rozwoju Turystyki opracowany dla województwa łódzkiego w sposób szczególny uwzględnia potrzebę zbudowania wizerunku Regionu jako atrakcyjnej destynacji turystycznej. Wiele spośród zapisanych działań podporządkowanych jest temu celowi. Dotyczy to zarówno działań o charakterze miękkim (promocja, szkolenia, doradztwo) jak i organizacyjno-inwestycyjnych.

Do istotnych cech Programu Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim należą:

- zgodność z kluczowymi dokumentami strategicznymi na szczeblu krajowym i wojewódzkimi
- maksymalne wykorzystanie posiadanego potencjału łódzkiego
- całościowe ujęcie gospodarki turystycznej
- realność wdrożenia proponowanych działań oraz osiągnięcia stawianych celów
- jasny, zrozumiały przekaz Programu, formy komunikatów pozwalające na szeroki społeczny udział
- budowa platformy silnego partnerstwa dla wdrożenia Strategii

Zaproponowana koncepcja rozwoju turystyki w Łódzkiem odnosi się bezpośrednio do interdyscyplinarności turystyki i jej związków z wieloma dziedzinami życia społeczno- gospodarczego. Stąd rozwój turystyki w województwie łódzkim został oparty o działania 4 obszarach priorytetowych (dotyczących produktu, zasobów ludzkich i instytucji, marketingu i promocji oraz przestrzeni turystycznej). Zidentyfikowane zadania uzupełniają się wzajemnie, a ich realizacja prowadzi do osiągnięcia wybranego celu nadrzędnego Programu. Program pokazuje, w jaki sposób należy integrować działania w wymienionych obszarach, aby w ostatecznym efekcie rozwijać turystykę w sposób przynoszący oczekiwane efekty wszystkim zainteresowanym grupom podmiotów. Podstawą do opracowania szczegółowych zapisów w poszczególnych Priorytetach były zdefiniowane w trakcie prac nad projektem Obszary Problemowe. W siedmiu obszarach zgrupowane zostały problemy, których rozwiązanie stanowić będzie podstawę do efektywnego rozwoju turystyki w regionie.

Zaproponowany model wdrożenia zakłada zawiązanie szerokiego partnerstwa publiczno- prywatnego. Ścisła współpraca pomiędzy jak największą liczbą uczestników- graczy rynku turystycznego zapewni sprawne i długotrwałe osiągnięcie zapisanych w dokumencie celów. Ważne jest aby wokół wdrażanego programu udało się wytworzyć sprzyjającą współpracy atmosferę, aby poczucie iż ma się możliwość aktywnego wpływania na rozwój turystyki w Łódzkiem, zachęcała do współpracy jak największą liczbę podmiotów publicznych i prywatnych. Szczegółowe uzgodnienia, wraz z ostatecznym podziałem kompetencji, powinny zostać przyjęte po konsultacjach między potencjalnymi partnerami programu oraz ustaleniu ostatecznej formuły współpracy.

LOKALNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU PIOTRKOWSKIEGO 2014 - 2020

Strategia Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego to dokument, który określa cele, priorytety i kierunki działań powiatu do roku 2020. Stanowi on punkt odniesienia do tworzenia dokumentów niższego szczebla. Jego założenia są zgodne z dokumentami wyższego szczebla, w tym ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego. Do głównych celów Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego zaliczono ugruntowanie pozycji powiatu jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, wypracowanie pozycji lidera regionu w produkcji i handlu żywnością oraz stworzenie konkurencyjnej oferty turystycznej. Cele te osiągnięte zostaną poprzez wspieranie i integrację działań ukierunkowanych na polepszenie jakości życia mieszkańców i budowanie potencjału gospodarczego powiatu w oparciu o samorządy gminne, indywidualne przedsiębiorstwa rolnicze oraz małe i średnie firmy.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU PIOTRKOWSKIEGO NA LATA 2013 – 2014 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016- 2020

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Piotrkowskiego został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), jako narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Powiecie Piotrkowskim. Realizacja Programu powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla stałego i ciągłego wdrożenia wymagań aktualnie obowiązującego prawa.

POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2014 – 2020 POWIAT PIOTRKOWSKI

Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 w powiecie piotrkowskim opracowano w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej. Jednym z celów strategicznych dokumentu jest rozwój i doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Realizacji wyżej wymienionego celu służyć ma m.in. rozwijanie systemu wsparcia rodzin zastępczych, zapewnianie pomocy finansowej rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom oraz organizowanie akcji promujących rodzinne formy pieczy zastępczej. Zwrócono również uwagę na konieczność ograniczenia występowania zjawiska przemocy w rodzinie poprzez monitorowanie zjawiska przemocy w powiecie, edukacja na temat zjawiska przemocy i konsekwencji z nią związanych, a także podnoszenie poziomu pomocy wobec osób, które doświadczają zjawiska przemocy. Pośród celów rozpatrywanego dokumentu znalazły się również postulaty dotyczące rozwoju integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz konieczność aktywizacji osób bezrobotnych.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GORZKOWICE

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gorzkowice jest narzędziem kształtowania polityki przestrzennej Samorządu. Jest ono wyrazem jego poglądów i postanowień związanych z rozwojem gminy. Głównym zadaniem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy wpisanej w politykę przestrzenną państwa oraz ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy. Studium ma za zadanie także sformułowanie lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu staje się ono dokumentem wytyczającym ogólną politykę przestrzenną gminy, a jednocześnie posiadać będzie charakter wytycznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Określona w studium polityka przestrzenna jest zgodna z zasadami ustanowionymi przepisami prawa i uwzględnia w zagospodarowaniu gminy:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony,
- walory krajobrazowe, stan środowiska przyrodniczego oraz wymagania jego ochrony,
- warunki i jakość życia, ochronę zdrowia oraz bezpieczeństwo ludności i mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy, stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie odrębnych przepisów
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagania dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

3. SYSTEM WDRAŻANIA I FINANSOWANIA STRATEGII

3.1 KLUCZOWE INSTYTUCJE I PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W PROCES WDRAŻANIA STRATEGII

Kluczowe instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii:

- Urząd Gminy w Gorzkowicach
- Organizacje pozarządowe z terenu gminy Gorzkowice
- Grupy nieformalne działające na terenie gminy Gorzkowice
- Podmioty gospodarcze

Niezwykle ważną rolę w pomocy w/w instytucjom i podmiotom w realizacji ich zadań pełnią lokalni liderzy, radni i sołtysi. Wszystkie te instytucje tworzą holistyczny zespół w tworzeniu systemowych rozwiązań problemów społecznych na terenie gminy Gorzkowice.

Instytucją kluczową w procesie realizacji celów Strategii jest Urząd Gminy w Gorzkowicach. Zadaniem Urzędu Gminy jest ogólna koordynacja procesu realizacji i monitorowania Strategii.

Instytucje wspomagające Urząd Gminy w procesie wdrażania Strategii:

- Rada Gminy Gorzkowice oraz Sołtysi
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Dom Kultury w Gorzkowicach
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzkowicach
- Placówki Oświatowe: Szkoły, Przedszkole i inne

Instytucje partnerskie – zarządzające określonymi instrumentami i programami, w ramach których będą finansowane niektóre działania wynikające ze Strategii:

- Urząd Marszałkowski (jako instytucja zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego (RPO WŁ) oraz częścią działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) i Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój,
- Wojewódzki Urząd Pracy (jako instytucja zarządzająca częścią działań w ramach Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój),
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie (PCPR),
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- Starostwo Powiatowe w Piotrkowie Trybunalskim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim.

Dzięki tak szerokiemu spektrum podmiotów zaangażowanych bezpośrednio i pośrednio w realizację Strategii jej cele są realne do osiągnięcia w założonej perspektywie czasowej.

3.2 GŁÓWNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Niniejsza strategia określa podstawowe cele i kierunki działania Gminy Gorzkowice okresie 2014–2021. Przed samorządem stoi więc perspektywa pozyskiwania odpowiednich środków finansowych na realizację zamierzonych, zaplanowanych we wskazanym czasie działań. Budżet gminy, z uwagi na stale rosnącą ilość zadań własnych, niejednokrotnie nie wystarcza na realizację wszystkim zakładanych celów i osiągnięcie zamierzonych standardów. W związku z tym koniecznością staje się sięgnięcie do innych- zewnętrznych źródeł finansowania.

Podstawowe źródła finansowania kierunków działań przewidzianych w ramach Strategii Rozwoju Gminy Gorzkowice na lata 2014–2021 to:

- ✓ środki własne budżetowe na realizację zadań własnych,
- ✓ krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
 - środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014–2020 (m. in. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności),
 - środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
- ✓ inne zagraniczne środki finansowe,
- ✓ krajowe środki finansowe,
- ✓ inne źródła finansowania,
- ✓ komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe
- ✓ fundusze innych uczestników procesu wdrażania strategii, w tym sektora prywatnego
- ✓ środki jednostek samorządu terytorialnego (JST) – gminy Gorzkowice
- ✓ środki jednostek organizacyjnych JST – w tym m. in. Domu Kultury, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, szkół itd.

Ocenia się, że samorządy województwa łódzkiego oraz inne podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe w latach 2014–2020 będą mogły otrzymać w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa łódzkiego na lata 2014–2020 kwotę blisko 2,260 mld euro z funduszy europejskich.

Głównymi zewnętrznymi źródłami finansowania inwestycyjnej strony Strategii będą:

- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
- środki z budżetu Starostwa Powiatowego
- środki z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego i jednostek organizacyjnych
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Alternatywnymi zewnętrznymi źródłami finansowania niektórych zadań mogą być:

- Fundacja Kronenberga
- Fundacja Orange
- Program Młodzież w działaniu
- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

- Polsko-Amerykańska Fundacji Wolności
- Fundacja im. Stefana Batorego
- Fundacja Wspomagania Wsi
- Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży
- Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
- Fundacja na rzecz Nauki Polskiej
- Fundacja Europejski Fundusz Rozwoju Wsi
- Polska Fundacja Pomocy Dzieciom "Maciuś"
- Fundacja PZU
- Fundacja Dobroczynności Atlas
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP
- Norweski Mechanizm Finansowy
- Szwajcarski Instrument Finansowy.

3.3 SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI STRATEGII

Monitoring to jeden z kluczowych elementów wdrażania Strategii. Opiera się na systematycznym zbieraniu danych dotyczących realizacji założeń i porównywaniu osiąganych wskaźników z zakładanymi. Dane z monitoringu służą do oceny skuteczności i efektywności realizowanych zadań. Na podstawie analiz krzywej stanu obecnego w stosunku do zakładanego formułowane są ewentualne wnioski dotyczące zmian w celach operacyjnych lub zadaniach. Cały proces monitoringu ma na celu zapewnienie efektywności wydatkowania środków na realizację Strategii. Posiada również wartość antycypacyjną, polegającą na możliwości wczesnego wykrycia ewentualnych błędów i reagowania na nie, a także dostosowanie zapisów Strategii do zmieniających się uwarunkowań.

Podstawowymi elementami systemu monitoringu są:

- ◆ instytucje zaangażowane w proces,
- ◆ system sprawozdawczości.

System instytucjonalny monitorowania Strategii odbywać się będzie na trzech poziomach:

- ◆ zmian sytuacji społecznej na terenie gminy,
- ◆ realizacji celów operacyjnych,
- ◆ realizacji zadań (projektów) określonych w zapisach Strategii.

Za monitorowanie Strategii odpowiedzialny będzie Urząd Gminy, który będzie miał za zadanie dokonywanie bieżącej oceny postępu i skutków realizacji Strategii. Będzie dokonywał tego głównie na podstawie własnych danych oraz informacji pozyskiwanych od podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Urząd Gminy będzie oceniał proces wdrażania celów operacyjnych w miarę potrzeby będzie rekomendował Radzie Gminy aktualizację zapisów Strategii w oparciu o ocenę jego realizacji. Zaktualizowana Strategia będzie przyjmowana podczas sesji Rady Gminy.

ZAŁĄCZNIKI

SPIS RYSUNKÓW

Obraz 1. Położenie Gminy Gorzkowice.....	6
Obraz 2. Mapa Gminy Gorzkowice.....	7
Obraz 3. Mapa Gminy Gorzkowice- Sołectwa.....	8
Obraz 4. Dworzec PKP w Gorzkowicach.....	9
Obraz 5. Mapka obszaru terenów Lasów Gorzkowickich	9
Obraz 6. Mapka obszaru terenów Dąbrów w Marianku.	9
Obraz 7. Fortalicja ziemna z XVII wieku, obecnie Kompleks Rekreacyjno – Sportowy „Kopiec”.....	11
Obraz 8. Bujnice – Park Dworski pocz. XX, nr rej.: 289 z 31.08.1983 i z 14.07.1995.....	11
Obraz 9. Cieszanowice – Park Dworski, pocz. XIX, nr rej.: 295 z 31.08.1983.....	12
Obraz 10. Czerno – Kaplica pw. Św. Trójcy, nr rej.: 157-IX-3 z 02.05.1947 i z 24.01.1962.....	12
Obraz 11. Gościnnia – Park Dworski, Gościnnia - park dworski, XIX, nr rej.: 307 z 31.08.1983 i z 14.09.1993.....	13
Obraz 12. Kotków – Park Dworski, XIX, nr rej.: 379 z 10.11.1986.....	13
Obraz 13. Sobaków – Park, XIX, nr rej.: 215/p-II-25 z 27.11.1948 oraz 427 z 08.12.1992r.....	14
Obraz 14. Sobakówek – Park Dworski, nr rej.:25/P-IX-10 z 27.11.1948 oraz 406 z 13.06.1989.....	14
Obraz 15. Szczepanowice – Park, 237/P-IX-33 z 09.01.1950 i z 18.12.1995.....	15
Obraz 16. Żuchowice – Park Dworski, pocz. XIX, nr rej.: 330 z 31.08.1983.....	15
Obraz 17. Kościół w Gorzkowicach.....	16
Obraz 18. Gorzkowice – Cmentarz rzymsko – katolicki.....	17
Obraz 19. Kaplica cmentarna.....	17
Obraz 20. Gorzkowice – Pomnik ku czci walczących w obronie Ojczyzny z 1985r.....	17
Obraz 21. Gorzkowice – Pomnik Żołnierzy AK i Konspiracyjnego Wojska Polskiego.....	17
Obraz 22. Ulotka Questing Quiz.....	31
Obraz 23. Kompleks Rekreacyjno – Sportowy „Kopiec” i zbiornik wodny w Gorzkowicach.....	31
Obraz 24. Mapa zalewu w Cieszanowicach.....	32
Obraz 25. Widok na zalew.....	32
Obraz 26. Stadion w Gorzkowicach.....	33
Obraz 27. Hala sportowa przy SP w Gorzkowicach.....	33
Obraz 28. Boisko ORLIK.....	33
Obraz 29. Układ powiązań komunikacyjnych.....	39
Obraz 30. Rozmieszczenie nadajników sieci komórkowych na terenie gminy.....	44
Obraz 31. Rozmieszczenie nadajników sieci komórkowych na terenie gminy.....	44
Obraz 32. Podział Analizy SWOT.....	69
Obraz 33. Cechy celów zgodnych z koncepcją SMART.....	74
Obraz 34. Strategiczne cele rozwoju.....	75

SPIS TABEL

Tabela 1. Podstawowe dane o Gminie Gorzkowice.....	7
Tabela 2. Struktura ludności w Gminie Gorzkowice w latach 2010 – 2014.....	18
Tabela 3. Statystyka mieszkańców wg wieku i płci (stan na 31.12.2014r.).....	19
Tabela 4. Struktura ludności w Gminie Gorzkowice z podziałem na miejscowości i sołectwa.....	20
Tabela 5. Urodzenia i zgony w latach 2010 – 2014 na terenie gminy Gorzkowice.....	22
Tabela 6. Struktura wykształcenia mieszkańców Polski, województwa łódzkiego oraz powiatu piotrkowskiego.....	22
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Gorzkowice w latach 2010 – 2013.....	24
Tabela 8. Poziom i dynamika bezrobocia (stany na 31 XII).....	25
Tabela 9. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Gorzkowice.....	26
Tabela 10. Struktura bonitacyjna gruntów w Gminie Gorzkowice.....	26
Tabela 11. Wielkość gospodarstw w Gminie Gorzkowice w poszczególnych sołectwach (stan na dzień 19.03.2014r.).....	27
Tabela 12. Wielkość gospodarstw w Gminie Gorzkowice.....	28

Tabela 13. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Gorzkowice.....	29
Tabela 14. Wykaz ulic w Gorzkowicach.....	34
Tabela 15. Wykaz dróg gminnych na terenie Gminy Gorzkowice.....	37
Tabela 16. Dane dotyczące sieci wodociągowej w gminie (dane z 2013r.).....	41
Tabela 17. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w gminie (dane z 2013r.).....	41
Tabela 18. Dane dotyczące sieci gazowej w gminie (dane z 2013r.).....	42
Tabela 19. Dane dotyczące placówek oświatowych na terenie gminy.....	45
Tabela 20. Dane dotyczące placówek oświatowych na terenie gminy.....	46
Tabela 21. Wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych Gminy Gorzkowice w 2014r.....	47
Tabela 22. Wyniki egzaminu w gimnazjum w Gorzkowicach w 2014r.....	48
Tabela 23. Pomieszczenia biblioteczne/powierzchnia, dostępność dla czytelników na miejscu.....	52
Tabela 24. Stan księgozbioru w latach 2010 – 2014.....	52
Tabela 25. Czytelnictwo w latach 2010 – 2014.....	52
Tabela 26. Liczba stanowisk komputerowych.....	53
Tabela 27. Zatrudnienie w służbie zdrowia w Gorzkowicach.....	53
Tabela 28. Ilość rodzin korzystających z pomocy OPS w Gorzkowicach w latach 2010 -2014.....	54
Tabela 29. Wykaz ilości i rodzajów świadczeń OPS w Gorzkowicach na przestrzeni lat 2010 – 2014.....	55
Tabela 30. Pomoc społeczna w Gminie Gorzkowice.....	56
Tabela 31. Wydatki poniesione na pomoc społeczną.....	56
Tabela 32. Wykaz OSP w Gminie Gorzkowice.....	58
Tabela 33. Główne składniki dochodów budżetu gminy.....	66
Tabela 34. Wielkość dochodów gminy w latach od 2010 do 2015.....	66
Tabela 35. Struktura wydatków w budżecie gminy.....	66
Tabela 36. Ilość pozyskanych środków zewnętrznych w latach 2010 – 2015.....	67
Tabela 37. Cele strategiczne i operacyjne.....	76

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na wiek.....	18
Wykres 2. Struktura w ujęciu produkcyjnym wg płci w 2014r.....	19
Wykres 3. Struktura wykształcenia mieszkańców Polski, województwa łódzkiego oraz powiatu piotrkowskiego.....	23
Wykres 4. Główne źródła utrzymania Polaków.....	25
Wykres 5. Grupy hektarowe w Gminie Gorzkowice.....	28

BIBLIOGRAFIA

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. 1990 nr 16 poz. 95, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. 2013 nr 0 poz. 827
- Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych
- Główny Urząd Statystyczny, Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2011
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzkowicach
- Administracja Placówek Oświatowych w Gorzkowicach
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzkowicach
- Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim,
- Strony internetowe:
 - www.gorzkowice.pl
 - www.gminy.pl
 - www.google.pl/maps
 - www.geoserwis.gdos.gov.pl
 - www.stat.gov.pl
 - www.puppiotrkow.pl
 - www.pupopoczno.pl
 - www.parafia-gorzkowice.pl
 - www.strefawifi.pl
 - www.gbpgorzkowice.naszabiblioteka.com
 - www.sisms.pl
 - www.ec.europa.eu
 - www.mac.gov.pl
 - www.mir.gov.pl
 - www.strategia.lodzkie.pl
 - www.rpo.lodzkie.pl
 - www.bppwl.lodzkie.pl
 - www.bip.lodzkie.pl
 - www.powiat-piotrkowski.pl
 - www.piotrkow.pl
 - www.pcpr.piotrkowski.bip.net.pl

Autorzy opracowania pragną podziękować wszystkim osobom, które przyczyniły się do stworzenia programu rozwoju pn. „ Strategia Rozwoju Gminy Gorzkowice na lata 2015- 2021”.

Szczególnie podziękowania, za poświęcony czas, żarliwość w podejściu do spraw publicznych oraz merytoryczne zaangażowanie i konstruktywne wnioski składamy osobom biorącym udział w badaniu ankietowym.

Składamy, również specjalne podziękowania na ręce przedstawicieli władz samorządowych, kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych za podzielenie się szeroką wiedzą na temat Gminy Gorzkowice, przeprowadzone dyskusje i wyjaśnienia, które składają się na jej opis.

Cieszymy się, że mogliśmy koordynować proces tworzenia strategii rozwoju.

Wierzymy, że ten także ważny z perspektywy czasu dokument, stanowiący całościowe ujęcie zebranych w trakcie konsultacji informacji, uwag, opinii i postulatów, ułatwi władzy samorządowej podejmowanie strategicznych decyzji i będzie podstawą osiągnięcia zrównoważonego rozwoju gminy.